

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PUBLIC PARTICIPATION IN ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF
SANUBTAUP SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN WANG NOI DISTRICT PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

พระสุริโย สุขิโต (รุ่งเรือง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน
ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระสุริโย สุธิโต (รุ่งเรือง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Public participation in Environmental Management of
Sanubtaup Sub-district Administrative Organization
In Wang Noi District, PhraNakhon Si Ayutthaya Province

Phra Suriyo Sukhito (Rungrueang)

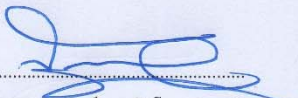
A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirements for the Degree of
Master of Public Administration

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2019

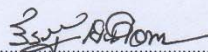
(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

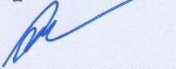

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

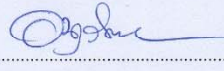

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร, รศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

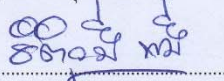
คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

(ผศ.ดร.รัฐพล เอ็นใจมา) ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.วิชุกร นาคอน) กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม) กรรมการ

(ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์) กรรมการ

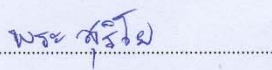

(ผศ.ดร.อิติวดี หมั่นมี) กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.อิติวดี หมั่นมี กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระสุริโย สุขโต)

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประสบความสำเร็จได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายซึ่งผู้วิจัยขอระบุนามเพื่อแสดงความขอบคุณไว้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สุพล สุธะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ ที่บริหารการจัดการและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและพัฒนาความรู้จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์, ผศ.ดร.ธิตูฒิ หมั่นมี กรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ช่วยให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆแก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้นจนสารนิพนธ์นี้จบบริบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง ๕ ท่านคือ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร.ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, อาจารย์ ดร.เชษฐณรงค์ อรชุนและอาจารย์กลอยใจ ขวนศรีไพบุลย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เมตตาอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาการวิจัยและผู้ใหญ่บ้านประชาชนทุกคนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการให้สัมภาษณ์และยังให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่งและตลอดจนเพื่อนนิสิตทุกรูป/คนรวมถึงนายบรรจบ แจ้งเขตร์ กำนันตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้มีส่วนช่วยติดต่อประสานงานเกี่ยวกับการสัมภาษณ์และช่วยแจกแบบสอบถามของงานวิจัยเล่มนี้อยู่เบื้องหลังรวมถึงให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณงามความดีที่เกิดจากการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ขอยกคุณความดีนี้บูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพร้อมทั้งขอน้อมถวายเป็น พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา ขออานิสงส์ทั้งปวงจงดลบันดาลให้ ให้มารดา บิดา ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ ผู้ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนผู้ที่มีบุญคุณที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนเป็นกำลังใจจนทำให้การศึกษาครั้งนี้ประสบผลสำเร็จได้ตามความมุ่งหวังและตั้งใจ

พระสุริโย สุชีโต (ผู้แต่ง)

๓ มีนาคม ๒๕๖๓

ชื่อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ผู้วิจัย	: พระสุริโย สุจิตโต (รุ่งเรือง)
ปริญญา	: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์	: ผศ. ดร.อนวัต กระสังข์, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา), พธ.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์) : ผศ. ดร.ธิดา วัฒนภูมิ, พธ.บ. (สังคมศึกษา), พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
วันที่สำเร็จการศึกษา	: ๓ มีนาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๘๙ สุ่มจากกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ จำนวน ๓๖๗ คนจากจำนวนประชากรทั้งหมด ๔,๔๒๗ คน โดยใช้สูตร ทาไร ยามาเน่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าทีและทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดและการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คนและใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๐$, S.D. ๐.๗๗๗) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๓.๓๘$, S.D.= ๐.๕๖๕) ด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{X} = ๓.๓๔$, S.D.= ๐.๘๙๕) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D.= ๐.๘๓๙) ด้านการบริหารโครงการ ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D.= ๐.๗๙๑) และด้านการประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = ๓.๓๐$, S.D.= ๐.๘๗๑) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มี อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยส่วนประชาชนที่มีเพศและรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. ปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑) ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่มีเครื่องมือที่ไม่เพียงพอ ทำให้มีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ประชาชนในท้องถิ่นและนักท้องถิ่นบางส่วนไม่ใส่ใจในนโยบายรณรงค์การคัดแยกขยะอย่างจริงจัง ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือน้อยมากในการจัดทำแผนดำเนินงานประชาชนไม่ได้รับข่าวสาร/องค์การไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนดำเนินการอย่างจริงจัง ผลทำให้องค์การไม่ได้ทราบปัญหาที่แท้จริงจากประชาชนในพื้นที่ ๔) ด้านการบริหารโครงการ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการผลทำให้ปฏิบัติงานล่าช้าการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการไม่เพียงพอทำให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานหลายด้านดูแลไม่ทั่วถึง ๕) ด้านการประเมินผลโครงการคณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงในการประเมินผลโครงการประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานขององค์การผลทำให้ไม่สามารถประเมินความสำเร็จในการบริหารโครงการได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑) ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบควรกำหนดเพิ่มผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นการกระจายหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น ๒) ด้านการกำหนดนโยบายเมื่อกำหนดนโยบายแล้วควรที่จะติดตามผลของนโยบายนั้นๆควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ควรสร้างเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการวางแผนดำเนินงาน ๔) ด้านการบริหารโครงการควรจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการ ๕) ด้านการประเมินผลโครงการควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เช่น ทางอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์เป็นต้นเพื่อให้ประชาชนคนรุ่นใหม่ได้เข้าถึงการดำเนินงานโครงการต่างๆขององค์การได้สะดวกมากขึ้น

Research paper Title : Public Participation in Environmental management of Sanubtaup Sub-district Administrative Organization, Wangnoi District Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province

Researcher : Phra Suriyo Sukhito (Rungruang)

Degree : Master of Arts Program (Public Administration)

Research paper Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasang, B.A. (Buddhism), M.A (Buddhist Studies), Ph.D. (Public Administration)

: Asst. Prof. Dr. Thitiwut Muanmee, B.A. (Social Studies), M.A. (Philosophy), Ph.D. (Public Administration)

Graduated date : March 3, 2020

Abstract

The objective of this research were to (1) study to the public participation in environmental management of Sanub-taup Sub-district Administrative Organization Wangnoi District Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province, (2) compare to the public participation in environmental management of Sa-nub-taup Sub-district Administrative Organization Wangnoi District Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province determined by personal factor aspect, (3) study to the obstacle and suggestion to the public participation in environmental management of Sa-nub-taup Sub-district Administrative Organization Wangnoi District Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province.

The research study was mixed methodology. The quantitative statistics and the qualitative research approach of questionnaire at 0.989 confidential was used as the research instrument the research sampling were 367 people from populations of 4,427 people who lived in Sa-nub-taup Wangnoi district Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province. Developed by Yamane sample size. Result analyzed used frequency percentage, mean, standard deviation. Statistical analysis used T-test, F-test, one way ANOVA and in-depth interview with the sample of 12 key interment.

The research finding were as follows:

1. The level of the Public Participation in Environmental management of Sa-nub-taup Sub-district Administrative Organization Wangnoi District Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province. As a whole was at the moderate level ($\bar{X} = 3.30, S.D. = 0.77$) when considered in each aspect was to Organization responsibility ($\bar{X} = 3.38$,

S.D.= 0.567) Policy awareness ($\bar{X}$ = 3.34,S.D.= 0.855), Planning ($\bar{X}$ = 3.28,S.D.= 0.839), Project management ($\bar{X}$ = 3.28,S.D.= 0.791), Project assessment ($\bar{X}$ =3.30,S.D.= 0.871) were in moderate level

2. The finding of the public participation in environmental management of Sa-nub-taup Sub-district Administrative Organization Wangnoi district PhraNakhon Sri Ayutthaya Province comparison by personal factors who have different age education and occupation have different the Public Participation with significant level at 0.05

3. Problem and obstacles of Public Participation in Environmental management of Sa-nub-taup -district Administration Organization Wangnoi district Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province were as. 1) Organization responsibility and instrument were not enough lead to the delayed of duties performance. 2) Policy awareness, some people and visitors not have wastes separation policy Awareness. 3) People have a low level to get involved with operation planning cause of the organization lacks of public relations 4) The Project management service delayed from organization responsibility and instrument were not enough. 5) The assessment committees and people lack of knowledge and understanding to environmental management and to environmental assessment result to Project assessment unsuccessful.

Suggestion about public participation in environmental management

- 1) In organization responsibility aspect must to increase responsibility people.
- 2) In policy awareness aspect must to follow up and recheck continuously.
- 3) In planning aspect must to create environmental reserve network to take the duty to be a planning representative.
- 4) In project management aspect should procure enough equipment.
- 5) In project assessment aspect should thoroughly report the assessment result such as in internet, website that people can access more conveniently.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ท
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฒ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๗
๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม	๑๓
๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบล	๔๓
๒.๔ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๔๘
๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๕๑
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๔
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย	๗๑
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๒
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๗๒
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๕
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๗
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๘

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘๐
๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘๒
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๐๗
๔.๔ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๑๒
๔.๕ องค์ความรู้	๑๒๕
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๒๙
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๓๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๓๗
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๔๖
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	๑๕๒
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๕๗
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม	๑๕๙
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย	๑๖๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	๑๖๔
ภาคผนวก ช แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๗๗
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๘๕
ประวัติผู้วิจัย	๑๘๘

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๘
๒.๒	แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๑
๒.๓	บันได ๘ ขั้นของการมีส่วนร่วม	๑๑
๒.๔	แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๒
๒.๕	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ	๑๔
๒.๖	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ	๑๖
๒.๗	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ	๒๒
๒.๘	ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	๒๖
๒.๙	ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	๓๑
๒.๑๐	ปัญหาสิ่งแวดล้อม	๓๕
๒.๑๑	ลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ	๓๙
๒.๑๒	นโยบายเร่งด่วน	๔๓
๒.๑๓	หลักสสาราณียธรรม ๖	๕๐
๒.๑๔	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๕๖
๒.๑๕	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม	๖๐
๒.๑๖	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล	๖๕
๒.๑๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม	๖๙
๓.๑	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	๗๔
๔.๑	จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล	๘๐
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม	๘๒
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ	๘๓
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดนโยบาย	๘๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๘๕
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารโครงการ	๘๖
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลโครงการ	๘๗
๔.๘	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ	๘๘
๔.๙	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ	๘๙
๔.๑๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอายุ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๙๐
๔.๑๑	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา	๙๑
๔.๑๒	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๙๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๓	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดนโยบาย	๙๓
๔.๑๔	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๙๔
๔.๑๕	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารโครงการ	๙๕
๔.๑๖	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการประเมินผลโครงการ	๙๖
๔.๑๗	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านภาพรวม	๙๗
๔.๑๘	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอาชีพ	๙๘
๔.๑๙	การเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๙๙
๔.๒๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการกำหนดนโยบาย	๑๐๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๑	การเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกอาชีพ ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๑๐๑
๔.๒๒	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารโครงการ	๑๐๒
๔.๒๓	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการประเมินผลโครงการ	๑๐๓
๔.๒๔	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านภาพรวม	๑๐๔
๔.๒๕	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้	๑๐๕
๔.๒๖	ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ – ๕	๑๐๖
๔.๒๗	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ	๑๐๗
๔.๒๘	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ	๑๐๗
๔.๒๙	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดนโยบาย	๑๐๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๓๐	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดนโยบาย	๑๐๘
๔.๓๑	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๑๐๙
๔.๓๒	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๑๐๙
๔.๓๓	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารโครงการ	๑๑๐
๔.๓๔	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารโครงการ	๑๑๐
๔.๓๕	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลโครงการ	๑๑๑
๔.๓๖	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลโครงการ	๑๑๑

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	กรอบแนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม	๓๖
๒.๒	กรอบแนวคิดการวิจัย	๗๑
๔.๑	ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ	๑๑๔
๔.๒	ด้านการกำหนดนโยบาย	๑๑๖
๔.๓	ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๑๑๙
๔.๔	ด้านการบริหารโครงการ	๑๒๑
๔.๕	ด้านการประเมินผลโครงการ	๑๒๔
๔.๖	องค์ความรู้จากงานวิจัย	๑๒๕
๔.๗	องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย	๑๒๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนคัมภีร์ภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารนิพนธ์เล่มนี้ อ้างอิงคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย และพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีนั้น หมายถึงการระบุชื่อคัมภีร์และระบุ/เล่ม/ข้อ/หน้า ของพระไตรปิฎกเล่มนั้นๆ เช่น ที.ส. (ไทย), ๙/๔๐๖-๔๔๓/๑๗๕-๑๙๖. หมายถึง ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค (พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย) เล่มที่ ๙ ข้อที่ ๔๐๖-๔๔๓ หน้าที่ ๑๗๕-๑๙๖. เป็นต้น

อักษรย่อที่ใช้ในที่นี้ มีดังนี้ คัมภีร์ภาษาบาลีบางคัมภีร์ ได้ใช้อักษรย่อไว้ ให้พิมพ์รายละเอียดแบบเชิงอรรถทั่วไปอักษรย่อเรียงตามลำดับคัมภีร์ ดังนี้

๑.คำอธิบายคำย่อในภาษาไทยพระไตรปิฎก

ก.คำย่อชื่อคัมภีร์

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ม.อ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกายอุปปิณชาสก์	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมลงทั้งปริมาณและคุณภาพมีการปนเปื้อนของมลพิษในอัตราที่เพิ่มขึ้นทั้งในดินอากาศ น้ำจืด น้ำทะเลอาหารรวมทั้งการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติอย่างรวดเร็วเช่น น้ำเน่าเสียและขยะในลำคลองที่เป็นปัญหาต่อชุมชนสาเหตุส่วนใหญ่มนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ถูกวิธีไม่เหมาะสมทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิตมากขึ้นส่งผลให้เกิดการบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อมจนนำไปสู่การเสียสมดุลทางธรรมชาติการขยายตัวของชุมชนเมืองเป็นไปอย่างรวดเร็วโดยขาดการวางแผนผังการใช้พื้นที่ล่วงหน้าทำให้เกิดปัญหาการใช้ทรัพยากรประจำท้องถิ่นโดยการขาดการควบคุมดูแลและปัญหาการกำจัดของเสีย^๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะสมาชิกของสังคมไม่ว่าจะในบริบทของการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจการเมืองหรือวัฒนธรรมย่อมเป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นถึงพัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาในการกำหนดชีวิตของตนเองเป็นของตนเองในการจัดการควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีนอกจากนี้การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้ทรัพยากรควบคุมการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองโดยภาครัฐจะต้องคำนึงอำนาจในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้มีโอกาสในการแสดงความต้องการแสวงหาทางเลือกหรือเสนอข้อเรียกร้องเพื่อปกป้องผลประโยชน์ร่วมของชุมชน^๒

ปัจจุบันปัญหาทางสังคม ได้แก่ ปัญหาน้ำเน่าเสีย ขยะมูลฝอยและการจัดการสิ่งแวดล้อมได้รุนแรงมากขึ้นทรัพยากรธรรมชาติได้เสื่อมโทรมลงมากและกำลังจะหมดไปในที่สุดเพราะการใช้อย่างไม่รู้คุณค่าและไม่เกิดประโยชน์สูงสุดสิ่งแวดล้อมเองก็ได้มีการปนเปื้อนและไม่สะอาดเหมือนแต่ก่อนมนุษย์เองเป็นตัวการสำคัญที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในภาคธุรกิจภาค

^๑ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา, พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๖. (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: จังหวัดพะเยา, ๒๕๖๐), หน้า ๓๐-๓๔.

^๒ ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข, ๒๕๕๓), หน้า ๒.

คมนาคมขนส่งภาคการผลิตหรือภาคอุตสาหกรรมและกิจกรรมอื่นๆสถานที่บางแห่งก็มีคนทิ้งขยะกันตามสะดวกโดยนำไปเทกองรวมกันไว้ริมทางเดินบ้างโคนต้นไม้บ้างทำให้มีการหมักเน่าเปื่อยส่งกลิ่นเหม็นคั่งค้างบางครั้งอาจมองเห็นสิ่งมีชีวิตจำนวนมากมายออกมาจากกองสิ่งปฏิกูลไม่หน้าดูเท่าที่ควร

นอกจากนั้นกองขยะยังเป็นแหล่งชุมนุมของสัตว์นำโรคสารพัดชนิดเช่นยุงแมลงวัน หนูแมลงสาบ เวลาที่ฝนตกลงมาน้ำฝนก็ชะเอาสิ่งสกปรกเน่าเหม็นในกองขยะไหลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและอาจจะไหลลงท่อระบายน้ำ และแม่น้ำลำคลองใกล้ๆอีกด้วยการทิ้งขยะลงท่อระบายน้ำทำให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรงคือทำให้ท่อระบายน้ำอุดตันเมื่อฝนตกก็ไม่สามารถระบายน้ำฝนได้จึงเกิดสภาพน้ำท่วมขังตามถนนสายต่างๆตามตรอกซอกซอยและผลที่ตามมาคือการเดินทางไปมาตามเส้นทางเหล่านั้นลำบากขึ้นการจราจรก็ติดขัดและถนนหนทางอาจจะได้รับความเสียหายซึ่งเมื่อน้ำลดลงสู่สภาพปกติก็ต้องซ่อมแซมใหม่ทำให้ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณบ้านเรือนที่มีขยะมูลฝอยอยู่ภายในบ้านเรือนบริเวณบ้าน นอกจากจะดูสกปรกไม่น่าดูอยู่แล้วก็ยังเป็นที่ชุมนุมของหนูแมลงวันแมลงสาบซึ่งเป็นพาหะนำโรคทางเดินอาหารมาสู่คนและยังก่อความรำคาญให้อีกด้วย^๓

ปัจจุบันความรับผิดชอบต่อสังคมจึงมีความสำคัญมากการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือเป็นความร่วมมือระหว่างประชาชนชุมชนและเจ้าหน้าที่ในการร่วมกันดูแลใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเพราะเดิมการดูแลรักษาและการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตอนุรักษ์เป็นหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการดูแลพื้นที่สิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังนั้นคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารให้เหมาะสมขององค์กรทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏอยู่รอบตัวเราส่วนทรัพยากรธรรมชาติเน้นสิ่งที่อำนวยประโยชน์แก่มนุษย์มากกว่าสิ่งอื่นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาน้ำเน่าเสียและขยะมูลฝอยเรื้อรังได้ให้ท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสุขาภิบาลทุกแห่งทำแผนการจัดการน้ำเน่าเสียและขยะมูลฝอยทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่การเก็บรวบรวมการขนส่งการบำบัดและการกำจัดขั้นสุดท้ายตลอดจนการเร่งจัดหาที่ดินสำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างเพียงพอในระยะยาวและดำเนินการให้มีการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะเร่งรัดให้มีการก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ^๔ การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลแม่น้ำลำคลองและสนับสนุนให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเป็นภาระในการกำจัดเพื่อให้เกิดจิตสำนึกทางด้านสิ่งแวดล้อมและมีความคิดที่จะร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่สารเหล่านี้จะเป็นพิษร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัยของประชากรและยากแก่การแก้ไขหรือทำลายส่วนที่ตกค้างให้หมดสิ้นไปการใช้พลังงานก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นได้

^๓ นายเกษม สุขวารี, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mnre.go.th/ayutthaya/th/information/list/๔๒> [๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

^๔ ทวีทอง พิริยัตม์ วรณพฤกษ์, **ตอบโจทย์สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น: แนวทางการจัดการขยะและน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๓), หน้า ๘-๙.

องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังน้อย ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ ๙ กิโลเมตร องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ มีที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา^๕ ในส่วนชุมชนส่วนมากจะเป็นอุตสาหกรรมจึงทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตำบลสนับทึบแต่เดิมเป็นเขตเกษตรกรรมมีการเพาะปลูกข้าวและสวนผลไม้ปัจจุบันกลายเป็นเขตอุตสาหกรรมมีนิคมอุตสาหกรรมจึงกลายเป็นแหล่งของผู้ขายแรงงานย้ายมาอยู่เป็นจำนวนมากจำนวนประชากรทั้งหมด ๔,๔๒๗ คน

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเองเพื่อประโยชน์ของตนเองครอบครัวและชุมชนตลอดจนสามารถสนองตอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ของตนเองจนสามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลและการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าวได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางรัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดนโยบายการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจรวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมในการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชน และสามารถรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับใด

๑.๒.๒ ประชาชนมีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอย่างไร

^๕ สำนักทะเบียนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา [ออนไลน์] , แหล่งที่มา: <http://www.sntsao.go.th/system/showdata.asp?TID=๑๔๖> [๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒].

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑. งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของสุเทพ ธีรศาสตร์^๖ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ

- ๑) ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ
- ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย
- ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน
- ๔) ด้านการบริหารโครงการ
- ๕) ด้านการประเมินผลโครงการ

๒. ผู้ศึกษามุ่งศึกษาถึงกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งประกอบด้วยด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการบริหารโครงการ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการและแผนงานการพัฒนาและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

๑.๔.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป จำนวน ๔,๔๒๗ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie และ D.W. Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๓๖๗ คน^๗

^๖ สุเทพ ธีรศาสตร์, ISO ๑๔๐๐๐ มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย – ญี่ปุ่น, ๒๕๕๐), หน้า ๙-๑๐.

^๗ องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, แผนพัฒนาสี่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔, องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๑, (อัดสำเนา).

๑.๔.๓ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔.๔ ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒-๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔.๕ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ **การมีส่วนร่วมและการจัดการ** หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานอย่างมีระบบแบบแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ใน ๕ ด้าน คือ ๑. ด้านการกำหนดองค์กรที่รับผิดชอบ ๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ๓. ด้านการวางแผน ๔. ด้านการบริหารโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

๑) **การกำหนดองค์กรที่รับผิดชอบ** หมายถึง การกำหนดองค์กรที่มีผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถตลอดจนการทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม

๒) **การกำหนดนโยบาย** หมายถึง แนวทางดำเนินงานปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นโดยรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะต่างๆเพื่อเป็นประโยชน์และตลอดจนมีการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น

๓) **การวางแผนดำเนินงาน** หมายถึง การกำหนดการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ วัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างรอบคอบและครอบคลุมถึงการกำหนดปัญหาที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ

๔) **การบริหารโครงการ** หมายถึง การบริหารโครงการโดยกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ อย่างชัดเจนจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสมมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการ ดำเนินโครงการตลอดจนถึงกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม

๕) **การประเมินผลโครงการ** หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบ โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งคณะกรรมการมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกิจกรรมที่ กำหนดไว้โดยมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมองค์การแจ้งผลการประเมินให้ ทราบอย่างเปิดเผยตลอดจนถึงมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข

๑.๖.๒ ประชาชน หมายถึง ประชาชนอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่และนอก พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เข้ามามีส่วน เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ

๑.๖.๓ การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการและรักษาสิ่งแวดล้อมดูแลป้องกันไม่ ก่อให้เกิดปัญหากำจัดขยะการทำนุบำรุงสภาพสิ่งแวดล้อมโดยการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งเสนอความคิดเห็นต่างๆเพื่อให้การดำรงชีวิตมีความ เป็นปกติสุขและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมใน องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๗.๔ ผลวิจัยที่ได้สามารถนำไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการศึกษาการจัดการ สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยซึ่งเป็นผลงานวิชาการซึ่งมีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้กล่าวไว้แล้วโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๒.๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒.๔ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

๒.๑.๑. ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการประมวลความหมายของการมีส่วนร่วมพบว่าได้มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างหลากหลายโดยเนื้อหาอาจมีความแตกต่างแต่เป้าหมายของการนำเสนอมีเป้าหมายมีทิศทางเดียวกันดังรายละเอียดต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมแบบเจาะจงเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคมทั้งในลักษณะของการมีส่วนร่วมในระดับปัจเจกบุคคลและมีส่วนร่วมระดับกลุ่ม^๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนหมายถึงการให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกต้นตัวในการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการการพัฒนาจากภาครัฐและเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการจัดการที่ดีนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่สมาชิกในชุมชนตั้งไว้สร้างความพึงพอใจและลดความขัดแย้งของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาอีกทั้งการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปด้วยร่วมรับ

^๑ United Nation, Report of the Meeting for the Adhoc Group of Expert, (New York: United Nation, 1991), p.5.

ผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาและการประเมินผลโครงการ^๒ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนการมีส่วนร่วมยังเป็นกระบวนการส่งเสริมชักนำสนับสนุนสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มต่างๆให้เข้ามามีส่วนในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งโดยต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจไม่ใช่เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหวังสิ่งตอบแทนและที่สำคัญการมีส่วนร่วมต้องสอดคล้องกับความจำเป็นความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ด้วยการให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้นำทุกอย่าง^๓ ซึ่งไม่กำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วมต้องให้ประชาชนคิดเองจากการประมวลความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการให้ความร่วมมือทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่มของประชาชนในพื้นที่ด้วยความสมัครใจและด้วยแนวคิดของตนเองในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นที่สอดคล้องกับความจำเป็นความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการศึกษาข้อมูลและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งเมื่อถึงขั้นดำเนินการแล้วมักเกิดปัญหาความขัดแย้งและสร้างผลกระทบต่อชุมชนมากมายตามมารวมทั้งการให้ความหมายของการมีส่วนร่วมที่ขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงซึ่งหน่วยงานทั้งหลายที่เข้ามาดำเนินงานร่วมกับชุมชนมักอ้างเสมอว่าได้เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของชุมชนแล้วโดยการเชิญตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมในขณะที่โครงการที่ดำเนินการไปนั้นผ่านการวางแผนและตัดสินใจมาแล้วโดยที่ชุมชนไม่มีโอกาสรับรู้มาก่อนแต่เป็นเพียงผู้ร่วมในบางส่วนที่กำหนดโดยเจ้าของโครงการนั้น ๆ

ตารางที่ ๒.๑ แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
United Nation, (1981, p. 5)	การมีส่วนร่วมเน้นการสังสรรค์ทางสังคมทั้งในลักษณะของการมีส่วนร่วมในระดับปัจเจกบุคคลและมีส่วนร่วมระดับกลุ่มการให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกตื่นตัวในการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนาจากภาครัฐและเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการจัดการที่ดีนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่สมาชิกในชุมชนตั้งไว้สร้างความพึงพอใจ

^๒ ถวิลวดี บุรีกุล, การมีส่วนร่วม: แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ, เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน, วุฒิสภา, วันอังคารที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ ณ สถาบันพระปกเกล้า, (อัคราเนนา).

^๓ James L.Creighton (แปลโดยศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์), คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของชุมชน, (นนทบุรี: ศูนย์สันติวิธีเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๙.

ตารางที่ ๒.๑ แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
United Nation, (1981, p. 5)	การมีส่วนร่วมเน้นการสังสรรค์ทางสังคมทั้งในลักษณะของการมีส่วนร่วมในระดับปัจเจกบุคคลและมีส่วนร่วมระดับกลุ่ม
ถวิลวดี บุรีกุล, (๒๕๕๑)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชน ๑.การให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกตื่นตัวในการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการการพัฒนาจากภาครัฐ ๒.ในกระบวนการตัดสินใจกระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาและการประเมินผลโครงการ
James L.Creighton (แปลโดย ศ. นพ.วันชัย วัฒนศัพท์), (๒๕๔๓), หน้า ๑๙	กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ๑.การสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวม ๒.เพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน
นรินทร์'ชัย พัฒนพงศา, (๒๕๓๘), หน้า ๑-๓.	การมีส่วนร่วม ๑.เน้นกระบวนการส่งเสริมสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งในรูปของ ส่วนบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ๒.ประชาชนเข้ามามีส่วนในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่ง ๓.ต้องเน้นไปด้วยความสมัครใจ ๔.ต้องสอดคล้องกับความจำเป็นความต้องการและวัฒนธรรม ของคนส่วนใหญ่ด้วย

๒.๑.๒. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ดังนี้

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมหมายถึงการให้ประชาชนคิดริเริ่มในกิจกรรมต่างๆของชุมชนการพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆอันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของหลักการพัฒนาชุมชนที่จะนำประชาชนให้บังเกิดความศรัทธาในตัวเองเชื่อมั่นในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาต่างๆในชุมชนซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถและประสิทธิภาพในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชน^๔ การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจโดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพคือถูกจังหวะ และเหมาะสมกันทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้แสดงว่าการมีส่วนร่วม

^๔ ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์ไทยการพิมพ์, ๒๕๕๖), หน้า ๒๕.

ร่วมเป็นผลของความร่วมมือและร่วมใจการประสานงานและความรับผิดชอบ^๕ และมีการทำเพื่อกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคลกลุ่มคนชมรมสมาคมมูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน^๖

การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดแก้ไขปัญหาความต้องการของตนโดยการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกมีการช่วยเหลือตามความสามารถของแต่ละคนที่มีผลน้อยที่สุด^๗ การที่ประชาชนผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนามีสติธิในการกำหนดทิศทางการพัฒนาได้^๘ ประเทศไทยเองนั้นยังจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Development) โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบทที่มีบริบทเฉพาะตนตลอดจนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้แนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไปได้

ผู้ศึกษาจึงได้นำความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่กล่าวมาข้างต้นมาพิจารณาและสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆโดยมีรูปแบบตั้งแต่ด้านการตัดสินใจด้านการปฏิบัติการด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผล

สรุป การมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มในสังคมในชุมชนหนึ่งๆย่อมประกอบด้วยความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านฐานะ เพศ วัย สถานะทางสังคม เป็นต้น และเป็นการสร้างโอกาสเปิดพื้นที่ทางสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

^๕ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, “กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท”, การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สังกัดโสภการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘๕.

^๖ ไพรัตน์ เตชะรินทร์, “นโยบายและกลวิธีมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน”, การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สังกัดโสภการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖.

^๗ ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ, การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๓๖.

^๘ วิฑูรย์ ปัญญากุล, การพัฒนาต้องมาจากประชาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, ๒๕๕๕), หน้า ๓๕.

ตารางที่ ๒.๒ แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (๒๕๕๕), หน้า ๓๕.	ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมหมายถึง การให้ประชาชนคิดริเริ่มในกิจกรรมต่างๆของชุมชนการพิจารณา ตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆอันมี ผลกระทบถึงตัวประชาชน
นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (๒๕๕๓), หน้า ๑๘๕.	การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจโดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ ทรงประสิทธิภาพคือถูกจังหวะและเหมาะสมกัน
ไพรัตน์ เตชะรินทร์, (๒๕๕๓), หน้า ๓๖.	กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้าง โอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในส่วนบุคคลกลุ่มคนชมรม สมาคมมูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆให้เข้ามามี ส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน
ทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ (๒๕๕๔), หน้า ๗๖.	การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติร่วมรับผลประโยชน์และร่วม ติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับ โอกาสและใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกรักนึกคิด

๒.๑.๓ ระดับของการมีส่วนร่วม

ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้มีแนวคิดเพื่อนำไปใช้ในการวัดโดยสรุปแนวคิด
ต่างๆของนักวิชาการดังต่อไปนี้

Amstein ได้เสนอการวัดในรูปแบบที่เรียกว่า “บันได ๘ ขั้นของการมีส่วนร่วม”
ซึ่ง Amstein เสนอว่าจะเป็นการช่วยลดความสับสนของการมีส่วนร่วมอันเป็นการช่วยในการวิเคราะห์
ผลในขั้นสุดท้ายโดยระดับบันไดทั้ง ๘ ขั้นนี้สามารถแยกได้เป็นการมีส่วนร่วม ๓ ระดับ ตารางที่ ๒.๓

ตารางที่ ๒.๓ บันได ๘ ขั้นของการมีส่วนร่วม

ระดับสูง	๘. การควบคุมโดยประชาชน (Citizen Control)	ระดับอำนาจเป็นของประชาชน
	๗. การมอบอำนาจ (Delegated Power)	(Degree of Citizen Power)
	๖. การเป็นหุ้นส่วน (Partnership)	
ระดับกลาง	๕. การปลอบประโลม (Placation)	ระดับการมีส่วนร่วมบางส่วน
	๔. การได้รับการปรึกษาหารือ (Consultation)	(Partial participation)
	๓. การได้รับแจ้งข่าวสาร (Information)	
ระดับล่าง	๒. การถูกบำบัดรักษา (Therapy)	ระดับที่ไม่มีส่วนร่วม
	๑. การถูกจัดการ (Manipulation)	(Nonparticipation)

๒.๑.๔ กระบวนการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการแสวงหาทางเลือกที่มีอยู่จากทางเลือกต่างๆและสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้นอกจากนี้การตัดสินใจยังเป็นวิธีที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังนั้นควรตระหนักอยู่เสมอว่าการตัดสินใจมิใช่เป็นเป้าหมายในตัวของมันเองแต่เป็นเพียงแนวทางหรือเครื่องมือที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้สิ่งสำคัญของการตัดสินใจที่ต้องเริ่มต้นคือการค้นหาวิธีการและแนวทางการปฏิบัติที่หลากหลายตลอดจนสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นขั้นตอน จากนั้นจึงทำการกำหนดแนวทางหรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุดเพื่อไปสู่ความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น นักวิชาการได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การระบุปัญหา (Define The Problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อไปของกระบวนการตัดสินใจซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย

ขั้นที่ ๒ การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify Limiting Factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ

ขั้นที่ ๓ การพัฒนาทางเลือก (Develop Potential Alternatives) ขั้นตอนต่อไปควรทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆขึ้นมาซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลง

สรุปได้ว่า สถานการณ์โดยทั่วไปของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในภาพรวมมีแนวโน้มทรงตัวเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและเริ่มมีแนวโน้มลดลงและเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่ดำเนินการในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเพิ่มขึ้นได้ซึ่งภาครัฐดำเนินการให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการตามแผน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดไว้ทั้งระดับประเทศระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นโดยแต่ละหน่วยงานทุกระดับการปกครองเตรียมโครงการในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมพร้อมจัดของงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

คำจำกัดความของการตัดสินใจ วรุสิริ ฝินคำอ้าย^๔ กล่าวว่า การตัดสินใจ คือการเลือกทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุดซึ่งจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่มีอยู่หรือกำหนดขึ้นการตัดสินใจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเพื่อตรงตามเป้าหมายที่เราต้องการ

ตารางที่ ๒.๔ แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วรุสิริ ฝินคำอ้าย, (๒๕๕๖), หน้า ๗-๘.	คือการเลือกทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุดซึ่งจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่มีอยู่หรือกำหนดขึ้นการตัดสินใจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเพื่อตรงตามเป้าหมายที่เราต้องการ

^๔ วรุสิริ ฝินคำอ้าย, **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**, (เชียงใหม่: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๖), หน้า ๗-๘.

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

๒.๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

การจัดการ (Management) หมายถึงการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งคำว่าการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพนั้นรวมถึงการจัดการเก็บรักษาซ่อมแซมการใช้อย่างประหยัดอีกทั้งสงวนเพื่อให้สิ่งที่ดำเนินการนั้นสามารถให้ผลอย่างยั่งยืน (Sustained Yields) ต่อมวลมนุษยและธรรมชาติที่เป็นขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่างๆสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากร^{๑๐} เป็นการสั่งการควบคุมงานดำเนินการจัดการกิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆและความมั่นใจได้ว่ากิจกรรมหรืองานต่างๆ^{๑๑} นั้นจะสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการได้แก่ ขบวนการ (Process) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ขบวนการ (Process)^{๑๒} ในความหมายของการจัดการนี้หมายถึงหน้าที่ต่างๆด้านการจัดการได้แก่การวางแผน การจัดองค์การและการควบคุมการดำเนินงานซึ่งได้สอดคล้องกับความหมายที่ว่าจัดการนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ของการให้องค์การหรือหน่วยงานนั้นประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในองค์การมีลำดับการเป็นระบบและขั้นตอน^{๑๓} มีกลุ่มบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเป็นศิลปะหรือความสามารถในการรวมวัตถุและกำลังคนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งเป็นกระบวนการจัดการองค์การและการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๕ ขั้นตอนคือการวางแผนการจัดองค์การการบังคับบัญชาการประสานงานและการควบคุมการดำเนินงาน^{๑๔} เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไขในทุกกระบวนการรูปแบบและคุณภาพของการปฏิบัติงานและให้บริการต่างๆที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่าง

^{๑๐} จำรูญ ยาสมุทร, **อนามัยสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย**, (เชียงใหม่: กองทุนเผยแพร่วิชาการด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข, ๒๕๕๕), หน้า ๒.

^{๑๑} จุฑา เทียนไทย, **การจัดการมุมมองนักบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: แมคกรอฮิล, ๒๕๕๘), หน้า ๔.

^{๑๒} Hutechinson, John G. **Organization: Theory and Classical Concepts**, (New York: Holt. Ginchart and Winston, 1996), p.12.

^{๑๓} Dale, Ernest. **Management: Theory and Practice**, (New York: Mc Graw-Hill Book Co, 1973): p. 4.

^{๑๔} วิชัย นาคสิงห์, **หลักการจัดการ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/345600> [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑]

แท้จริงซึ่งเป็นศิลปะในการใช้คน^{๑๕} เงินวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่มีอยู่ในองค์กรและนอกองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๖}

สรุปได้ว่า จากความหมายของนักวิชาการข้างต้นทำให้สรุปได้ว่าการจัดการหมายถึงการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่หน่วยงานองค์กรและบุคลากรของหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อนำมาใช้ให้นำไปสู่วัตถุประสงค์หรือจุดหมายปลายทางที่ได้กำหนดไว้การจัดการมีความสำคัญเป็นลำดับแรกขององค์การกล่าวคือมีองค์การก็มักจะมีการจัดการอยู่ในตัวอยู่แล้วเพราะองค์การจะเติบโตได้ก็ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดีการบริหารจัดการมักจะไม่หยุดนิ่งจะต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอขึ้นอยู่กับสถานการณ์ดังนั้นจึงควรที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการอยู่ตลอดเวลาเพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์การเป็นการจัดการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงทุกกระบวนการรูปแบบและคุณภาพของการปฏิบัติงานและให้บริการต่างๆที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

ตารางที่ ๒.๕ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จำรูญ ยาสมุทร, (๒๕๕๕), หน้า ๒.	การจัดการ (Management) หมายถึงการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งคำว่าการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพนั้นรวมถึงการจัดหาการเก็บรักษาซ่อมแซมการใช้อย่างประหยัดอีกทั้งสงวนเพื่อให้สิ่งที่ดำเนินการนั้นสามารถให้ผลอย่างยั่งยืน
จุฑา เทียนไทย, (๒๕๕๘), หน้า ๔.	การสั่งการควบคุมงานดำเนินการจัดการกิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆและมีความมั่นใจได้ว่ากิจกรรมหรืองานต่างๆ
Hutechinson, (1996), p.12.	นั้นจะสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการได้แก่ ขบวนการ (Process) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ขบวนการ (Process)
Dale, Ernest. (1973): p. 4.	ในความหมายของการจัดการนี้หมายถึงหน้าที่ต่างๆด้านการจัดการได้แก่การวางแผนการจัดองค์การและการควบคุมการดำเนินงาน

^{๑๕} ทักษิณ ชินวัตร, “นโยบายการบริหารจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา”, วารสารดำรงราชานุภาพ, ปีที่ ๒ (๔ มกราคม ๒๕๕๕): ๖-๗.

^{๑๖} สมคิด บางโม, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิทยพัฒน์, ๒๕๕๖), หน้า ๕๙-๖๐.

ตารางที่ ๒.๕ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิชัย นาคสิงห์, [ออนไลน์], [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].	วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งเป็นกระบวนการจัดการองค์กรและการใช้ทรัพยากรต่างๆเพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้
ทักษิณ ชินวัตร, (๒๕๕๕): ๖-๗.	การจัดการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไขในทุกกระบวนการรูปแบบและคุณภาพของการปฏิบัติงานและให้บริการต่างๆที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างแท้จริง
สมคิด บางโม, (๒๕๕๖), หน้า ๕๙-๖๐.	วัตถุประสงค์ต่างๆที่มีอยู่ในองค์กรและนอกองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร ” ผู้วิจัยได้นำกระบวนการศึกษาจากทฤษฎีซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้มีทฤษฎีของการจัดการดังอธิบายได้ดังนี้

ทฤษฎีการจัดการในช่วงต้นจะเป็นการสร้างแนวคิดการจัดการที่ได้ปรากฏขึ้นในระหว่างศตวรรษที่ ๑๙ และต้นศตวรรษที่ ๒๐ ซึ่งเป็นช่วงการเกิดระบบการจัดการโรงงานในขณะเดียวกันก็เกิดแนวคิดทฤษฎีการจัดการและแนวทางในการปฏิบัติได้เกิดขึ้นมามุมมองแรกคือแนวคิดการจัดการแบบดั้งเดิมซึ่งทฤษฎีนี้จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์การที่มีประสิทธิภาพและยังสามารถแบ่งย่อยออกเป็น ๓ แนวความคิดคือ

๑. การจัดการแบบวิทยาศาสตร์หรือการจัดการอย่างมีหลักเกณฑ์สามารถแยกย่อยออกเป็นหลักการ ๔ ข้อ ดังนี้

๑) งานทุกงานต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานขึ้นมาก่อนโดยการค้นคว้าพัฒนาทดลองหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดขึ้นมาและกำหนดให้ทุกคนต้องทำงานตามวิธีที่กำหนดนั้น

๒) คนงานที่จะรับเข้ามาทำงานจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อหาว่าแต่ละคนมีความรู้ความสามารถที่ตรงตามความต้องการของงาน

๓) คนงานทุกคนต้องเข้ารับการอบรมก่อนมอบหมายให้ทำงานโดยหาว่าแต่ละคนเหมาะที่จะทำงานอะไรจะได้มอบหมายงานให้ถูกต้องตรงความรู้ความสามารถ

๔) แยกงานบริหารเพื่อกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน^{๑๗} ฝ่ายบริหารจะวางแผนวิธีการทำงานและจะต้องควบคุมดูแลและร่วมมือกันกับผู้ปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการแบบวิทยาศาสตร์แบบนี้จะก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการเพิ่มผลผลิตที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมากแต่ก็ยังมีความข้อบกพร่องอยู่คือวิธีนี้จะไม่เห็นความสำคัญ

^{๑๗} อนิวัช แก้วจันทร์, **หลักการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (สงขลา: บริษัทนาศิลป์โฆษณาจำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๓๗.

ระหว่างองค์การกับสังคมหรือสภาพแวดล้อมภายนอกและฝ่ายผู้ใช้แรงงานจะเกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงเพราะฝ่ายบริหารมักใช้อำนาจในทางที่ผิดและไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้ใช้ความคิดเห็นไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและค่าจ้างได้เลยคือสามารถที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆสามารถแยกย่อยออกเป็นหลักการ ๕ ข้อดังนี้

๑) มีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจนโดยการแบ่งออกเป็นส่วนย่อยอย่างง่าย ๆ กำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนและเมื่อทำงานนาน ๆ เข้าคนงานก็จะเกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๒) มีระเบียบและกฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการ การเขียนกฎระเบียบไว้อย่างเป็นทางการเพื่อกำกับดูแลพฤติกรรมและการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

๓) ไม่ยึดถือตัวบุคคลกฎระเบียบต่างๆที่กำหนดไว้จะถูกนำมาใช้กับทุกคนเป็นแบบเดียวกันเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความชอบพอกันเป็นส่วนตัวหรือคนใดคนหนึ่ง

๔) มีสายการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นกันลงมามีการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจนและความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานอย่างชัดเจนระบุว่าตำแหน่งใดต้องรายงานแก่ใครและใครบังคับบัญชาใครบ้าง

๕) การก้าวหน้าในอาชีพการงานยึดหลักคุณธรรมการคัดเลือกคนเข้าทำงานการประเมินผลปฏิบัติงานและการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งงานยึดถือความรู้ความสามารถของคนเป็นหลักสำคัญ^{๑๘}

สรุปได้ว่า การจัดโครงสร้างองค์การแบบราชการนั้นอาจไม่เหมาะสมกับราชการบางประเภทโดยเฉพาะองค์การที่ต้องการความรวดเร็วและต้องการความยืดหยุ่นในการทำงานคนในองค์กรในระบบราชการทำงานไม่มีประสิทธิภาพและจะทำให้บังเกิดผลสำเร็จตามเป้า

ตารางที่ ๒.๖ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิเชียร วิทยอุดม, (๒๕๕๔), หน้า ๒-๖.	ฝ่ายบริหารจะวางแผนวิธีการทำงานและจะต้องควบคุมดูแลและร่วมมือกันกับผู้ปฏิบัติงานซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดการแบบวิทยาศาสตร์แบบนี้จะก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการเพิ่มผลผลิตที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมากแต่ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่คือวิธีการนี้จะไม่เห็นความสำคัญระหว่างองค์การกับสังคม

^{๑๘} วิเชียร วิทยอุดม, ทฤษฎีองค์การฉบับแนวใหม่, (กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๒-๖.

ตารางที่ ๒.๖ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อนิวัช แก้วจำนงค์, (๒๕๕๗), หน้า ๓๗.	งานทุกงานต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานขึ้นมาก่อนโดยการ ค้นคว้าพัฒนาทดลองหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดขึ้นมาและ กำหนดให้ทุกคนต้องทำงานตามวิธีที่กำหนดนั้นคนงานที่จะรับเข้า มาทำงานจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อหาว่าแต่ละคนมี ความรู้ความสามารถที่ตรงตามความต้องการของงาน

๓. หลักการบริหาร Henri Fayol เป็นผู้บริหารของบริษัทถ่านหินที่มีขนาดใหญ่ผู้ค้นพบ
หลักการบริหารที่ถูกต้องและมีระเบียบของการทำงานที่ดีขึ้นมาในบริษัทหลักการในหลายๆข้ออาจจะ
มีใช้อยู่จริงแต่จะเน้นการอธิบายเป็นหลักโดยได้มาจากประสบการณ์ของตัวเองและเขาจึงเสนอ
เป็นหลักการในการจัดการ ๑๔ ประการที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของ
กระบวนการบริหารและจะสามารถจัดการดังนี้^{๑๔}

๑) การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) Henri Fayol ได้เสนอว่าคนงานควรจะได้รับการ
มอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้นหรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของงาน
มากยิ่งขึ้นซึ่งหลักการนี้จะทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การยุคปัจจุบันได้

๒) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) แวปเบอร์
และฟาโย ได้ให้ความสำคัญของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการของ
แวนเดอร์จะได้อาจมาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชาส่วนอำนาจหน้าที่แบบไม่
เป็นทางการจะได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ทางด้านเทคนิค (Technical
Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และยังสามารถในการนำ (Leading)
และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนเห็นว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

๓) การมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) Henri Fayol กล่าวว่าคำสั่งสอง
คำสั่ง (Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานเช่นการรายงานจะมีความเกี่ยวข้องใน
เมื่อผู้ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวทำให้เกิดการสับสนในบาง
สถานการณ์คำสั่งสองคำสั่งนี้จะทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและทำให้เกิดการสับสนใน
ลำดับขั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) การประเมินอำนาจ
หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนจะเป็นการยากและผู้บริหารจะ
ไม่สนใจในความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชามากจะโกรธและอาจไม่ให้ความร่วมมือในอนาคตถ้า
ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เชื่อฟัง

๔) สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชา
จากผู้บริหารในระดับบนสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การความสัมพันธ์ของการจำกัดความยาว

^{๑๔} ชูเกียรติ เนื้อไม้, แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://adisony.blogspot.com/> [๒๐ พ.ค. ๒๕๖๑].

ของสายการบังคับบัญชาโดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับที่เป็นขั้นของการบริหารจัดการ จำนวนที่ดีที่สุดในการลำดับขั้นการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือความยาวของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูงและพนักงานระดับล่างรวมถึงความล่าช้าในการวางแผน (Planning) และการจัดการ (Organizing) ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับขั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงจะทำให้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารลดลงและองค์การจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้นภายในองค์การ ได้มีการแบ่งแยกแผนกต่างๆซึ่งแต่ละแผนกจะมีระดับขั้นการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารในระดับกลาง และระดับต้นของสายการบังคับบัญชาแต่ละแผนกต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้จัดการในระดับเดียวกันในแผนกอื่นๆซึ่งปฏิสัมพันธ์นี้ช่วยในการตัดสินใจให้เร็วขึ้นเนื่องจากผู้บริหารจะรู้จักบุคคลอื่นและรู้วิธีการในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้นสำหรับการทำงานข้ามแผนกหรือการทำงานข้ามสายนั้นเป็นการสร้างทีมงานข้ามสายซึ่งสามารถควบคุมโดยผู้นำของแต่ละทีม

๕) การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้รวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการบังคับบัญชาแต่เป็นการกำหนดว่าควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าใดอย่างไรและมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและคนงานในระดับล่างอย่างไรสิ่งนี้ถือว่ามีค่าสำคัญเนื่องจากว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกระดับขององค์การ

๖) การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์การ องค์การใดที่ไม่มีการวางแผนจะทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผลซึ่งจะไม่มีแรงจูงใจไปสู่กิจกรรมของกลุ่มหรือกิจกรรมของบุคคลแต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงทำงานเป็นทีมร่วมกับกลยุทธ์ขององค์การซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนในการตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์หลักการในข้อนี้ยึดหลักว่ากิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

๗) หลักความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาคคือความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) และความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายในองค์การซึ่งในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้นเป็นการจัดการที่ใช้หลักความเท่าเทียมกัน

๘) การออกคำสั่ง (Order) วิธีการจัดการซึ่งอยู่ในตำแหน่งนั้นในการจัดหาเพื่อให้องค์การได้รับประโยชน์สูงสุดและเป็นการจัดหางานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization Chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งและหน้าที่ของพนักงานแต่ละคนและเป็นการชี้ชัดว่าตำแหน่งของพนักงานแต่ละคนอาจจะมีการเลื่อนขึ้นได้ในอนาคตการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์การยุคปัจจุบันเนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีค่าจำเป็นที่จะต้องให้การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่สำหรับคนทุกคนและทุกคนจะเข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตน

๙) ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆโดยปราศจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่มซึ่งความคิดริเริ่มนี้ถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การเนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆได้ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการ

ของพนักงานและความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุลซึ่งเป็นสิ่งที่ชีวิตผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

๑๐) ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำขอร้อง (Application) และลักษณะของการแสดงความนับถือออกมาสำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชาความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลายๆคนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดและทำงานอย่างเข้มแข็งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การความมีระเบียบวินัยจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การกับคุณสมบัติของผู้ภายในองค์การและเป็นความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติตามอย่างยุติธรรมอีกด้วย

๑๑) ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) การให้รางวัลประกอบด้วยโบนัสและแผนการแบ่งกำไรเป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้การให้หรือการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์การรวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิตเพิ่มโดยการให้รางวัลเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยยึดหลักว่าการจ่ายค่าตอบแทนควรยุติธรรมและตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้างและลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

๑๒) ความมั่นคงในงาน (Stability of Tenure of Personnel) ความมั่นคงในงานมีความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาวเมื่อพนักงานอยู่ในองค์การซึ่งมีแนวโน้มจะทำงานเป็นทีมเป็นระยะเวลานานโดยพยายามพัฒนาทักษะและปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรขององค์การ

๑๓) ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การ (Subordination of Individual Interests to the Common Interest) ผลประโยชน์ขององค์การถือว่าเป็นประโยชน์ของทุกคนหรือของทุกกลุ่มในองค์การในขณะที่องค์การก็ยังดำเนินกิจการอยู่จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์การและสมาชิกภายในองค์การ

๑๔) ความสามัคคี (Sprit De Corps) เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในองค์การที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่มในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้นภายในองค์การและสิทธิในการสั่งการหรือการบริโภคและความร่วมมือกันซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญในการที่ทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จและมีการพัฒนาความสามัคคีจะสามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากมีการติดต่อกันระหว่างผู้บริหารและคนงานโดยการติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่สำคัญเพราะความสามัคคีคือพลังเมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูงก็จะทำให้องค์การมีความแข็งแกร่ง^{๒๐}

William Edward Deming ได้ประยุกต์กระบวนการจัดการตามแนวของ गुलิกและเออร์วิก ให้สั้นลงเรียกว่า เดมมิง (Deming) คือ แบบ PDCA ดังนี้

- (๑) การวางแผน (Plan)
- (๒) การปฏิบัติตามแผน (Do)
- (๓) การตรวจสอบ (Check)

^{๒๐} วิเชียร วิทยาอุดม, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนธัการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒๒-๒๔.

(๔) การปฏิบัติ (Action)^{๒๑}

P คือ การวางแผน (Plan) การทำงานซึ่งเราต้องรู้ว่าเราจะให้ใครทำ (Who) ทำอะไร (What) ทำที่ไหน (Where) ทำเมื่อไหร่และมีเวลาเท่าไร (When) ทำอย่างไร (How) ภายใต้งบประมาณเท่าไร (How much) ให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Purpose) เช่น ปัญหาเริ่มต้นจากคน ๑ คน ไม่ได้มีงานเดียวทุกคนมีทั้งงานด่วนงานแทรกงานของหัวหน้างานของเพื่อนสารพัดงานที่เข้ามาดังนั้นคนทำงานจึงเริ่มรวนไม่รู้จะทำงานไหนก่อนพอจะเริ่มทำงานนั้นผู้ร่วมงานถูกดึงไปทำอย่างอื่นงานเดินต่อไม่ได้พอทำงานหนึ่งเสร็จเวลาไม่ก็พอที่จะทำงานถัดไปต้องปรับ How (ปรับวิธีการ) อีกแล้วแต่การปรับ How แบบเหลือเวลาทำงานน้อยๆมักจะทำให้ยากแต่สุดท้ายทีมงานก็ต้องวกกลับมาปรึกษาหัวหน้าทีมอีกครั้งสำหรับปัญหาเหล่านี้หากจะแก้ต้องทำให้ความผันผวนของการดำเนินตามแผนงานมีให้น้อยลงซึ่งคนที่เป็หัวหน้าทีมจำเป็นต้อง Priority งานทุกงานต้องกำหนดเป้าหมาย (Purpose) ของแต่ละงานไว้ชัดเจนยิ่งแล้วจึงทำการวางแผนงาน (Plan) และหากต้องการให้ทีมงานปรับตัวได้เร็วได้นั้นหัวหน้าทีมจะต้องสอน (Coaching) วิธีคิดให้กับทีมงานด้วยในขณะเดียวกันหัวหน้าทีมต้องปรับแผนงานเร็วเพื่อที่จะได้นำพาทีมงานในการทำงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้

D คือ การลงมือทำ (Do) มันเริ่มต้นจากความไม่ชัดเจนของหลายสิ่งหลายอย่างเช่นแม้ว่าตอนวางแผนนั้นจะบอกว่ให้ใครทำอะไรฝ่ายไหนทำบ้างแต่ไม่ได้ระบุไปว่าใครเป็นเจ้าของหลักซึ่งมันจะส่งผลให้ทีมงานเกี่ยงงานกันได้ง่ายยิ่งหากไม่ชอบชู้หน้ากันด้วยแล้วงานยิ่งไม่เดินเลยหรือในตอนวางแผนอาจจะบอกว่าจะต้องใช้อุปกรณ์แบบนี้เท่านั้นแต่พอทำจริงปริมาณไม่พอใช้เพราะตอนวางแผนอาจมองว่างบประมาณไม่พอเลยตัดโน้นตัดนี่จนความเป็นจริงเกิดความไม่เพียงพอต่อการทำงานดังนั้นการแก้ปัญหาเหล่านี้สิ่งที่ต้องทำในฐานะหัวหน้าทีมงานก็คือการระมัดระวังในการนำทีม (Directing) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องวิธีการสื่อสาร (Communication) การจูงใจให้ทีมงานอยากทำงาน (Motivation) และหัวหน้าทีมยังต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Consulting) ให้กับทีมงานด้วยรวมไปถึงต้องมีการจัดกำลังคนและจัดเตรียมทรัพยากรให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน (Organizing) ให้ดีก่อนที่จะดำเนินการลงมือทำ

C คือ การตรวจสอบงาน (Check) มันเริ่มต้นจากการตรวจสอบนั้นทำได้โดยง่ายแต่การนำข้อมูลที่ตรวจสอบไปใช้ในการควบคุมการทำงานของส่วนงานนั้นมักเป็นไปอย่างเชื่องช้าหรือไม่ได้นำไปใช้เลยและเมื่อเวลาผ่านไปพนักงานจะมองว่าการตรวจสอบของเขานั้นไม่เห็นมีความจำเป็นที่จะต้องทำเลยไม่นานพวกเขาก็จะเลิกทำการตรวจสอบงานดังนั้นวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขคือหัวหน้าทีมงานจะต้องเป็นผู้รับรู้ผลของการตรวจสอบงาน (Check) ของส่วนงานในสังกัดทั้งหมดเพื่อจะได้ทำการเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) การนำข้อมูลไปใช้ในการควบคุม (Control) ให้ผลงานเป็นตามแผนและหัวหน้างานยังจำเป็นต้องดำเนินการติดตามการตรวจสอบผลงานและควบคุมผลงานอย่างต่อเนื่อง (Continue) อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทีมงานเห็นถึงความสำคัญของงาน

A คือ การปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น (Act) คือในกรณีที่ผลงานออกมาไม่ได้ตามเป้าหมายก็ไม่มีใครทำอะไรต่อและยิ่งงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้พนักงานก็จะทำเหมือนเดิมซึ่งทำให้องค์กรไม่

^{๒๑} สุภาภรณ์ สามารถ และสุนิสา วิสุทธิรัตน์, แนวคิดและทฤษฎี Luther Gulick, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://wirotsriherun1.blogspot.com/2015/08/1-luther-gulick.html>, [๑๒ ก.พ. ๒๕๖๒].

พัฒนาดังนั้นแนวทางแก้ไขคือกรณีที่ทำงานไม่ได้เป้าหมายหัวหน้าทีมงานจะต้องทำการปรับแผนงาน (Adjust plan) โดยเน้นในประเด็นวิธีการ (How) และในกรณีที่ทำได้ตามแผนที่กำหนดไว้หัวหน้าทีมงานจำเป็นต้องทำการสั่งการ (Command) ให้ทุกฝ่ายตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้นเพื่อที่องค์กรจะได้พัฒนาต่อไปไม่สิ้นสุด (Action to improvement)^{๒๒}

ภารกิจสำคัญในการจัดการมี ๗ ประการคือ

๑) การวางแผน หมายถึง การกำหนดโครงการอย่างกว้างๆว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับของการวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นก่อนลงมือปฏิบัติการ

๒) การจัดองค์การ หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วยการกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

๓) การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลดังกล่าวรวมถึงตั้งแต่การแสวงหาคนทำงานมาบรรจุการแต่งตั้งการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคลการบำรุงขวัญกำลังใจการเลื่อนขั้นลดชั้นตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงานและการบำรุงรักษาสภาพการทำงานให้ดีและมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔) การสั่งการ หมายถึง การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการหลังจากการได้วิเคราะห์และพิจารณาโดยรอบคอบรวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ

๕) การประสานงาน หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆในองค์การเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันสามารถทำงานประสานความกลมกลืนกันเพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

๖) การรายงาน หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่างเพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวแก่การประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างใจอันดีรวมกันตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญกำลังใจไปในตัวด้วย

๗) การงบประมาณ หมายถึง แผนทางการเงินการจัดสรรทรัพยากรหรือการทำงบประมาณการเงินวางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงินการบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบวิธีการหาเงินมาใช้จ่ายในกิจกรรมนั้นๆโดยแสดงวงเงินค่าใช้จ่ายในแต่ละปีและรัศม

สรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับใช้ศาสตร์และศิลป์การจัดการที่ผู้บริหารจะใช้ในการตัดสินใจจะครอบคลุมถึงหน้าที่อันประกอบด้วยวางแผนการดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานการกำหนดมาตรฐานและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นนั้นอาจจะต้องมีการนำเอาแนวคิดและทฤษฎีการจัดการตามหลักที่ได้ศึกษาเช่นการจัดการแบบวิทยาศาสตร์การจัดการแบบราชการที่ได้ศึกษามายิ่งจะทำให้มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิผลมากขึ้น

^{๒๒} ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ, การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๗๖.

ตารางที่ ๒.๗ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุภาภรณ์ สามารณ และสุนิสา วิสุทธีรัตน์, (๒๕๖๒). หน้า ๑๘.	P คือการวางแผน (Plan) การทำงานซึ่งเราต้องรู้ว่าเราจะให้ใครทำ (Who) ทำอะไร (What) ทำที่ไหน (Where) ทำเมื่อไหร่และมีเวลาเท่าไร (When) D คือ การลงมือทำ (Do) มันเริ่มต้นจากความไม่ชัดเจนของหลายสิ่งหลายอย่างเช่นแม้ว่าตอนวางแผนนั้นจะบอกว่าให้ใครทำให้ฝ่ายไหนทำบ้างแต่ไม่ได้ระบุไปว่าใครเป็นเจ้าของภาพหลัก C คือการตรวจสอบงาน (Check) มันเริ่มต้นจากการตรวจสอบนั้นทำได้โดยง่ายแต่การนำข้อมูลที่ตรวจสอบไปใช้ในการควบคุมการทำงานของส่วนงานนั้นๆ A คือ การปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น (Act) คือในกรณีที่ผลงานออกมาไม่ได้ตามเป้าหมายก็ไม่มีใครทำอะไรต่อและยังงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้
อารีย์ แก้วสกุลพันธ์, (๒๕๕๔), หน้า ๒๔-๒๖.	๑) การวางแผน การกำหนดโครงการอย่างกว้างๆว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับของการวางแผนวิธีปฏิบัติ ๒) การจัดองค์การ กำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อย ๓) การจัดคนเข้าทำงานการบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลดังกล่าวรวมถึงตั้งแต่การแสวงหาคนทำงานมาบรรจุการแต่งตั้งการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคล ๔) การสั่งการ การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการหลังจากการได้วิเคราะห์ ๕) การประสานงานการประสานงานหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อย ๖) การรายงาน การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๗) การงบประมาณ แผนทางการเงินการจัดสรรทรัพยากรหรือการทำงานงบประมาณการเงิน

๒.๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

๒.๒.๔ ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จากการทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารหนังสือตำราต่างๆได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่โดยรอบที่ปะปนกันของสภาพภายนอกและสภาพภายในที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมเช่นแสงแดดอากาศตัวเราอาคาร

บ้านเรือนรถยนต์โทรศัพท์และวัฒนธรรมต่างๆ^{๒๓} เป็นแหล่งทรัพย์สินเป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิตเช่นอากาศน้ำพืชสัตว์พลังงานและความสวยงามของธรรมชาติเป็นต้นสิ่งทั้งปวงเหล่านี้ถือเป็นทรัพย์สินที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลให้ดำรงชีวิตอยู่ได้เป็นที่มาของวัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตของระบบเศรษฐกิจซึ่งนับว่าเป็นแหล่งรองรับของเสียจากกระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภคเป็นที่รองรับในกิจกรรมต่างๆของมนุษย์รวมไปถึงหน้าที่ที่สำคัญคือให้ความร่มรื่นสบายอารมณ์ในจิตใจมนุษย์เช่นภูเขาป่าไม้ต้นน้ำลำธารที่มีความสวยงามตามลักษณะที่เรียกว่าธรรมชาติเป็นแหล่งที่บรรดาผู้คนนักท่องเที่ยวนิยมชมชื่นและต่างก็มาพักผ่อนหย่อนใจ^{๒๔} สิ่งแวดล้อมกับมนุษย์มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบที่ไม่สามารถแยกกันได้หรือสัมพันธ์กันแบบซิมไบโอซิสนั่นคือมนุษย์ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อมขณะเดียวกันสิ่งแวดล้อมต้องพึ่งมนุษย์ดังนั้นจึงต้องศึกษาหาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้เข้าใจเพื่อจะได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสถานภาพที่สมดุลธรรมชาติตลอดไปทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตรวมกระทั่งที่เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผนประเพณีความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกันเป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบสิ่งแวดล้อมมีคุณสมบัติเฉพาะตัวในแต่ละประเภทสิ่งแวดล้อมนั้นๆอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ มีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์ต่อกันเป็นลูกโซ่เมื่อทำลายสิ่งแวดล้อมหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมจะมีลักษณะที่ทนทานต่อการถูกกระทบแตกต่างกัน^{๒๕} ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่มนุษย์ได้นำมาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตส่งผลให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม^{๒๖} ทำให้ปัจจุบันประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นที่กล่าวถึงมากขึ้นเนื่องจากมีปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้นสิ่งแวดล้อมคือสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่รอบๆ ตัวเราส่วนตัวเรานั้นหมายถึงมนุษย์และกลุ่มสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆประเภทสิ่งแวดล้อมสามารถจำแนกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือที่เราเรียกว่าทรัพยากรธรรมชาติเช่นดินน้ำป่าไม้ภูเขาเป็นต้นซึ่งสามารถจำแนกออกได้ ๒ พวกย่อย คือ

๑) สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตหรือชีวภาพคือสิ่งแวดล้อมที่ลักษณะเฉพาะตัวซึ่งลักษณะเฉพาะตัวเหล่านั้นถูกควบคุมโดยหน่วยทางพันธุกรรมหรือยีนเช่นสิ่งมีชีวิตกลุ่มพืชหรือผู้ผลิตได้แก่ทรัพยากรป่า

^{๒๓} สอนชัย ผาลิงค์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองในเขตเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒.

^{๒๔} ธีรรัตน์ โพธิ์งามกะ และคณะ, *ชีวิตและสิ่งแวดล้อม*, (กรุงเทพมหานคร: โครงการศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕), หน้า ๖-๗.

^{๒๕} สามารถ เลิศขาย, *การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet6/envi1/envi1-1.htm> [๒๑ ก.พ. ๒๕๖๒].

^{๒๖} สุกาญจน์ รัตนเลิศสุธรรม, *หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี, (ไทย-ญี่ปุ่น) ๒๕๕๐, หน้า ๒-๔.

ไม่มีสิ่งมีชีวิตกลุ่มสัตว์หรือผู้บริโภคได้แก่ทรัพยากรสัตว์ปามนุษย์และสิ่งมีชีวิตกลุ่มจุลินทรีย์หรือผู้ย่อยสลายได้แก่เชื้อราแบคทีเรียและไวรัส เป็นต้น

๒) สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตหรือกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมที่สามารถเคลื่อนที่ได้ทั้งที่มองเห็นและมองไม่เห็นได้ด้วยตาแต่ลักษณะของสิ่งแวดล้อมพวกนี้จะไม่ถูกควบคุมโดยหน่วยทางพันธุกรรมหรือยีนเช่นทรัพยากรน้ำทรัพยากรดินทรัพยากรอากาศ เป็นต้นซึ่งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีชีวิตมนุษย์นำไปใช้ประโยชน์สำหรับเป็นปัจจัย ๔ ในการดำรงชีพและช่วยในการควบคุมชนิดปริมาณและสัดส่วนของโครงสร้างของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตในระบบนิเวศให้มีชนิดปริมาณและสัดส่วนที่เหมาะสมส่วนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติแต่ไม่มีชีวิตเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีหน้าที่สนับสนุนให้สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตที่เป็นโครงสร้างของระบบนิเวศที่สามารถทำงานเป็นปกติตามบทบาทและหน้าที่ในระบบนิเวศได้แก่บทบาทผู้ผลิตบทบาทผู้บริโภคและบทบาทผู้ย่อยสลาย

๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นสามารถแยกได้ ๒ พวกย่อยคือ

๑) สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพกายภาพเช่นต้นไม้ที่เกิดจากการเพาะเนื้อเยื่อการโคลนนิ่งแพะและการตัดต่อหน่วยทางพันธุกรรมพืชเพื่อใช้เป็นอาหารของมนุษย์ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น

สิ่งที่มีชีวิตทั้งสิ้นดังนั้นก็จัดสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เป็นสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพส่วนสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตเช่นบ้านถนนสะพานและรถ เป็นต้นจัดเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพซึ่งสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นมากเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตโดยใช้สิ่งแวดล้อมเหล่านี้สำหรับเป็นปัจจัยสี่และปัจจัยห้าทำให้มนุษย์มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการดำรงชีพมากขึ้น

๒) สิ่งแวดล้อมทางสังคมและนามธรรมเช่นวัฒนธรรมกฎหมายศาสนาประเพณีค่านิยมและจารีตประเพณี เป็นต้นซึ่งจะเห็นว่าสิ่งแวดล้อมเหล่านี้^{๒๗} ไม่มีรูปร่างจับต้องไม่ได้แต่มนุษย์สามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้เพื่อทำให้มนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่างๆสามารถอาศัยอยู่ในสังคมอย่างเป็นระเบียบนั่นเองดังนั้นสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีประโยชน์ต่อมนุษย์ทำให้สังคมไม่เกิดปัญหาต่างๆเช่นการแก่งแย่งการลักขโมย เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องถึงกันเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะเกิดสร้างหรือทำลายสิ่งอื่นๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรหรือวัฏจักรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งระบบ^{๒๘} เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตมีรูปธรรมหรือนามธรรมและมีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมก็ได้เช่นแสงแดดแม่น้ำถนนบ้านเรือนโบราณสถานประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้นเป็นทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลเชื่อมโยงถึงกันเป็นปัจจัยเกื้อหนุนกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนสร้างเสริมหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^{๒๙} มนุษย์

^{๒๗} พงษ์วุฒิ สิทธิพล, การจัดการสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๓), หน้า ๙.

^{๒๘} พวงรัตน์ ขจิตวิชัยานุกุล, นานาเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๔.

^{๒๙} สิทธิพงษ์ ตีลภณิก, “อำนาจการเมืองกับการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม”, วารสารนิเวศวิทยา, ฉบับที่ ๒๗ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๓), ๒๔.

เรามีความคุ้นเคยกับคำว่าสิ่งแวดล้อมเริ่มเป็นที่คุ้นเคยในแง่ของความตื่นตัวเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติได้จำแนกสิ่งแวดล้อมออกเป็น ๔ มิติดังนี้

๑) มิติทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือที่เรียกว่าปัจจัย ๔ คือ ปัจจัยด้านเครื่องนุ่งห่มปัจจัยด้านอาหารปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยและปัจจัยด้านยารักษาโรคให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้แก่ทรัพยากรทางกายภาพและทรัพยากรทางชีวภาพ^{๓๐}

๒) มิติเทคโนโลยี โดยมีบทบาทและความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์โดยมนุษย์นำเทคโนโลยีหลายรูปแบบมาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย

๓) มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อมคือเมื่อมีการใช้ทรัพยากรด้วยเทคโนโลยีย่อมมีของเสียและมลภาวะเกิดขึ้นเสมอมิติทางของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นมิติที่แสดงให้เห็นผลของการใช้ทรัพยากร

๔) มิติมนุษย์หรือเศรษฐกิจสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่ได้สร้างพฤติกรรมของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อมทั้งระบบสิ่งแวดล้อมประกอบไปด้วยประชากรการศึกษาอนามัยการเมืองการปกครองและการนันทนาการ เป็นต้น^{๓๑}

สรุปได้ว่า จากสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์โดยเฉพาะมีผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อมมนุษย์จึงควรตระหนักถึงประโยชน์ของการส่งเสริมและรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตมีรูปธรรมหรือนามธรรมและมีความเหมาะสมหรือไม่มีความเหมาะสมก็ได้เช่นแสงแดดแม่น้ำถนนบ้านเรือนโบราณสถานประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น

^{๓๐} เกษม จันทรแก้ว, การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๒.

^{๓๑} พงษ์วุฒิ สิทธิพล, การจัดการสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๗), หน้า ๓๕.

ตารางที่ ๒.๘ ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สอนชัย ผาลิงศ์, (๒๕๕๖), หน้า ๑๒.	สิ่งแวดล้อมหมายถึงสิ่งที่อยู่โดยรอบที่ปะปนกันของสภาพภายนอก และสภาพภายในที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ทั้งที่เป็น รูปธรรมและนามธรรมเช่นแสงแดดอากาศตัวเราอาคารบ้านเรือน รถยนต์โทรศัพท์และวัฒนธรรมต่างๆ
ธิดารัตน์ โพธิามะ และ คณะ, (๒๕๕๕), หน้า ๖-๗.	การผลิตของระบบเศรษฐกิจซึ่งนับว่าเป็นแหล่งรองรับของเสียจาก กระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภคเป็นที่รองรับในกิจกรรม ต่างๆของมนุษย์รวมไปถึงหน้าที่ที่สำคัญคือให้ความร่มรื่นสบาย อารมณ์ในจิตใจมนุษย์เช่นภูเขาป่าไม้ต้นน้ำลำธารที่มีความสวยงาม ตามลักษณะที่เรียกว่าธรรมชาติเป็นแหล่งที่บรรดาผู้คน นักท่องเที่ยวนิยมชมชื่นและต่างก็มาพักผ่อนหย่อนใจ
สามารถ เลิศชาย, (๒๕๖๒)	ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วน หนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่ เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบสิ่งแวดล้อมมีคุณสมบัติเฉพาะตัวในแต่ละ ประเภทสิ่งแวดล้อมนั้นๆอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆมีความ เกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์ต่อกันเป็นลูกโซ่เมื่อทำลายสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอื่นๆเนื่องจากสิ่งแวดล้อมจะมี ลักษณะที่ทนทานต่อการถูกกระทบแตกต่างกัน
โสภารัตน์ จารุสมบัติ, (๒๕๕๑), หน้า ๒.	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ มนุษย์ได้นำมาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตส่งผลให้เกิดปัญหา ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม
สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์, (๒๕๕๐), หน้า ๒-๔.	สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตหรือชีวภาพคือสิ่งแวดล้อมที่ลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งลักษณะเฉพาะตัวเหล่านั้นถูกควบคุมโดยหน่วยทางพันธุกรรม หรือยีนเช่นสิ่งมีชีวิตกลุ่มพืชหรือผู้ผลิตได้แก่ทรัพยากรป่าไม้ สิ่งมีชีวิตกลุ่มสัตว์หรือผู้บริโภคได้แก่ทรัพยากรสัตว์ป่านุश्यและ สิ่งมีชีวิตกลุ่มจุลินทรีย์หรือผู้ย่อยสลายได้แก่เชื้อราแบคทีเรียและ ไวรัส เป็นต้น
พงษ์วุฒิ สิทธิพล, (๒๕๕๗), หน้า ๙.	สิ่งแวดล้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราทั้งที่มีชีวิตและไม่มี ชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องถึงกันเป็น ปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะเกิดสร้าง หรือทำลายสิ่งอื่นๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรหรือ วัฏจักรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งระบบ

ตารางที่ ๒.๘ ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พงษ์วุฒิ สิทธิพล, (๒๕๕๗), หน้า ๙.	สิ่งแวดล้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องถึงกันเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะเกิดสร้างหรือทำลายสิ่งอื่นๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรหรือวัฏจักรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งระบบ
พวงรัตน์ ขจิตวิษยานุกูล, (๒๕๕๗), หน้า ๒๔.	เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตมีรูปธรรมหรือนามธรรมและมีความเหมาะสมหรืออาจไม่มีความเหมาะสมก็ได้เช่นแสงแดดแม่น้ำถนนบ้านเรือนโบราณสถานประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น
สิทธิพงษ์ ตีลกวณิช, (๒๕๕๓), หน้า ๒๔. เกษม จันทรแก้ว, (๒๕๕๙), หน้า ๒.	มนุษย์เรามีความคุ้นเคยกับคำว่าสิ่งแวดล้อมเริ่มเป็นที่คุ้นเคยในแง่ของความตื่นตัวเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ ๑) มิติทรัพยากรหมายถึงทรัพยากรทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือที่เรียกว่าปัจจัย ๔ คือ ปัจจัยด้านเครื่องนุ่งห่มปัจจัยด้านอาหารปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยและปัจจัยด้านยารักษาโรค ๒) มิติเทคโนโลยีโดยมีบทบาทและความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์โดยมนุษย์นำเทคโนโลยีหลายรูปแบบมาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย ๓) มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อมคือเมื่อมีการใช้ทรัพยากรด้วยเทคโนโลยีย่อมมีของเสียและมลภาวะเกิดขึ้นเสมอมิติทางของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นมิติที่แสดงให้เห็นผลของการใช้ทรัพยากร ๔) มิติมนุษย์หรือเศรษฐกิจสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่ได้สร้างพฤติกรรมของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อมทั้งระบบสิ่งแวดล้อมประกอบไปด้วยประชากรการศึกษาอนามัยการเมืองการปกครองและการนันทนาการ เป็นต้น

๒.๒.๕ ปัญหาน้ำเน่าเสียและขยะมูลฝอยในลำคลอง

๑. สาเหตุของน้ำเน่าเสียน้ำเสียจะส่งผลกระทบเริ่มจากการมีกลิ่นเหม็นทำให้เป็นโรคผิวหนังเป็นตัวแพร่เชื้อโรคและพยาธิต่างๆทำให้สัตว์น้ำและพืชน้ำตาย (ทำให้เพิ่มระดับปัญหาเพิ่มขึ้น) มักเกิดจากการปล่อยน้ำเสียการทิ้งขยะจากครัวเรือนชุมชนสถานที่สาธารณะเช่นโรงเรียน โรงแรมโรงพยาบาลโรงมหรสพ ฯลฯ ทำให้น้ำมันสารเคมีสารพิษสารอินทรีย์เชื้อโรคพยาธิเป็นต้นที่ไม่ได้รับการบำบัดหรือมีการจัดการกำจัดที่ถูกต้องถูกปล่อยหรือถูกชะล้างสู่แหล่งน้ำ

ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นโดยตรงและเกิดผลรวดเร็วถ้ามีการทิ้งน้ำเสียที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่สมบูรณ์หรือทิ้งของเสียขยะมูลฝอยสารเคมีสารพิษลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงและจะเกิดขึ้นทางอ้อมแบบค่อยๆส่งผลกระทบเกิดจากการการจัดการควบคุมบำบัดกำจัดไม่ดีสารพิษจะถูกชะล้างไปสู่แหล่งน้ำหรือซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดินซ้ำๆ

๒. ผลกระทบของน้ำเน่าเสียปัจจุบันเราจะพบแหล่งน้ำที่เน่าสกปรกอยู่ทั่วไปน้ำลักษณะเช่นนี้ไม่สามารถนำมาใช้อุปโภคและบริโภคได้ทั้งก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นอันตรายและความเสียหายอย่างมหาศาลต่อการประมงการเกษตรการสาธารณสุขประการสำคัญคือทำให้ระบบนิเวศธรรมชาติถูกทำลายหรือเสื่อมคุณภาพจนไม่เหมาะที่สิ่งมีชีวิตจะอาศัยอยู่ได้ทำให้เกิดการตายของสัตว์และพืชน้ำเป็นจำนวนมากทำให้แหล่งน้ำเกิดการเน่าและขาดออกซิเจนที่ละลายน้ำแหล่งน้ำที่มีสารพิษพวกยาฆ่าแมลงและยาปราบศัตรูพืชสะสมอยู่มากรวมทั้งแหล่งน้ำที่มีคราบน้ำมันปกคลุมและโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆที่ปล่อยสารพิษและความร้อนลงสู่แหล่งน้ำหากน้ำดื่มน้ำใช้มีสารพิษและเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรคปะปนมาจะก่อให้เกิดโรคนานาชนิดกับมนุษย์และสัตว์น้ำที่เสื่อมคุณภาพหากนำมาผ่านกระบวนการกำจัดของเสียออกเพื่อให้ได้น้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดปราศจากเชื้อโรคและสารพิษจะเป็นเหตุให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรสิ้นเปลืองเงินในการจัดการเพื่อผลิตน้ำที่ได้คุณภาพเป็นจำนวนมากเนื่องจากมลพิษทางน้ำก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมนานาประการขึ้นกับระบบนิเวศธรรมชาติแหล่งเกษตรกรรมแหล่งประมงและแหล่งชุมชนดังนั้นจึงควรหาแนวทางป้องกันการเน่าเสียของน้ำเพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลาและงบประมาณในการแก้ไขน้ำเน่าให้กลับมาเป็นน้ำที่ดีมีคุณภาพ

๓. การกำจัดน้ำเสียและควบคุมมลพิษทางน้ำวิธีการในการควบคุมการเกิดมลภาวะทางน้ำก็คือการไม่ผลิตสารมลพิษทางน้ำหรือผลิตให้น้อยลงเท่าที่จะทำได้หากเกิดมลพิษทางน้ำขึ้นแล้วจะต้องมีการกำจัดมลพิษในน้ำให้เหลือน้อยที่สุดการกำจัดน้ำเสียทำได้หลายวิธีดังนี้

๑) การกำจัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติ (Self-Purification) ในน้ำจะมีจุลินทรีย์โดยเฉพาะแบคทีเรียชนิดที่ใช้ออกซิเจนทำหน้าที่กำจัดสารมลพิษในน้ำเสียอยู่แล้วโดยธรรมชาติการย่อยสลายสารมลพิษที่เป็นสารอินทรีย์โดยแบคทีเรียทำให้ลดการเน่าเสียของน้ำหากมีการควบคุมจำนวนแบคทีเรียให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสมไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดการขาดแคลนออกซิเจนหรือไม่น้อยเกินไปจนเกิดการย่อยสลายไม่ทันนอกจากนั้นยังต้องควบคุมปริมาณออกซิเจนในน้ำให้มีมาก

๒) การควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำการควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำเป็นการป้องกันและลดการนำสารมลพิษลงสู่แหล่งน้ำกรมโรงงานอุตสาหกรรมกระทรวง

อุตสาหกรรมจึงได้กำหนดมาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆให้มีค่าของสารแขวนลอย ๓๐ มิลลิกรัมต่อลิตรและค่าบีโอดี^{๓๒} มิลลิกรัมต่อลิตรดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆจะต้องตั้งอุปกรณ์กักน้ำเสียและดำเนินการกักน้ำเสียให้ได้มาตรฐานดังที่กำหนดไว้ก่อนปล่อยลง

สู่แหล่งน้ำธรรมชาติการกักน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นการกักสิ่งปนเปื้อนที่ทำให้น้ำเสียอยู่ในเกณฑ์ต่ำสุดที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดมาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมที่กำหนดให้โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) และกระทรวงอุตสาหกรรมของประเทศไทยกำหนดได้ตามตารางมาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม

๓) การบำบัดน้ำเสียแหล่งน้ำที่เกิดน้ำเน่าเสียแล้วจะต้องห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลของเสียลงในแหล่งน้ำนั้นอีกทั้งนี้เพื่อให้เวลาน้ำเกิดกระบวนการกำจัดของเสียโดยวิธีธรรมชาติวิธีนี้ต้องใช้เวลาาน ดังนั้นจึงสามารถเร่งเวลาให้เร็วขึ้นด้วยการเพิ่มปริมาณออกซิเจนเพื่อให้แบคทีเรียสามารถทำงานได้ดีขึ้น

๔. หลักการป้องกันน้ำเน่าเสียวิธีในการป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษทางน้ำมีหลายวิธีโดยที่เราสามารถมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพที่ดีของแหล่งน้ำได้โดย

- ไม่ทิ้งของเสียลงสู่แหล่งน้ำและทางระบายน้ำสาธารณะ
- บำบัดน้ำเสียขั้นต้นก่อนระบายลงแหล่งน้ำหรือท่อระบายน้ำ
- ช่วยกันลดปริมาณการใช้น้ำและลดปริมาณขยะในบ้านเรือน
- ลดหรือหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีปุ๋ยสารกำจัดศัตรูพืชในกิจกรรมทางการเกษตรหรือสารเคมีที่ใช้ในบ้านเรือน

สามารถมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพที่ดีของแหล่งน้ำได้โดย

- ควรนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์
- สำรวจเพื่อลดปริมาณน้ำเสียของแต่ละขั้นตอนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม
- สร้างจิตสำนึกของประชาชนในตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำและประหยัดการใช้น้ำเท่าที่จำเป็น

แหล่งน้ำและประหยัดการใช้น้ำเท่าที่จำเป็น

สรุปได้ว่า ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมว่าสิ่งที่อยู่โดยรอบตัวเราที่ปะปนกันของสภาพภายนอกและสภาพภายในที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่เป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิตเช่นอากาศน้ำพืชสัตว์พลังงานความสวยงามของธรรมชาติเป็นต้นซึ่งนับว่าเป็นแหล่งรองรับของเสียจากกระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภคเป็นที่รองรับในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์รวมไปถึงหน้าที่ที่สำคัญคือให้ความร่มรื่นสบายอารมณ์ในจิตใจมนุษย์อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ประชาชนในท้องที่ได้มีอาชีพและรายได้ที่ได้มาจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมสามารถจำแนกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

มนุษย์เรามีความคุ้นเคยกับคำว่าสิ่งแวดล้อมก็จะเริ่มเป็นที่คุ้นเคยในแง่ของความตื่นตัวเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ

^{๓๒} ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์, มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๒๘๐.

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนับทึบ อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” จากการศึกษาจากหนังสือและเอกสารมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมาเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนั้นการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการจัดการแผนงานหรือกิจกรรมในการสร้างสรรค์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีผลต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์คือความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยหลักการในการใช้สอยอย่างประหยัด^{๓๓} วิธีการดำเนินการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติที่ดำรงอยู่ให้มีเพิ่มขึ้นหรือไม่ถูกทำลายจนเกินขอบเขตทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่ว่าจะเป็นด้านการป้องกันการรักษาหรืออาจจะต้องทำเพื่อจะได้เห็นหนทางที่ควรทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเป้าหมายที่แก้ไข^{๓๔}

การดำเนินการจัดการตามระบบและกลไกในการอนุรักษ์พัฒนาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยั่งยืนและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพเพื่ออันจะทำให้สิ่งแวดล้อม^{๓๕} เป็นการดำเนินงานต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการจัดการเก็บรักษาเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นได้สนองความต้องการแก่มนุษย์ได้ใช้อย่างไม่ขาดแคลนตลอดไปสามารถให้คำจำกัดความของการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดังนี้

๑) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเหมือนการอนุรักษ์แต่ต่างกันที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเหมือนทฤษฎีและหลักการไม่ได้มีแผนงานปฏิบัติส่วนในคำว่าจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นมีความหมายในเชิงปฏิบัติ

๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการหมายถึง ต้องมีกลไกขั้นตอนการดำเนินการอย่างมีแบบแผน

๓) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนแผนงานในการดำเนินการซึ่งการกำหนดแผนงานต้องครอบคลุมนโยบายแผนงานการปฏิบัติงานการตรวจสอบและแก้ไขและการทบทวนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

๔) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในระบบโดยยึดหลักการและวิธีการซึ่งผู้ใช้ต้องตระหนักให้ว่าต้องมีทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอสำหรับมนุษย์ในอนาคตด้วย

๕) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นแนวทางหนึ่งของนิเวศพัฒนาปฏิบัติหรือพัฒนาแบบยั่งยืนกล่าวคือการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักที่เปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรได้แต่ต้องไม่ให้คุณค่าทาง

^{๓๓} จักรพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๕), หน้า ๒๓.

^{๓๔} ศิริ ไชยข้อฟ้า, การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/313991> [๒๐ ก.พ. ๒๕๖๒].

^{๓๕} เทเวศ อร่ามเรือง, “การนำนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี”, การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (การปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑),

นิเวศวิทยาสูญเสียไปหมายถึงการนำทรัพยากรมาใช้นั้นจะต้องอยู่ในวิสัยธรรมชาติพอกตัวเองฟื้นฟูตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าเกินความสามารถของธรรมชาติแล้วปัญหาที่จะตามมานั้นคือเป็นมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เลย

๖) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการและแผนปฏิบัติให้ผู้บริหารดำเนินงานตั้งแต่แรกเริ่มโครงการและการดำเนินการทั้งนี้เพราะการจัดการสิ่งแวดล้อมนักบริหารสามารถจะทราบแนวคิดและดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนดังกล่าวแล้วจึงนำไปตัดสินใจในการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม^{๓๖}

ตารางที่ ๒.๙ ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พงษ์วุฒิ สิทธิพล, (๒๕๕๗), หน้า ๓๕.	การควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำการควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำเป็นการป้องกันและลดการนำสารมลพิษลงสู่แหล่งน้ำกรมโรงงานอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดมาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ
ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์, (๒๕๕๙), หน้า ๒๘๐.	การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการจัดการแผนงานหรือกิจกรรมในการสร้างสรรค์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีผลต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์คือความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยหลักการในการใช้สอยอย่างประหยัด
จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ, (๒๕๕๕), หน้า ๒๓.	วิธีการปฏิบัติเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติที่ดำรงอยู่ให้มีเพิ่มขึ้นหรือไม่ถูกทำลายจนเกินขอบเขตทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่ว่าจะเป็นด้านการป้องกันการรักษาหรือแก้ไขก็ตาม
เทเวศ อร่ามเรือง, (๒๕๕๑)	การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการและแผนปฏิบัติให้ผู้บริหารดำเนินงานตั้งแต่แรกเริ่มโครงการและการดำเนินการทั้งนี้เพราะการจัดการสิ่งแวดล้อมนักบริหารสามารถจะทราบแนวคิดและดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน

๒.๒.๖ ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้มีนักวิชาการให้ความหมายดังนี้

ปัญหาสิ่งแวดล้อมหมายถึงสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ตลอดจนถึงระดับโลกมีความคล้ายคลึงกันมากนอกจากความรุนแรงของแต่ละปัญหาที่มีความแตกต่างกันซึ่งปัญหาเหล่านั้นแบ่งได้เป็น ๗ ประเภท คือ

- ๑) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร
- ๒) การลดลงของพื้นที่ป่าไม้

^{๓๖} เกษม จันทรแก้ว, เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๓๗.

- ๓) การสูญพันธุ์ของสัตว์ป่า
 - ๔) การขาดแคลนน้ำ
 - ๕) การเสื่อมโทรมและพังทลายของดิน
 - ๖) ผลที่เกิดจากเกษตรกรรม
 - ๗) แบบแผนผังเมืองของชุมชนไม่ชัดเจนจนอาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน ดังนี้
 - ๑) การใช้ทรัพยากรมากเกินไปจนความสามารถต่อการปรับตัวของระบบสิ่งแวดล้อมเช่นการทำลายป่าไม้การทำประมงการทำเหมืองแร่ ฯลฯ
 - ๒) การนำเทคโนโลยีมาใช้นำทรัพยากรมาใช้สนองความต้องการของมนุษย์โดยไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือเหมาะสม
 - ๓) ช่วงเวลาการใช้ทรัพยากรไม่เหมาะสมแทนที่จะนำทรัพยากรมาใช้ในช่วงฤดูแล้งกลับนำมาใช้ในช่วงฤดูฝน
 - ๔) มีผู้ใช้ทรัพยากรมากเกินไปทั้งนี้เพราะประชากรมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและปริมาณมาก
 - ๕) ผู้ใช้ทรัพยากรขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ทำให้ขาดความระมัดระวังในการใช้ นอกจากจะนำมาใช้มากและไม่เหมาะสมแล้วยังอาจมีส่วนสร้างของเสียและมลภาวะเกิดขึ้นได้
 - ๖) เกิดมลสารใหม่หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมจากการใช้ทรัพยากรเช่นการใช้สารปราบศัตรูพืชเกษตรก่อให้เกิดการตกค้างในพื้นดินและแหล่งน้ำหรืออาจก่อให้เกิดการกระตุ้นให้สารธรรมชาติเพิ่มขึ้น
 - ๗) การผสมผสานระบบบริหารไม่เป็นไปตามทฤษฎีหรือไม่มีการประสานงานแต่ละระบบ สิ่งแวดล้อมจึงทำให้เกิดปัญหาแบบลูกโซ่และเพิ่มความรุนแรงแทนที่จะแก้ไขได้แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เพราะไม่มีการวางแผนผสมผสานระบบบริหารงานมาก่อน^{๓๗}
- ปัจจุบันประชาชนโดยทั่วไปมีความตระหนักในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงได้เกิดเป็นกระแสความนิยมในเรื่องของการอุปโภคและบริโภคในสินค้าที่อนุรักษ์และเยี่ยวยาสิ่งแวดล้อมผู้ที่ได้รับผลกระทบและผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงก่อให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะช่วยกันแก้ปัญหา
- มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรฐานที่เป็นข้อตกลงระดับนานาชาติไม่ได้บังคับให้ประเทศใดหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งดำเนินการแต่ ISO 14000 เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกมากกว่า ๑๑๐ ประเทศรวมถึงประเทศไทยซึ่งมีหน่วยงานของทางราชการคือสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากกิจกรรมทางการผลิต/บริการองค์กรซึ่งหลายองค์กรมีจิตสำนึกและช่วยกันดำเนินการจะทำให้ภาพรวมของปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นลดลงดังนั้นมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 หมายถึง มาตรฐานที่กำหนดขึ้นสำหรับหรือองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมและการบริการต่างๆนำไปใช้ในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการรักษาควบคุมปรับปรุงคุณภาพ

^{๓๗} ประยูร วงศ์จันทร์, วิชาการสิ่งแวดล้อม, (มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๕), หน้า ๒๑๕-๒๑๖.

ของสิ่งแวดล้อมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 ที่องค์กรสามารถดำเนินการและจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานต่างๆขององค์กรแบ่งเป็น ๓ กลุ่มหลัก คือ

๑. มาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรฐานที่ควบคุมระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การทางด้านนโยบายการวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบ

๒. มาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยมาตรฐานเกี่ยวข้องกับการประเมินผลของผลิตภัณฑ์หลากหลายสิ่งแวดล้อมกล่าวถึงสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับหลากหลายสิ่งแวดล้อม

๓. มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบเป็นมาตรฐานที่กำหนดวิธีการประเมินด้านสิ่งแวดล้อม

๑) มาตรฐานการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมจัดเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบประเมินการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

๒) มาตรฐานการประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารใช้ประเมินองค์กรว่าได้ทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้ตั้งไว้หรือไม่การตรวจสอบจากสภาพการปฏิบัติงานเทคโนโลยีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นหลักการดำเนินงานมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 เป็นมาตรฐานที่องค์กรส่วนใหญ่นำมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. การกำหนดองค์กรรับผิดชอบการเจาะจงหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบการทำงานซึ่งองค์กรใดหรือหน่วยงานใดได้รับมอบหมายนั้นต้องการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบการใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ

๒. การกำหนดนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมต้องเริ่มต้นด้วยผู้บริหารในองค์กรในการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขึ้นสำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์กรควรมีหลักการกำหนดดังนี้ คือ^{๓๘}

๑) นโยบายสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กรซึ่งสามารถกำหนดได้จากลายเซ็นของผู้บริหารและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามนโยบายที่เกิดขึ้น

๒) จะต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมตามระยะเวลาที่เหมาะสม

๓) จะต้องเผยแพร่นโยบายสิ่งแวดล้อมสู่สาธารณชนภายนอก

๔) นโยบายสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับการทบทวนให้ทันสมัยอยู่เสมอและต้องได้รับการตรวจสอบว่ายังมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะถูกดำเนินการโดยการตรวจประเมินระบบฯ ภายในหรือภายนอกและเป็นการทบทวนระบบฯหลังจากถูกตรวจประเมิน ๓. การวางแผนดำเนินงานเมื่อจัดทำนโยบายแล้วขั้นตอนต่อไปคือการวางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องรองรับกับนโยบายสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

๑) แจงรายละเอียดของนโยบายกิจกรรมต่างๆเหตุผลปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนร่วมนำไปสู่รับทราบ

๒) แจงข้อกำหนดข้อกำหนดที่องค์กรต้องปฏิบัติ

^{๓๘} ศศิณา ภารา, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๓๕๓-๓๕๔.

๓) จัดทำวัตถุประสงค์เป้าหมายที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนร่วมให้รับรู้รับทราบ

๔) จัดทำโครงการสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๔. การบริหารโครงการกำหนดโครงสร้างบุคคลผู้รับผิดชอบให้มีความชัดเจนและประกาศประชาสัมพันธ์ฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจให้แก่พนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้รับทราบถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม^{๓๙}

๕. การประเมินผลโครงการติดตามและวัดผลการดำเนินงานโดยมีการเปรียบเทียบกับแผนดำเนินงานที่วางไว้ข้างต้นว่ามีความสอดคล้องมากน้อยเพียงใดรวมถึงทราบถึงปัญหาอุปสรรคเพื่อมาเสนอในที่ประชุมและหาวิธีดำเนินการแก้ไขวัดผลของการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดเพื่อเป็นการพิจารณาหาหนทางปรับปรุงแก้ไขได้อย่างต่อเนื่อง

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000^{๔๐} กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการควบคุมและต้องกำหนดแนวทางการจัดการเพื่อให้คุณภาพของมนุษย์ดีขึ้นโดยมีการพัฒนาถึงความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์กระบวนการกำหนดรูปแบบดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งมีโครงสร้างของแผนการจัดการและกำหนดหน้าที่ในการทำงานประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์เป้าหมายนโยบายมาตรการหรือวิธีการแผนงานและแผนในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม^{๔๑}

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System) ISO 14000 คือระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนวิธีการกระบวนการและทรัพยากรอย่างเพียงพอในการดำเนินการแบ่งเป็น ๓ กลุ่มคือมาตรฐานของกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมมาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และมาตรฐานที่เป็นเครื่องมือในการประเมินตรวจสอบ^{๔๒}

ISO 14000, ISO 14004	: มาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14010, ISO 14012	: มาตรฐานว่าด้วยการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม
ISO 14031	: มาตรฐานว่าด้วยการประเมินผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม
ISO ISO 14020 - 14024	: มาตรฐานว่าด้วยฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อม
ISO 14040 – 14043	: มาตรฐานว่าด้วยการประเมินวงจรของผลิตภัณฑ์
ISO 14050	: คำศัพท์และนิยาม
ISO/IEC Guide 64	: ข้อเสนอแนะว่าด้วยประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

^{๓๙} สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑, หน้า ๘.

^{๔๐} จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ, เคมีประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร: ไอเอสพรีนติ้งเฮาส์, ๒๕๕๙), หน้า ๑๙.

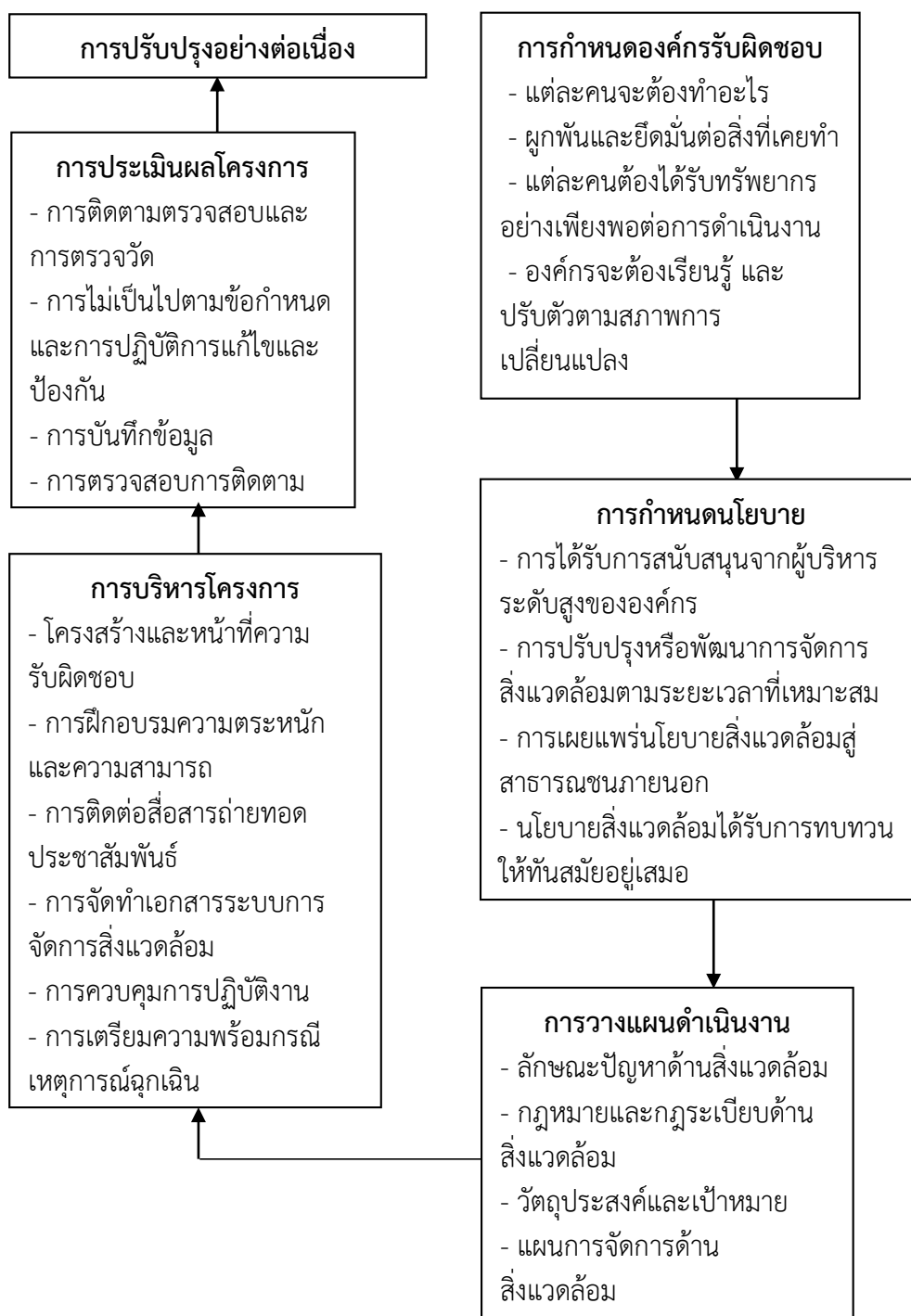
^{๔๑} สุเทพ ชีระศาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๕๐), หน้า ๒.

^{๔๒} สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา, ๒๕๕๙), หน้า ๖๓.

สรุป ISO 14000 เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นแนวทางให้องค์การและหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถสนับสนุนและผลักดันการแก้ไขปัญหาการดำเนินการด้านต่างๆ

ตารางที่ ๒.๑๐ ปัญหาสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เกษม จันทรแก้ว, (๒๕๕๑), หน้า ๓๗.	ปัญหาสิ่งแวดล้อมคือสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทั้งในระดับท้องถิ่นระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ คือความรุนแรงของแต่ละปัญหาที่มีความแตกต่างกันซึ่งปัญหาเหล่านั้นแบ่งได้เป็น ๗ ประเภทคือ ๑) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ๒) การลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ๓) การสูญพันธุ์ของสัตว์ป่า ๔) การขาดแคลนน้ำ ๕) การเสื่อมโทรมและพังทลายของดิน ๖) ผลที่เกิดจากเกษตรกรรม ๗) แบบแผนผังเมืองของชุมชนไม่ชัดเจนจนอาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ
ศศิณา ภารา, (๒๕๕๐), หน้า ๓๕๓-๓๕๔.	การประเมินผลโครงการติดตามและวัดผลการดำเนินงานโดยมีการเปรียบเทียบกับแผนดำเนินงานที่วางไว้ข้างต้นว่ามีความสอดคล้องมากน้อยเพียงใดรวมไปถึงทราบถึงปัญหาอุปสรรคเพื่อมาเสนอในที่ประชุมและหาวิธีดำเนินการแก้ไขวัดผลของการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดเพื่อเป็นการพิจารณาหาหนทางการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างต่อเนื่อง
สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (๒๕๕๑), หน้า ๘.	ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นแนวทางให้องค์การและหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถสนับสนุนและผลักดันการแก้ไขปัญหาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ, (๒๕๕๙), หน้า ๑๙.	การบริหารส่วนตำบลควรจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถสนับสนุนและผลักดันการแก้ไขปัญหาการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
สุเทพ อีระศาสตร์, (๒๕๕๐), หน้า ๒.	ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งมีโครงสร้างของแผนการจัดการและกำหนดหน้าที่ในการทำงานประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์เป้าหมายนโยบาย

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000
ที่มา: สุเทพ อีธศาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบสำคัญของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 ประกอบด้วย

- ๑) หลักการกำหนดองค์การรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม
- ๒) หลักการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมและความมุ่งมั่นในการดำเนินการของผู้บริหาร
- ๓) การวางแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมวิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๔) การบริหารโครงการด้านสิ่งแวดล้อม

๕) การประเมินผลโครงการการดำเนินการตรวจสอบ/ควบคุมจัดทั้งในระบบและผลการดำเนินงานและหามาตรการในการแก้ไขปรับปรุงการทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมาโดยเปรียบเทียบกับนโยบายวัตถุประสงค์ทบทวนเป้าหมายที่วางไว้และปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป^{๔๓}

ประโยชน์ของการนำมาตรฐาน ISO 14000 มาใช้ในองค์กร ISO 14000 ได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวในวงการธุรกิจทำให้ผู้ประกอบการให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจที่มีการแข่งขันในตลาดโลกเพราะ ISO 14000 เปรียบเสมือนใบเบิกทางในการก้าวสู่การค้าตลาดโลกและในเวลาเดียวกันได้กลายเป็นเครื่องมือที่ขอรับรองในการกีดกันทางการค้าด้วยผู้บริหารใดที่นำ ISO 14000 มาใช้ในการบริหารงานในองค์กรยังได้รับประโยชน์ในรูปแบบต่างๆกัน ได้แก่

- ๑) ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร
- ๒) ทำให้อนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน
- ๓) ก่อให้เกิดผลดีทางธรรมชาติคือได้ความสมบูรณ์ของธรรมชาติมากขึ้น
- ๔) เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในท้องที่และนักท่องเที่ยว
- ๕) ประชาชนในท้องที่เกิดความภาคภูมิใจในฐานของตน
- ๖) เสริมสร้างสุขภาวะที่ดีแก่ผู้ที่มาทัศนจร

ระบบการบริหารจัดการที่มีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของสิ่งแวดล้อมซึ่งมีระบบกระบวนการในการผลิตที่ใส่ใจกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงที่อาจพบในกระบวนการผลิตคือการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการที่เพิ่มความสำคัญในการดูแลด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถเกิดขึ้นได้จึงได้มีการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเข้ามาผนวกในกระบวนการด้านการผลิตมีการติดตามตรวจสอบรวมถึงการประเมินผลกระทบการผลิตในสมัยใหม่มีการผนวกเอาขั้นตอนของการตรวจสอบในการประเมินผลเข้ามาสู่กระบวนการนี้ด้วยทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งแวดล้อมในการประกอบการผลิตนั้นได้รับการเอาใจใส่ดูแลทุกวิถีทุกขั้นตอนและในระหว่างการติดตามตรวจสอบหากพบว่ามีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น^{๔๔}

^{๔๓} อ้างแล้ว, หน้า ๙.

^{๔๔} มนัส สุวรรณ, การจัดการสิ่งแวดล้อม: หลักการและแนวคิด, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๙.

๒.๒.๗ แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมมีแนวคิดหลักในการดำเนินงานดังนี้

๑. มุ่งหวังให้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบอยู่ในระบบธรรมชาติมีศักยภาพที่สามารถให้ผลผลิตได้อย่างมั่นคงยั่งยืนถาวรมุ่งหวังให้เกิดความเพิ่มพูนภายในระบบที่จะนำมาใช้ได้โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้นๆ

๒. ต้องมีการจัดองค์ประกอบภายในระบบธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมให้มีชนิดปริมาณและสัดส่วนของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแต่ละชนิดเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามธรรมชาติเพื่อให้อยู่ในภาวะสมดุลของธรรมชาติ

๓. ต้องยึดหลักการอนุรักษ์วิทยาเป็นพื้นฐานโดยต้องมีการรักษาปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

๔. กำหนดทางปฏิบัติให้ชัดเจนในการควบคุมและกำจัดของเสียไม่ให้เกิดมีให้เกิดขึ้นภายในระบบธรรมชาติรวมถึงการนำสิ่งของนั้นๆกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

๕. ต้องกำหนดแนวทางในการจัดการเพื่อให้คุณภาพชีวิตมนุษย์ดีขึ้น ^{๔๕}

๒.๒.๘ ลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะดังนี้

๑. Stability (มั่นคงทุกระดับ) สร้างขวัญกำลังใจและความมั่นคงให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับชั้นให้เกียรติคนทำงานรวมถึงการสนับสนุนยกย่องผลงานที่มีคุณภาพ

๒. Strengthening (กระชับวิธีการ) คือปฏิบัติการกิจด้วยความรวดเร็วกระชับตรงประเด็นและมีมาตรฐานทางด้านวิชาการทั้งในมิติของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นความมีประสิทธิภาพเป็นหลัก

๓. Show transparency (ดำเนินงานโปร่งใส) หมายถึง สัตว์ป่าความเข้มแข็งการดำรงพันธุ์ความเมตตาของแม่ที่มีต่อลูกลูกช้างเป็นช้างเผือกหมายถึงความเป็นพิเศษเป็นตัวแทน อส. โดยเฉพาะเรื่องของสัตว์ป่า อ.อ.ป. (เรื่อง คชบาล) และองค์การสวนสัตว์ (อสส.)

๔. Strategy (ใส่ใจกลยุทธ์) คือวางแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติได้จริงเพื่อนำไปสู่ผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพสูงสุด (ทำก่อนทำจริงทำทันทีมีผลสัมฤทธิ์)^{๔๖}

๕. Sustainable management (บริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชปณิธานสูงสุดด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน) คือบริหารจัดการสวนอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นรากฐานของสังคมคุณภาพ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดบุคคลใดมาทำลายสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ตลอดจนมีการบริหารจัดการระบบการสุขภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างเหมาะสมก็จะทำให้เราอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้เรามีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย

^{๔๕} จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๕), หน้า ๔๒.

^{๔๖} พวงเพชร ธนสิน, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, ๒๕๕๕), หน้า ๒๓๔.

ตารางที่ ๒.๑๑ ลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
มนัส สุวรรณ, (๒๕๕๙), หน้า ๙.	ระบบการบริหารจัดการที่มีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของสิ่งแวดล้อมซึ่งมีระบบกระบวนการในการผลิตที่ใส่ใจกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงที่อาจพบในกระบวนการผลิตคือการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการที่เพิ่มความสามารถในการดูแลด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ, (๒๕๕๕), หน้า ๔๒.	สามารถให้ผลผลิตได้อย่างมั่นคงยั่งยืนถาวรมุ่งหวังให้เกิดความเพิ่มพูนภายในระบบที่จะนำมาใช้ได้โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้นๆ
พวงเพชร ธนสิน, (๒๕๕๕), หน้า ๒๓๔.	การจัดการสิ่งแวดล้อมก็คือการใช้ทรัพยากรหรือการฟื้นฟูของเสียและมลพิษเป็นการควบคุมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหมดชี้ให้เห็นว่ามนุษย์สามารถใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมได้แต่ต้องเป็นการใช้แบบยั่งยืน

๒.๒.๙ โครงการภาครัฐในการจัดการสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมนับเป็นปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของรัฐที่จะต้องทำโครงการในการขับเคลื่อนครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืนตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพียงใด

๑. Stability (มั่นคงทุกระดับ) สร้างขวัญกำลังใจและความมั่นคงให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับชั้นให้เกียรติคนทำงานรวมถึงการสนับสนุนยกย่องผลงานที่มีคุณภาพ

๒. Strengthening (กระชับวิธีการ) คือปฏิบัติการกิจด้วยความรวดเร็วกระชับตรงประเด็นและมีมาตรฐานทางด้านวิชาการทั้งในมิติของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นความมีประสิทธิภาพเป็นหลัก

๓. Show transparency (ดำเนินงานโปร่งใส) หมายถึง สัตว์ป่าความเข้มแข็งการดำรงพันธุ์ความเมตตาของแม่ที่มีต่อลูกลูกช้างเป็นช้างเผือกหมายถึงความเป็นพิเศษเป็นตัวแถม อส. โดยเฉพาะเรื่องของสัตว์ป่า อ.อ.ป. (เรื่อง คชบาล) และองค์การสวนสัตว์ (อสส.)

๔. Strategy (ใส่ใจกลยุทธ์) คือวางแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติได้จริงเพื่อนำไปสู่ผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพสูงสุด (ทำก่อนทำจริงทำทันทีมีผลสัมฤทธิ์)

๕. Sustainable management (บริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชปณิธานสูงสุดด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน) คือบริหารจัดการสงวนอนุรักษ์ฟื้นฟู

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นรากฐานของสังคมคุณภาพและการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดมลพิษบุคคลใดมาทำลายสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ตลอดจนมีการบริหารจัดการระบบการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างเหมาะสมก็จะทำให้ตนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้เรามีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย

๒.๒.๑๐ นโยบายเร่งด่วน

๑. ดำเนินการในเรื่องสิทธิของบุคลากรทุกระดับปรับปรุงสภาพการทำงาน/สภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรชั้นผู้น้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ทุรกันดารหรือพื้นที่เสี่ยงภัย

๒. ดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเต็มสามารถ

๓. ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าลำสัตว์และตัดไม้สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการรักษาแหล่งต้นน้ำผืนป่าลำสัตว์ป่าและเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม

๔. ใช้มาตรการปราบปรามโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อผู้กระทำความผิดและลงโทษเจ้าหน้าที่ทุกระดับชั้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

๕. สำรวจพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือนเพื่อดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลต่อไป

๖. ปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและน้ำกักเก็บน้ำใช้ทุกครัวเรือนตามยุทธศาสตร์พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้สำเร็จตามกำหนดเวลา

๗. ปรับปรุงหน่วยงานที่จัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว (อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ ฯลฯ) ให้เป็นสาขามีการควบคุมการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

๘. ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติให้แล้วเสร็จตามแผนฯ ๒๖ จังหวัด

๙. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ CITES ให้สำเร็จตามกำหนดเวลาอย่างเคร่งครัดและให้ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ

๑๐. ทุกหน่วยงานระดับกรมจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR : Corporate Social Responsibility) ให้ครอบคลุมถึงหน่วยงานระดับพื้นที่เช่นอุทยานฯ

๑๑. ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๒. ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างความตระหนักความเข้าใจและความน่าเชื่อถือของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ ทส. โดยเฉพาะความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๑๓. บริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพทันตามกำหนดเวลาของรัฐบาลดำเนินงานอย่างสุจริตโปร่งใสและตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนในปัจจุบันมีการบุกรุกที่ดินของรัฐและตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้นทรัพยากรธรรมชาติเช่นป่าไม้ต้นน้ำลำธารหรือการนำไปใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์โดย

ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นอันมากทั้งภาวะมลพิษโดยเฉพาะขยะมูลฝอยนับวันก็ยิ่งรุนแรงขึ้นตามลำดับทางรัฐบาลจึงมีนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดเป็นประสิทธิผลมากขึ้นโดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนดังนี้

๑. ในระยะเฉพาะหน้าเร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าโดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจนเร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนความมั่นคงทางด้านอาหารสุขอนามัยสนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน

๓. ในระยะต่อไปพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้เช่นกำหนดเขตป่าชุมชนให้ชัดเจนเป็นต้น

๔. เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศขยะและน้ำเสียที่เกิดจากการผลิตและบริโภค โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรกส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุดเร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤตซึ่งจะใช้ที่ดินของรัฐเป็นหลักในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอยโดยการแปรรูปเป็นพลังงานก็จะสนับสนุนให้ดำเนินการยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยมีโครงการและการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

๑. โครงการอุตสาหกรรมทั่วไทยร่วมใจจัดการขยะอุตสาหกรรม

๒. โครงการเร่งรัดการนำกากอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบ

๓. โครงการแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมอุตสาหกรรมพัฒนาขยะรีไซเคิลนำกลับมาใช้ใหม่ทำให้เกิดประสิทธิผล

๔. โครงการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตหรือพื้นที่เสี่ยงเช่นแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำที่สำคัญๆเพื่อประชาชนจะได้ใช้ในการอุปโภคและบริโภคต่างๆ

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) วิสัยทัศน์

- ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์

- ด้านการสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ เป้าหมายที่ ๑

- ป้องกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงสภาพไม่ให้มีการบุกรุกทำลายรวมทั้งเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟป่า

- ป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๘๐.๘๘ ล้านไร่ (ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ)

- ป้องกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๓๙.๘๗ ล้านไร่/ยึดคืน ๙๑๘,๐๐๐ ไร่/ส่งเสริม อปท. ป้องกันและควบคุมไฟป่า ได้อย่างเข้มแข็ง/พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ๕๐๐ สวนป่า

เป้าหมายที่ ๒

- การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้จากพื้นที่เสื่อมโทรม สร้างป่าเศรษฐกิจ
- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการฟื้นฟู ๓.๑๗ ล้านไร่
- ป่าสงวนแห่งชาติ ฟื้นฟูพื้นที่ป่า ๑๖.๒๕ ล้านไร่

เป้าหมายที่ ๓

- เพิ่มความสมบูรณ์ของแนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเล และระบบนิเวศทางทะเล
- ฟื้นฟูป่าชายเลนไม่น้อยกว่า ๑๐๕,๐๐๐ ไร่
- ระบบนิเวศ/ทรัพยากรทางทะเลได้รับการคุ้มครอง (๒๓ จังหวัด)

เป้าหมายที่ ๔

- แก้ไขปัญหาราษฎรในพื้นที่ป่าไม่อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม
- แก้ไขปัญหาราษฎรทำกินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๖๙,๒๕๔ ราย

เป้าหมายที่ ๕

- ลดอัตราการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ
ลงอย่างมีนัยสำคัญ

- มีผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์ได้

เป้าหมายที่ ๖

- ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการบริหารจัดการอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม
สรุปแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ทส.) ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ อนุรักษ์คุ้มครองฟื้นฟูส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและ
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

- ป้องกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงสภาพไม่ให้มีการบุกรุกทำลายรวมทั้งเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟป่า (ตัวชี้วัด พื้นที่ป่ามีความสมบูรณ์และไม่ถูกบุกรุกเพิ่ม - ป่าคงความสมบูรณ์ ๑๐๒.๔ - ๑๒๘ ล้านไร่)

แผนงาน

- แผนงานป้องกันและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วม

ชื่อโครงการที่ ๑

- โครงการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และยั่งยืน

งบประมาณ

- ๑๑,๑๗๕,๐๐๐ บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ชื่อโครงการที่ ๒

- โครงการปลูกสร้างสวนป่าและอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร
งบประมาณ

- ๔,๐๖๐,๔๘๐ บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ^{๔๗}

- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สรุปได้ว่า การศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่างๆที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมรวมไปถึงโครงการภาครัฐที่ได้ดำเนินการนั้นทำให้สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ นั้นทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔) ด้านการบริหารโครงการและ ๕) ด้านการประเมินโครงการ ซึ่งความคิดหลักการในการดำเนินงานดังนี้คือมุ่งหวังให้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบกันอยู่ในธรรมชาตินั้นได้มีใช้อย่างไม่ขาดแคลนและตลอดไป

ตารางที่ ๒.๑๒ นโยบายเร่งด่วน

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ยุทธศาสตร์กระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๒๕๖๑)	ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัยสนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยมีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นการปกครองท้องถิ่น

คือเครื่องจักรที่รัฐบาลจัดให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆมีอำนาจหน้าที่ มีทรัพยากรมีกฎหมายเพียงพอที่จะสร้างบ้านสร้างเมืองของตนเองด้วยตนเองได้มากเป็นการให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเองหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการปกครองตนเองโดยประชาชนใน

^{๔๗} กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ยุทธศาสตร์กระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mnre.go.th/th/about/content/1086> [๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ท้องถิ่นซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึงระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆมีอำนาจในการดูแลกิจการหลายๆ ด้านของตนเองไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลได้แก่ระบบสาธารณสุขูปโภคการศึกษาและศิลปวัฒนธรรมการดูแล ชีวิตทรัพย์สินและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจาย อำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มี^{๔๘}

รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชนดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของ รัฐบาลกลางโดยให้องค์กรที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงาน ภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตนเองการปกครองท้องถิ่นจะสำเร็จผลไม่ได้หากไม่ได้รับการร่วมมือจาก ประชาชนการปลูกฝังให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและสร้างให้เกิดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ ประชาชนในท้องถิ่นจัดการเรื่องของตนเอง^{๔๙} จะทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถบริหารตนเอง ได้จะเป็นผลดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไปรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ในหมวด ๑๔ ได้กำหนดให้รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครอง ตนเองตามเจตจำนงของประชาชนและให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการเป็นองค์กรหลักในการจัดทำบริการ สาธารณะการปฏิรูประบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการปรับปรุงระบบ การกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพตลอดจนการกำหนดให้มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่คล่องตัวในรูป ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษทั้งนี้ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการ กระจายอำนาจเพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและ ราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย กันเองร่างพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๕๐}

๒.๓.๒ ความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญ ดังนี้

๑. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเพื่อให้เกิดความทั่วถึงในการให้บริการสาธารณะและแก้ไข ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒. เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและ รวดเร็ว เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรอรับบริการจากรัฐบาล แต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า

^{๔๘} เอนก เหล่าธรรมทัศน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนและการปกครองส่วนท้องถิ่น, พิมพ์ครั้งที่ ๔. (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๔.

^{๔๙} ธเนศวร์ เจริญเมือง, ๑๐๐ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.๒๔๔๐-๒๕๔๐, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คบไฟ, ๒๕๕๔), หน้า ๖๐-๖๑.

^{๕๐} โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักงานวิญญูชน จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒-๔.

๓. เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลในการประหยังบประมาณหรือเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพราะกิจการส่วนใหญ่ที่ท้องถิ่นรับมอบจากรัฐบาลท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยใช้รายได้ของตนเองซึ่งมาจากข้อกำหนดของกฎหมาย

๔. ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการรูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเบื้องต้นเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการเลือกตั้งการสมัครรับเลือกตั้งหรือการตรวจสอบการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งจะมีผลให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระดับประเทศ

๒.๓.๓ ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดได้มีการบัญญัติรับรองการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗๐ ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ ๔ รูปแบบ ดังนี้

๑. องค์การบริหารราชการส่วนจังหวัด

๒. เทศบาล

๓. องค์การบริหารราชการส่วนตำบล

๔. ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด ซึ่งมีอยู่ ๒ รูปแบบคือ ๑) กรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครพ.ศ. ๒๕๒๘ ๒) เมืองพัทยาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๓.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

๒.๓.๕ โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

แบ่งออก ๒ ฝ่ายได้แก่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคนซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคนในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน

๒. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(๒) รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและ

สิ่งปฏิกูล

- (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๕) ส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
- (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (๗) ค้ำครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการดังต่อไปนี้^{๕๑}

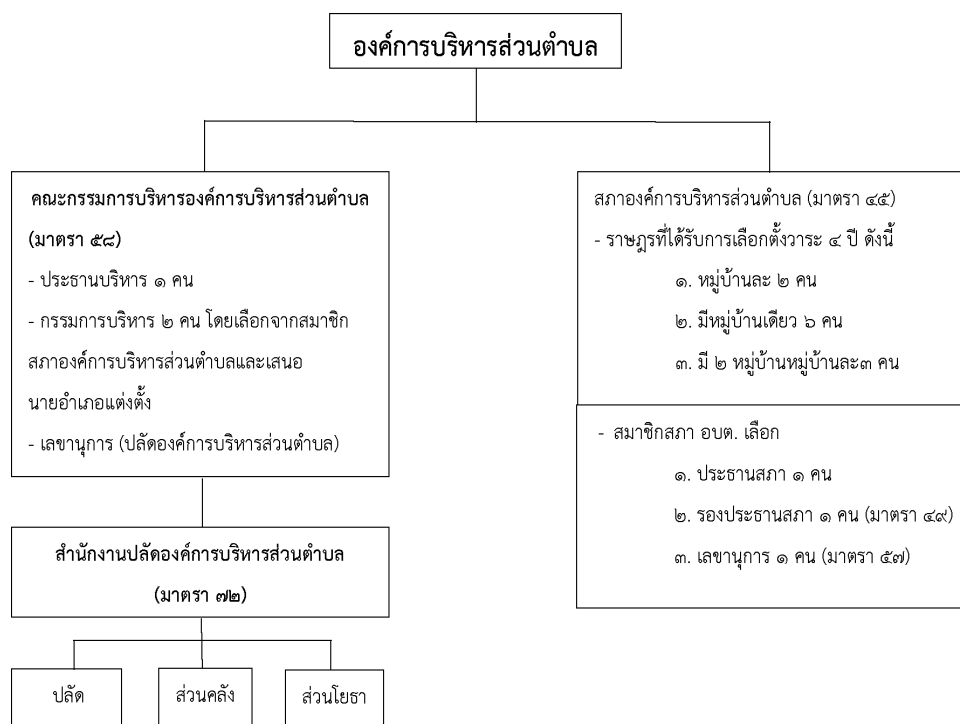
- (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
- (๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬาการพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๑๐) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (๑๒) การท่องเที่ยว
- (๑๓) การผังเมือง

การจัดระเบียบการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลภายหลังจากที่มีการใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมาได้ ๓ ปีประเทศไทยก็เกิดวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในปีพ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งผลให้เกิดการกู้ยืมจำนวนมากจากธนาคารโลกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารพัฒนาเอเชียมีาชาว่าเป็นต้นผลจากการกู้ยืมเงินดังกล่าวทำให้ต้องมีการประหยัดงบประมาณแผ่นดินและมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีการยุบรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ติดต่อกันภายในเขตเดียวกัน^{๕๒}

สำหรับโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

^{๕๑} สมบูรณ์ สุขสำราญ, “การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ”, วารสารราชบัณฑิตยสถาน, ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๔): ๓๔๓-๓๔๔.

^{๕๒} สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ, อบต. ในอุดมคติ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย, ๒๕๕๔), หน้า ๓๓๙.

แผนภาพที่ ๒.๔ แสดงโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติ

สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหนึ่งในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลกลางได้โอนอำนาจการบริหารงานจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเองและดำเนินการโดยอิสระไม่ต้องขึ้นกับส่วนกลางแต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลางและต้องอยู่ในขอบเขตที่รัฐบาลกลางมอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลจึงปกครองตามหลักการกระจายอำนาจหัวใจหลักสำคัญของการกระจายอำนาจคือองค์กรเป็นนิติบุคคลมีสิทธิในการทำนิติกรรมทางกฎหมายจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล^{๕๓} ก็เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้นและพัฒนาไปสู่การปกครองส่วนการบริหารส่วนตำบลให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษาท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒

^{๕๓} สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา, ๒๕๕๙), หน้า ๖๓.

มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๘ ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบลโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศโดยแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบดังนี้

๑. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคลอันได้แก่สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๒. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๔๓)

พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๒ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.๒๕๔๐ ในประเด็นต่างๆทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

พ.ศ.๒๕๔๖ รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๔๖ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่แล้วใช้ชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายที่ให้อสอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ^{๔๔}

๒.๔ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๔.๑ หลักสารานิยธรรม ๖

หลักสารานิยธรรม ๖ เป็นธรรมที่ตั้งแห่งความให้ระลึกถึงธรรมเป็นเหตุที่ระลึกถึงกัน หลักการอยู่ร่วมกัน คือ

๑. เมตตาทายกรรม ตั้งเมตตาทายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจแสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒. เมตตาจาริกรรม ตั้งเมตตาจาริกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์สั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพแสดงความเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓. เมตตาโมกรรม ตั้งเมตตาโมกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กันมองเห็นในแง่ดีมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

๔. สาธารณโกศิ ได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันคือเมื่อได้สิ่งใดมาโดยชอบธรรมแม้เป็นของเล็กน้อยก็ไม่หวงไว้ผู้เดียวนำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกันข้อนี้ใช้อุปปฏิวัตตโกศิ ก็ได้

๕. สีสสามัญญตา มีศีลบริสุทธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความประพฤติสุจริตดีงามถูกต้องตามระเบียบวินัยไม่ทำตนให้เป็นผู้รังเกียจของหมู่คณะ

^{๔๔} โกวิท วัฒนงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักงานวิญญูชน จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒-๔.

๖. ทัศนีสัมมัญญาตา มีทัศนีสัมมัญญาตาเหมือนกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความเห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นหรือขจัดปัญหา^{๕๕} ธรรม ๖ ประการนี้มีคุณคือเป็นสาราณียะทำให้เป็นที่ระลึกถึงเป็น ปยกรณ ทำให้เป็นที่รักเป็นครุกรณีทำให้เป็นที่ระลึกเคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์ความกลมกลืนเข้าหากันเพื่อความไม่วิวาทเพื่อความสามัคคีและเอกภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม สาราณียธรรม ๖ แปลว่า ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงธรรมเป็นเหตุที่ระลึกถึงกันหลักการอยู่ร่วมกันได้แก่ (๑) เมตตากายกรรมตั้งเมตตากายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจแสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง (๒) เมตตาวจีกรรมตั้งเมตตาวจีกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือช่วยบอกแจ้งสิ่งที่ประโยชน์สั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพแสดงความเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง (๓) เมตตามโนกรรมตั้งเมตตามโนกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือตั้งจิตปรารณาดีคิดทำสิ่งที่ประโยชน์แก่กันมองกันในแง่ดีมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน (๔) สาราณโภคีได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปัน^{๕๖} กันคือเมื่อได้สิ่งใดมาโดยชอบธรรมแม้เป็นของเล็กน้อยก็ไม่หวงไว้ผู้เดียวนำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคร่วมกันข้อนี้ใช้อุปปฏิวิคตโภคิก็ได้ (๕) สีสสัมมัญญาตา มีศีลบริสุทธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความประพฤติสุจริตดีงามถูกต้องตามระเบียบวินัยไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ (๖) ทัศนีสัมมัญญาตา มีทัศนีสัมมัญญาตาเหมือนกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความเห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นสิ้นทุกข์หรือขจัดปัญหา

ในหนังสือปรัชญา ๒๐๑ พุทธศาสตร์ สาราณียธรรม แปลว่าธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกันหมายถึงคุณธรรมที่ทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัวเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นเข้าใจคนอื่นมากขึ้นสาราณียธรรมมี ๖ คือ (๑) เมตตากายกรรม คือทำต่อกันด้วยเมตตาหมายถึงทำสิ่งใดก็ทำด้วยความปรารถนาดีต่อกันเช่นแสดงไมตรีและหวังดีต่อเพื่อนร่วมงานร่วมกิจการร่วมชุมชนโดยช่วยเหลือธุระต่างๆด้วยความเต็มใจแสดงอาการกิริยาสุภาพเคารพนับถือทั้งต่อหน้าและลับหลัง (๒) เมตตาวจีกรรม คือพูดกันด้วยเมตตาหมายถึงจะพูดอะไรก็พูดด้วยความปรารถนาดีต่อกันเช่นแนะนำสั่งสอนตักเตือนกันด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพพูดจริงไม่พูดเพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเองฝ่ายเดียว (๓) เมตตามโนกรรม คือติดต่อกันด้วยเมตตาหมายถึงจะคิดอะไรก็คิดด้วยความปรารถนาดีต่อกันเช่นตั้งจิตปรารณาดีคิดทำสิ่งที่ประโยชน์แก่กันมองกันในแง่ดี (๔) สาราณโภคี คือแบ่งปันสิ่งที่ได้มาโดยชอบธรรมหมายถึงแบ่งปันลาภที่ร่วมกันหาร่วมกันทำโดยยุติธรรมแม้สิ่งของที่ได้มาจะน้อยแต่ก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคร่วมกันนั่นคือการร่วมสุขร่วมทุกข์กัน (๕) สีสสัมมัญญาตา คือมีความประพฤติเสมอภาคกันหมายถึงประพฤติสุจริตดีงามเหมือนกันมีระเบียบวินัยเป็นแบบเดียวกันไม่ประพฤติให้เป็นที่รังเกียจหรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ (๖) ทัศนีสัมมัญญาตา คือมีความเสมอภาคกันทางความคิดหมายถึงปรับความคิดความเห็นให้มีเหตุผลถูกต้องเหมือนกันนั่นคือการเคารพเหตุผลยึดหลักความดีงามเป็นอุดมคติอย่างเดียวกัน

^{๕๕} ม.อ.(ไทย) ๓/๑/๘๘.

^{๕๖} ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๓๑๗/๒๔๗.

สรุปได้ว่า หลักสาราณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความให้ระลึกถึงธรรมเป็นเหตุที่ระลึกกันหลักการอยู่ร่วมกันมีคุณธรรมที่ทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัวเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ๖ ประการคือ ๑ เมตตาภาวกรรม ในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ๒ เมตตาวัจกรรม ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่ประโยชน์ด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพ ๓ เมตตาโมหกรรม ตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่ประโยชน์แก่กัน ๔ สาธารณโภคี ได้ของสิ่งใดมาโดยชอบธรรมก็แบ่งกันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีบริโภคทั่วกัน ๕ สีสสามัญญตา มีศีลบริสุทธิเสมอกันมีความประพฤติสุจริตงามถูกต้องตามระเบียบวินัย ๖ ทัฬหีสามัญญตา คือมีความคิดในแนวทางเดียวกันหมายถึงปรับความคิดความเห็นให้มีเหตุผลถูกต้องเหมือนกันนั่นคือการเคารพเหตุผลยึดหลักความดีงามเป็นอุดมคติอย่างเดียวกันตัวอย่างเช่นเมตตาทางกาย (กายกรรม) คือการกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตาเช่นการช่วยเหลือการเอื้อเฟื้อการไม่รังแกทำร้ายผู้อื่นการอดทนต่อกันไม่ใช่เห็นคนอื่นเข้าคิวแล้วไปแซงคิวเขานั้นก็คือคุณไม่มีเมตตาธรรมเลยรู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบสุขเป็นต้น

ตารางที่ ๒.๑๓ หลักสาราณียธรรม ๖

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ม.อ.(ไทย) ๓/๑/๘๘.	หลักสาราณียธรรม ๖ คือ ๑. เมตตาภาวกรรมตั้งเมตตาภาวกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจ ๒. เมตตาวัจกรรมตั้งเมตตาวัจกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือสั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี ๓. เมตตาโมหกรรมตั้งเมตตาโมหกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่ประโยชน์แก่กันมองเห็นในแง่ดีมีหน้าตาอึมแถมแจ่มใสต่อกัน ๔. สาธารณโภคีได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันคือเมื่อได้สิ่งใดมาโดยชอบธรรมแม้เป็นของเล็กน้อยให้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน ๕. สีสสามัญญตามีสีลบริสุทธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความประพฤติสุจริตดีงามถูกต้องตามระเบียบวินัยไม่ทำตนให้เป็นผู้รังเกียจของหมู่คณะ ๖. ทัฬหีสามัญญตามีสัจธรรมเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความเห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นหรือขจัดปัญหา
ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๓๑๗/๒๔๗.	ธรรม ๖ ประการนี้มีคุณคือเป็นสาราณียะทำให้เป็นที่ระลึกถึงทำให้เป็นที่รักเป็นครุภณทำให้เป็นที่ระลึกเคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์ความกลมกลืนเข้าหากันเพื่อความไม่วิวาทเพื่อความสามัคคีและเอกภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ดังนี้

๒.๕.๑ ข้อมูลบริบทเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบประกอบด้วยกองงานโครงสร้างบทบาทหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบุคคลซึ่งผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งอยู่ในกองงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีบทบาทหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานสิ่งแวดล้อมทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบสิ่งแวดล้อม
๒. ด้านการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อม
๔. ด้านการบริหารโครงการสิ่งแวดล้อม
๕. ด้านการประเมินผลโครงการสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๒ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๓ วิสัยทัศน์การพัฒนา

วิสัยทัศน์การพัฒนาตำบลสนับทึบ

การคมนาคมสะดวกระบบสาธารณูปโภคดี สร้างอาชีพ/รายได้มีสังคมที่ดีการศึกษาดี รักษาไว้ซึ่งประเพณีประเพณีสภาพในการปฏิบัติงานดีสิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษ

๒.๕.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ในการพัฒนาฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำลุ่มน้ำลำคลองและป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์

๒. ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการรณรงค์สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและปัญหาของชุมชนท้องถิ่นทุกระดับ

๓. ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดทำระบบกำจัดขยะรวมเพื่อจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างเป็นระบบ

๒.๕.๕ โครงการเก็บขยะและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำลำคลองและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยประสบปัญหามลพิษทางน้ำมายาวนานจากสถิติและข้อมูลคุณภาพแหล่งน้ำ

พบว่าพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่เมืองหลายแห่งประสบปัญหามลพิษทางน้ำอย่างต่อเนื่องอาทิเช่น น้ำเน่าเสียสารพิษปนเปื้อนและขยะเป็นต้นหลายแห่งมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นและขยายวงกว้างซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและส่งผลกระทบโดยตรงต่อมนุษย์ในด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้วมลพิษทางน้ำยังเป็นปัจจัยที่เร่งให้เกิดปัญหาวิกฤตขาดแคลนน้ำสะอาดในประเทศอีกด้วยทั้งนี้ ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเกิดมลพิษทางน้ำมาจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่อุตสาหกรรมเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีในปริมาณมากและความหนาแน่นของประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทำให้มีการระบายน้ำทิ้งน้ำเสียจากครัวเรือนสู่ม่น้ำมากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบได้จัดโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำลำคลองจัดขึ้นตามนโยบายของประเทศที่ต้องการอนุรักษ์และฟื้นฟูลำน้ำสายหลักเพื่อแก้ไขปัญหาปริมาณออกซิเจนให้ลำน้ำกลับมาใสสะอาดและมีคุณภาพรวมทั้งเพื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ของกลุ่มน้ำลำคลองในเขตชุมชนให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดจนเพื่อปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ลำน้ำลำคลองแก่ผู้อาศัยริมน้ำอันจะเป็นประโยชน์ในการดูแลรักษาลำคลองอย่างยั่งยืนโดยกิจกรรมกำหนดให้มีการร่วมกันกำจัดเก็บวัชพืชที่กีดขวางการไหลของน้ำและเก็บขยะมูลฝอยตลอด ๒ ฝั่งลำคลอง

วัตถุประสงค์

- เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
- เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญในการรักษา

สภาพแวดล้อมร่วมกัน

- เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

กลุ่มเป้าหมายทั่วไป

- ประชาชนในพื้นที่ตำบลสนับทึบ

ระยะเวลาการดำเนินการ

- ระหว่างเดือนเมษายน – กันยายน ๒๕๖๐

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- เสนอโครงการต่อผู้บังคับบัญชา
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดกิจกรรม
- ติดตามโครงการ
- ประเมินโครงการ
- สรุปผลการดำเนินโครงการ

งบประมาณ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๐ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบงานอนุรักษ์แหล่งน้ำและป่าไม้งบดำเนินการค่าใช้สอยรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำลำคลองตั้งไว้ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

สถานที่ดำเนินการ

- แม่น้ำลำคลอง ตำบลสนับทึบระยะทางจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ กิโลเมตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารตำบลสนับทึบ

การประเมินผลโครงการ

- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ
- จำนวนขยะที่รวบรวมได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- แหล่งน้ำได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูในการรักษาสภาพแวดล้อมร่วมกัน.
- สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

๒.๕.๖ โครงการรณรงค์สนับทึบกำจัดขยะพิษกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารตำบลสนับทึบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาเรื่องขยะนับว่าเป็นปัญหาสำคัญทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ สาเหตุเนื่องมาจากประชากรในประเทศมีจำนวนมากขึ้นชุมชนก็เพิ่มขึ้นสถานประกอบการต่างๆมีมากขึ้นและสิ่งที่ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็คือขยะย่อมมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วยจนกระทั่งการกำจัดขยะไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนขยะในแต่ละวันจะมีขยะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนนับร้อยล้านตันแต่เราสามารถกำจัดขยะได้เพียงวันละไม่กี่สิบล้านตันเท่านั้น (ข้อมูลจากกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) จึงมีขยะที่เหลือตกค้างรอการกำจัดอยู่เป็นจำนวนมากแม้รัฐบาลจะมีพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อรองรับขยะแต่ก็ไม่เพียงพอกับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วสร้างปัญหาเป็นอย่างมากทั้งทางด้านทัศนวิสัยกลิ่นความสะอาดเกิดเป็นปัญหาขยะล้นเมืองถึงแม้ว่าในปีหนึ่งๆประเทศจะต้องเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากไปกับการจัดการและแก้ไขปัญหาด้านขยะแต่ผลลัพธ์ที่ได้ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเนื่องจากรัฐบาลยังมีการบริหารจัดการขยะยังไม่ดีเท่าที่ควร ประกอบกับประชาชนในประเทศเองก็ยังขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะให้เป็นที่เกิดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมทั้งขาดความรู้เกี่ยวกับการนำขยะกลับมาใช้ใหม่เพราะพอได้ยินคำว่า “ขยะ” หลายคนก็ไม่สนใจเลยและไม่เห็นคุณค่าทั้งที่ขยะเหล่านั้นหากนำมาคัดแยกอย่างถูกวิธีแล้วจะสามารถสร้างประโยชน์ได้และยังสามารถนำกลับมาหมุนเวียนเข้ากระบวนการผลิตเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง รวมทั้งปริมาณขยะก็จะมีจำนวนลดลงได้มากซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อสิ่งแวดล้อมต่อประชากรและต่อประเทศชาติต่อไปการจะแก้ไขปัญหาให้ได้ผลระยะยาวนั้นเราต้องเริ่มจากจุดเล็กๆก่อนด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการทิ้งขยะให้กับเด็กๆให้พวกเขาได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการคัดแยกขยะโดยอาจจะเริ่มจากภายในโรงเรียนก่อนเมื่อนักเรียนรู้จักแยกขยะและทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทางแล้วก็จะทำให้โรงเรียนดูสะอาดสะอ้านมีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้และเมื่อเริ่มต้นจากในโรงเรียนได้ผลดีแล้วก็สามารถขยายผลไปยังชุมชนและประเทศชาติต่อไปได้

องค์การบริหารตำบลสนับทึบได้จัดโครงการรณรงค์สนับทึบกำจัดขยะพิษเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมกับนโยบาย Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายนั้นคือให้ทางหน่วยงานท้องถิ่นรวบรวมขยะอันตรายเพื่อนำไปรวมกับศูนย์กำจัดขยะรวมตามมติของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

- เพื่อจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการลดปริมาณมูลฝอยและมีการคัดแยกมูลฝอย(มูลฝอยทั่วไป,มูลฝอยอันตราย, มูลฝอยที่รีไซเคิล) ณ แหล่งกำเนิด
- เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาสภาพแวดล้อมร่วมกัน
- เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการคัดแยกขยะอันตราย
- เพื่อลดปริมาณสารพิษที่ปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมูลฝอยอันตรายกลุ่มเป้าหมาย

ทั่วไป

- ประชาชนในพื้นที่ตำบลสนับทึบวิธีดำเนินการ
- ประชาสัมพันธ์โครงการและเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะพิษ
- ร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ทั่วถึงทุกชุมชนทุกหลังคาเรือนเพื่อสร้างแรงจูงใจเพิ่มความรู้ความเข้าใจความร่วมมือในการคัดแยกขยะ
- รวบรวมขยะพิษเพื่อนำไปกำจัดที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- สรุปโครงการและนำเสนอท่านผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการขยะสถานที่ดำเนินการ

- พื้นที่ตำบลสนับทึบ

ระยะเวลาดำเนินการ

- พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐–กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

งบประมาณ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ตำบลสนับทึบ แผนงานเคหะและชุมชนงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลลงดำเนินการค่าใช้จ่ายรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆโครงการรณรงค์กำจัดขยะพิษตั้งไว้ ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน) การประเมินผลโครงการจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการจำนวนขยะพิษที่รวบรวมได้

สรุปได้ว่า ประชาชนมีจิตสำนึกในเรื่องการคัดแยกขยะและสามารถคัดแยกขยะก่อนทิ้งได้อย่างถูกต้องประชาชนมีความรู้เรื่องการจัดขยะอย่างถูกวิธีประชาชนรับรู้ถึงปัญหาเรื่องขยะที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอนาย้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมี รายละเอียดดังนี้

กฤษฎากรณ์ ยุงทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางั่ว อำเภอมือง เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางั่ว ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลนางั่วอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยที่

ประชาชนได้เสนอความต้องการของชุมชนได้ได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลนางัวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาในปีถัดไปด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ประชาชนได้มีผลประโยชน์ได้รับ^{๕๗} จากการบริการในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลประชาชนมีส่วนร่วมในการได้เข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้นด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วม

กริชกมล เหล่าอรรค ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นผลการวิจัยพบว่า ๑) ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๕๐ ปี รองลงมาคืออายุ ๕๑ ปีขึ้นไปส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีรองลงมาคืออาชีวศึกษา ๒) ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางประชาชนมีความคิดเห็นด้านการเมืองการบริหารและด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน^{๕๘}

สิริพัฒน์ ลาภจิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านบุคคลปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยด้านองค์การ อบต. มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน อบต. ซึ่งหากระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมใดสูงก็จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมอื่นสูงตามกันด้วยการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำส่วนปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมงานกับ อบต. พบว่าปัจจัยด้านบุคคลได้แก่การเป็นหน้าที่ของประชาชนอาสาสมัครด้วยความรู้ความสามารถกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นเป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชนมีทักษะและประสบการณ์เป็นประโยชน์กับตัวเองและชุมชนมีทักษะและประสบการณ์เป็นประโยชน์กับตัวเองเปิดโอกาสได้มีส่วนร่วมเลือกให้เป็นตัวแทนชุมชนมีความสามัคคีและมีกลุ่มต่างๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วมส่วนปัจจัยด้านองค์การได้แก่ อบต. ดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหาประชาพิจารณ์ประชาคมหมู่บ้าน^{๕๙}

^{๕๗} กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอ เมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๕).

^{๕๘} กริชกมล เหล่าอรรค, “บทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐).

^{๕๙} สิริพัฒน์ ลาภจิตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

วิชาชา ภูจินดา ได้ศึกษาวิจัย ตัวแบบในการจัดการสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ความสำเร็จของการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผลการวิจัยพบว่าความสำเร็จของการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการสื่อสารที่ดีในองค์กรการสืบทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมการมีส่วนร่วมของพนักงานการมีตัวแบบและการเป็นตัวชี้วัดระดับบุคคลและพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ขนาดของอุตสาหกรรมนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมการได้รับข้อมูลข่าวสารและการเข้าร่วมกิจกรรมและพบว่ากลุ่มตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์หลักปรัชญา^{๖๐}

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างสูงสุดได้นั้นควรใช้หลักการในการจัดการควบคู่กับหลักธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในองค์กรให้มีระเบียบวินัยมากขึ้นกว่าเดิมดังนั้นผู้บริหารในองค์กรหรือในองค์กรการบริหารส่วนตำบลจึงควรวางตัวให้เป็นกลางรวมทั้งควรปรับการกำหนดนโยบายการวางแผนดำเนินงานการดำเนินการและปฏิบัติงานการตรวจสอบและการแก้ไขการทบทวนการจัดการให้ทันสมัยโดยทำการศึกษาดูงานในหลายๆด้านองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสบผลสำเร็จในด้านที่องค์การบริหารส่วนตำบลของตนยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพในองค์กร

ตารางที่ ๒.๑๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง, (๒๕๕๕)	ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลนางั่วอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบแต่ละด้าน พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยที่ประชาชนได้เสนอความต้องการของชุมชนได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลนางั่วเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาในปีถัดไป
กริชกมล เหล่าอรรค, (๒๕๕๐)	ผลการวิจัยพบว่า ๑ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๕๐ ปี รองลงมาคืออายุ ๕๑ ปีขึ้นไปส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ๒ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางประชาชนมีความคิดเห็นด้านการเมืองการบริหารและด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างดี

^{๖๐} วิชาชา ภูจินดา, “ตัวแบบในการจัดการสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”, รายงานวิจัย, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๕).

ตารางที่ ๒.๑๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
สิริพัฒน์ ลาภจิตร, (๒๕๕๐)	ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์การ อบต.มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน อบต.ซึ่งหากระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมใดสูงก็จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมอื่นสูงตามกันด้วยการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในขณะที่ยังไม่มีการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในขณะที่ยังไม่มีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำส่วนปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมงานกับ อบต. พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลได้แก่การเป็นหน้าที่ของประชาชนอาสาสมัครด้วยความรู้ความสามารถกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นและมีกลุ่มต่างๆที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วมส่วนปัจจัยด้านองค์การได้แก่ อบต. ดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหาประชาพิจารณ์ประชาคมหมู่บ้าน
วิสาขา ภูจินดา, (๒๕๕๕)	ตัวแบบในการจัดการสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าความสำเร็จของการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผลการวิจัยพบว่าความสำเร็จของการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการสื่อสารที่ดีในองค์กรการสืบทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงความสำเร็จในการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่วิสัยทัศน์และนโยบายของผู้บริหารรองลงมาคือความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วม

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมีรายละเอียดดังนี้

สมคิด เปี่ยมกล้า ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางมีพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนเหมาะสมโดยปัจจัยด้านอายุระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระดับที่ ๐.๐๕ มีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ปัญหาขยะมูลฝอยกลิ่นเหม็นรบกวนอากาศเสียจากฝุ่นละอองและควันโดยปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนประชาชนเห็นว่าสาเหตุมาจากการขาดความร่วมมือและการขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของประชาชน^{๖๑} ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการขาดงบประมาณและผู้นำขาดความคิดริเริ่ม

สุกฤษฎ์พงษ์ ะเจตีย์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่” พบว่าปัญหาโดยตรงที่ประชาชนได้รับได้แก่กลิ่นเหม็นแมลงวันรบกวนทัศนียภาพของเมืองท่องเที่ยวขาดความสวยงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงมีการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยด้วยวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งและการจัดตั้งจุดรับซื้อขยะรีไซเคิลในหมู่บ้านพบว่าปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดในครัวเรือนเฉลี่ยลดลงปัจจัยที่มีผลให้ขยะมูลฝอยในครัวเรือนเปลี่ยนแปลงดังนี้พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดการใช้รูปแบบทางสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่มาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยคือการคัดแยกขยะมูลฝอยและการจัดตั้งกลุ่มรับซื้อขยะรีไซเคิลการสนับสนุนของ อบต.ในด้านการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การให้คำแนะนำและความรู้แก่ประชาชนการเป็นแบบอย่างให้กับประชาชนการมีกลไกเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยจัดตั้งกลุ่มแกนนำขึ้นในชุมชน^{๖๒} ปัจจัยดังกล่าวทำให้ปริมาณขยะโดยภาพรวมลดลง

กานดา จินตามงคล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษาพบว่าระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการควบคุมกิจกรรมการจัดการด้านการใช้อย่างยั่งยืนและด้านการขจัดของเสีย/

^{๖๑} สมคิด เปี่ยมกล้า, “พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๐),

^{๖๒} สุกฤษฎ์พงษ์ ะเจตีย์, “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑).

มลพิษตามลำดับผลกระทบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการและแผนงานการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของแผนและโครงการพัฒนาและด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเหมืองง่าจำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษาอาชีพและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมได้แก่ด้านการใช้อย่างยั่งยืนด้านการจัดของเสีย/มลพิษและด้านการควบคุมกิจกรรมการจัดการมีความแตกต่างกันยกเว้นด้านการตัดสินใจด้านการดำเนินการของแผนและโครงการพัฒนาด้านการติดตามและประเมินผลโครงการและแผนงานการพัฒนาและด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาสำหรับข้อเสนอแนะควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน^{๖๓} เพื่อให้การบริหารและการพัฒนามีประสิทธิภาพโปร่งใสตรวจสอบได้

ญดาศจี ระเปียบกุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่าระดับความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางด้านการมีส่วนร่วมทางกายภาพอยู่ในระดับปานกลางด้านการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางด้านการมีส่วนร่วมทางอารมณ์และความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของอยู่ในระดับมากที่สุด^{๖๔}จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าระดับความเข้มแข็งของประชาชนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันไปตามที่ตั้งที่พักที่อาศัยและบทบาทที่มีต่อชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้ทราบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำพูน จังหวัดพะเยา นั้นก็จะต้องมีการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาของการจัดการนั้นว่ามาจากอะไรและจึงศึกษาวิธีการจัดการปัญหาของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดเป็นแนวทางแห่งการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ มั่งคั่งยั่งยืนยาวนานและเกิดเป็นยุทธศาสตร์และประชาชนอยู่ได้ด้วยความสุข

^{๖๓} กานดา จินตามงคล, “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน”, *การค้นคว้าอิสระ*, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น, ๒๕๕๘).

^{๖๔} ญดาศจี ระเปียบกุล, “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา: ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓).

ตารางที่ ๒.๑๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

นักวิจัย	ผลการวิจัย
สมคิด เปี่ยมกล้า, (๒๕๕๐)	“พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงมีพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนเหมาะสมโดยปัจจัยด้านอายุระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจมีผลทำให้พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญความจำเป็นที่ต้องมีการอนุรักษ์ในการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ชาติเพื่อแสวงหาการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาตินั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงความจริงที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนั้นคือขีดจำกัดของทรัพยากรสมดุลของระบบนิเวศความเป็นมาของด้านวัฒนธรรมรวมถึงความต้องการของมนุษย์ในอนาคตซึ่งเป็นที่มาของคำว่า "อนุรักษ์" การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ ปัญหาขยะมูลฝอยกลิ่นเหม็นรบกวนอากาศเสียจากฝุ่นละอองและควันโดยปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนประชาชนเห็นว่าสาเหตุมาจากการขาดความร่วมมือและการขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของประชาชน

ตารางที่ ๒.๑๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
สุกฤษฎ์พงษ์ ะเจตีย์, (๒๕๕๑)	“การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอลำลูกขัน จังหวัดกระบี่” พบว่า ปัญหาโดยตรงที่ประชาชนได้รับได้แก่กลิ่นเหม็นแมลงวันรบกวนทัศนียภาพของเมืองท่องเที่ยวขาดความสวยงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงมีการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยด้วยวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งและการจัดตั้งจุดรับซื้อขยะรีไซเคิลในหมู่บ้านพบว่าปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดในครัวเรือนเฉลี่ยลดลงปัจจัยที่มีผลให้ขยะมูลฝอยในครัวเรือนเปลี่ยนแปลงดังนี้พฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดการใช้รูปแบบทางสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่มาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยคือการคัดแยกขยะมูลฝอยและการจัดตั้งกลุ่มรับซื้อขยะรีไซเคิลการสนับสนุนของ อบต.
กานดา จินดามงคล, (๒๕๕๘)	“การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านการควบคุมกิจกรรมการจัดการด้านการใช้อย่างยั่งยืนและด้านการขจัดของเสีย/มลพิษตามลำดับผลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือจำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษาอาชีพและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ด้านการใช้อย่างยั่งยืนด้านการขจัดของเสีย/มลพิษด้านการควบคุมกิจกรรมการจัดการมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ ๒.๑๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ญาดาจี ระเบียบกุล, (๒๕๖๐)	“ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่าระดับความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางด้านการมีส่วนร่วมทางกายภาพด้านการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางด้านการมีส่วนร่วมทางอารมณ์และความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของอยู่ในระดับมากที่สุดจากการทดสอบสมมติฐานพบว่าระดับความเข้มแข็งของประชาชนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันไปตามที่ตั้งที่พักที่อาศัยและบทบาทที่มีต่อชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมีรายละเอียดดังนี้

วลัยลักษณ์ พักแก้ว ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอกงหรา จังหวัดยะลา” จากการศึกษาพบว่า

(๑) ผู้นำท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านและท้องถิ่นนำข้อมูลโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาต่างๆเสนอในที่ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการสนับสนุนและการพิจารณาตัดสินใจลงมติจากที่ประชุมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนานำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช ๒ค.) และข้อมูลพื้นฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวบ้านมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาต่างๆ

(๒) ผู้นำท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอต่อที่ประชุมประชาคมการจัดทำโครงการต่างๆการวางแผนการดำเนินงานสนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาการสนับสนุนให้มีการจัดเวทีประชาคมการพิจารณานำโครงการ/กิจกรรมที่ปฏิบัติตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาโดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาต่างๆตามแผนที่กำหนดไว้การมีส่วนร่วมในการสละแรงกายรวมลงมือลงแรงในการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับประชาชนการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรือการเป็นผู้ประสานงานในโครงการต่างๆของท้องถิ่นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน

เข้ามามีส่วนร่วมในเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนารวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบถึงโครงการ/กิจกรรมต่างๆที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนา

(๓) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้นำท้องถิ่นเท่านั้นแต่ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมโครงการ/กิจกรรมสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเช่นโครงการก่อสร้างถนนการก่อสร้างศาลาประชาคมของหมู่บ้านเป็นต้นผู้นำท้องถิ่นยังได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมจากรางวัลและค่าชมเชยในการทำงานตามแผนงานที่ได้สำเร็จลุล่วงการได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาอบรมทัศนศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนวิสัยทัศน์และแนวคิดในการพัฒนา

(๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการทบทวนแผนงาน/โครงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานต่างๆตามแผนงาน/โครงการการรวมประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่นปัจจุบันเช่นวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งโอกาสและอุปสรรครายงานให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมรวมจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาท้องถิ่นการติดตามผลว่าโครงการที่ได้เสนอไปได้รับการอนุมัติหรือไม่การมีส่วนร่วมในการตรวจรับงานต่างๆที่ดำเนินในหมู่บ้านการมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

(๕) ปัญหาและข้อเสนอแนะในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาที่เน้นทางด้านโครงสร้างพื้นฐานมากเกินไปปัญหาที่เกิดจากความคิดเห็นของผู้บริหารคณะกรรมการผู้นำท้องถิ่นและประชาชนมีความคิดเห็นไม่ตรงกันทำให้เกิดความขัดแย้งและส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาต่างๆความล่าช้าปัญหาด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด^{๖๕} ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนน้อย

วิรัชย์ คำลาน ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี” จากการศึกษาพบว่าประชาชนบางส่วนเห็นว่า(๑)การมีส่วนร่วมในการบทบาทปฏิเสในสิ่งที่ไม่เหมาะสมยังไม่มากเท่าที่ควรเทศบาลจึงควรพิจารณาหากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนในการปฏิเสสิ่งที่ไม่เหมาะสม เช่นแผนงานที่เป็นไปได้ยากในการดำเนินการ แผนงานที่ไม่เกิดประโยชน์ในวงกว้างหรือจะเสี่ยงต่อการทุจริต(๒)การมีส่วนร่วมในการออกทุนในการพัฒนาแผนค่อนข้างน้อยซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญมากนักแต่ก็ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นอาจจะโดยการที่ผู้บริหารเทศบาลทำเป็นตัวอย่างในการบริจาค (๓)ประชาชนมีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมของเทศบาลค่อนข้างน้อยเทศบาลจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้มากขึ้นโดยการประชุมประชาคมและ(๔)ประชาชนส่วนหนึ่งเห็นว่าถนนหนทางในหมู่บ้านเจริญขึ้นจากการพัฒนาของเทศบาลอาจจะเป็น

^{๖๕} วลัยลักษณ์ พักแก้ว, “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอกุ๊กกามยาว จังหวัดพะเยา”, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๓).

การส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานวัตถุ^{๖๖} เทศบาลจึงควรเน้นการพัฒนาทางด้านอาชีพควบคู่กันไปด้วยเช่นการส่งเสริมพัฒนาอาชีพท้องถิ่นของชาวบ้านให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเป็นต้น

รามิล พัฒนามงคลเชษ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาได้แก่อาชีพระดับการศึกษาระยะเวลาที่อาศัยอยู่รายได้การเป็นสมาชิกกลุ่มการรับรู้ข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาปัญหาอุปสรรคที่พบคือประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง^{๖๗} การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคิดว่าปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยใช้งบประมาณมากถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการก่อน

สุทธิชัย จรูญเนตร ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัด อุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคือการได้รับข้อมูลข่าวสารการได้รับการฝึกอบรมประสบการณ์ทั้งด้านการเมืองการประสานงานภายในคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล^{๖๘} การประสานงานกับหน่วยงานอื่นและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการวางแผนส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคืออายุระดับการศึกษาอาชีพรายได้ตำแหน่งและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งแบ่งได้เป็น ๕ ด้านคือด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลเป็นหลักในการบริหารจัดการที่สามารถทำให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถทำให้ท้องถิ่นพัฒนาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็นตามทิศทางที่ชุมชนนั้นอยากให้เป็นและคาดหวังให้ท้องถิ่นนั้นพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อท้องถิ่นมากที่สุด

^{๖๖} วีระชัย คำลาน, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี”, รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

^{๖๗} รามิล พัฒนามงคลเชษ, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕).

^{๖๘} สุทธิชัย จรูญเนตร “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒).

ตารางที่ ๒.๑๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

นักวิจัย	ผลการวิจัย
รามิล พัฒนามงคลเชษ, (๒๕๕๕)	“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาได้แก่อาชีพระดับการศึกษาระยะเวลาที่อาศัยอยู่รายได้การเป็นสมาชิกกลุ่มการรับรู้ข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาปัญหาอุปสรรคที่พบคือประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ
สุทธิชัย จรุงญเนตร, (๒๕๕๒)	“ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษากรณี อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคือการได้รับข้อมูลข่าวสารการได้รับการฝึกอบรมประสบการณ์ทำงานด้านการเมืองการประสานงานภายในคณะกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม

สราณียธรรมเป็นหลักพุทธธรรมที่ให้ระลึกถึงกันทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัวเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นเข้าใจคนอื่นมากขึ้นทำสิ่งใดก็ทำด้วยความปรารถนาดีต่อกันพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกันจะคิดอะไรก็คิดด้วยความปรารถนาดีต่อกันมีการแบ่งปันสิ่งที่ได้มาโดยชอบธรรมมีระเบียบวินัยเป็นแบบเดียวกันปรับความคิดความเห็นให้มีเหตุผลถูกต้องเหมือนกันนั้นซึ่งมีผู้ได้นำหลักสราณียธรรมมาใช้ในการศึกษาวิจัยมากมายดังต่อไปนี้

พระครูนนทวิวัฒน์ วีรธมโม (มีนุสรณ์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมทั้ง ๖ ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

และมีความคิดเป็นแตกต่างกันตามเพศและอายุประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันแนวทางการนำหลักการสาราณียธรรม ๖ ไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานด้านเมตตาทายกรรมเจ้าหน้าที่ไม่ควรเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการควรให้บริการตามลำดับในการมาใช้บริการเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้รับบริการด้านเมตตาทายกรรมเจ้าหน้าที่กล่าวว่าจากสภาพต่อผู้มาใช้บริการด้านเมตตามโนกรรมเจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักถือผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตนให้เกียรติประชาชนที่มาติดต่อและต้อนรับด้วยไมตรีจิตที่ยิ้มแย้มแจ่มใสด้านสาธารณโภคีเจ้าหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัลบริการด้วยความเต็มใจและมีความรับผิดชอบด้านศีลสามัญญตาควรมีความซื่อสัตย์สุจริตไม่เห็นแก่พวกพ้องสำคัญกว่าประเทศหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมด้านทฎิฐิสามัญญตายอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำมาแก้ไขปรับปรุงตามสภาพจริง^{๖๙}

พงษ์ศักดิ์ มณีเดช ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนของนางทองดี โพธิยอง จากมุมมองของพุทธศาสนาผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนนั้นแบ่งได้เป็น ๒ ปัจจัยคือปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในปัจจัยภายนอกได้แก่ครอบครัวความเป็นคนท้องถิ่นความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชนและปัจจัยภายในได้แก่ความต้องการการช่วยเหลือผู้อื่นความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนสามารถสรุปได้ดังนี้คือครองตนประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลเบญจธรรมสมาธิหรือบายมุขและสัปปุริสธรรม ๗ ครองคนประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ กัลยาณมิตร ๗ ฆราวาสธรรม ๔ อคติ ๔ และสาราณียธรรม ครองงานประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท^{๗๐}

พระมหาชุตีภัก อภินนโท (แหมทอง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องมนุษย์สัมพันธ์ในพระสูตรต้นตปิฎก ผลการวิจัยพบว่าการผนึกใจคนในทีมให้เข้าด้วยกันยังความสัมพันธ์เหนียวแน่นก็ยิ่งเพิ่มความเป็นปึกแผ่นให้กับทีมมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่ประกอบด้วยเหตุด้วยผลหากมีการนำหลักธรรมนี้มาใช้ในบริการงานหรือสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นนอกจากจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพยังช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นไปด้วยความราบรื่นโดยตั้งอยู่ในหลักธรรมสำหรับตัวเองได้แก่สติสัมปชัญญะ ขันติโสรัจจะสัปปุริสธรรมอิทธิบาทหลักธรรมสำหรับรู้จักผู้อื่นได้แก่โลกธรรมหลักการคบมิตรและหลักธรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้แก่พรหมวิหารธรรม สังคหวัตถุฆราวาสธรรมสาราณียธรรมและสามัคคีธรรม^{๗๑}

^{๖๙} พระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโน (มีนุสรณ์), “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาการจัดการเชิงพุทธ*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๗๐} พงษ์ศักดิ์ มณีเดช, “การวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนของนางทองดี โพธิยองจากมุมมองของพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐).

^{๗๑} พระมหาชุตีภัก อภินนโท (แหมทอง), “มนุษย์สัมพันธ์ในพระสูตรต้นตปิฎก”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ธีรกานต์ คงด้วง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์และสังเคราะห์การใกล้เคียงข้อพิพาทในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่าในการสังเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้กับการใกล้เคียงข้อพิพาทโดยเฉพาะในสังคมไทยนั้นเน้นหลักธรรมหมวดอคติ ๔ เพราะสังคมไทยขาดความสามัคคีถือฝักฝ่ายขาดไม่ตรีจิตไม่เป็นกัลยาณมิตรต่อกันหมวดวจีสุจริต ๔ เพราะสังคมไทยใช้วจีทุจริตในการพูดเท็จพูดคหาหยาบพูดส่อเสียดและพูดเพื่อเจ้อเลวไหลสังคมไทยส่วนใหญ่ไม่น่ายเพราะวจีสุจริต ๔ นี่จึงต้องแก้ด้วยวจีสุจริต ๔ หลักสาราณียธรรม ๖ เพื่อให้สังคมสามัคคีปรองดองเอื้อเพื่อแผ้วถ้วนให้ระลึกถึงกันแต่ในทางที่ดี^{๗๒}

วนิดา ชูสังข์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนานั้นพระพุทธศาสนากล่าวถึงภาวะผู้นำ ๒ ลักษณะด้วยกันคือลักษณะของธรรมราชาและลักษณะของเทวราชาหลักธรรมในพระไตรปิฎกที่ผู้นำควรมีและควรนำไปประยุกต์ใช้ได้แก่ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตรอธิปไตย สังคหวัตถุธรรม พรหมวิหารธรรม อคติสัปปุริสธรรม อปรีหานิยธรรมและสาราณียธรรมนอกจากนี้ผู้นำต้องรู้จักใช้หลักธรรมในการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ตนเองและผู้อื่นในผลการศึกษายังพบว่าผู้นำที่มีปัญหาในการบริหารงานกับผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากการขาดภาวะผู้นำที่ประกอบด้วยหลักธรรมดังกล่าวเป็นประการสำคัญ^{๗๓}

อภิสิทธิ์ หนูนกัฏฐิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลในองค์การภาคประชาสังคม ผลการวิจัยพบว่า ๑) การบริหารงานขององค์การภาคประชาสังคมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบไปด้วย ๖ มิติได้แก่หลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าซึ่งแต่ละองค์การได้ใช้หลักการธรรมาภิบาลในลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่จะมีความแตกต่างในประเด็นรายละเอียดซึ่งเป็นไปตามลักษณะของนโยบายรูปแบบองค์การภาวะผู้นำและทักษะความสามารถของบุคลากรในองค์การ ๒) ธรรมาภิบาลในองค์การภาคประชาสังคมส่วนใหญ่เกิดจากความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของธรรมาภิบาลซึ่งจะเน้นถึงหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ๓) ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานตามหลักการธรรมาภิบาลเกิดจากการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและประชาชนอย่างชัดเจน ๔) ต้องช่วยกันปลูกฝังให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของหลักการธรรมาภิบาลอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม ๕) ผู้บริหารองค์การจะเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะให้ความสำคัญถึงหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังจึงจะทำให้ธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่สามารถนำมาใช้ได้ใ้องค์การภาคประชาสังคมอย่างประสบความสำเร็จและยั่งยืนต่อไป^{๗๔}

ศรียพัชรา ลิทธิกิจกร แก้วพิจิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ๑.การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

^{๗๒} ธีรกานต์ คงด้วง, “การวิเคราะห์และสังเคราะห์การใกล้เคียงข้อพิพาทในพระพุทธศาสนา” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๗๓} วนิดา ชูสังข์, การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๗๔} อภิสิทธิ์ หนูนกัฏฐิ, “ธรรมาภิบาลในองค์การภาคประชาสังคม”, *ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

ประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ ๑) หลักความรับผิดชอบ ๒) หลักนิติธรรมและเสมอภาค ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักความคุ้มค่า ๕) หลักความมั่นคง ๖) หลักความมีส่วนร่วม ๗) หลักคุณธรรม ๘) หลักการใช้อำนาจหน้าที่และ ๒. การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบมีความเหมาะสมเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับขอบข่ายการวิจัยหากแต่ยังคงมีบุคลากรและประชาชนเป็นบางส่วนที่ยังมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีความไม่เป็นกลางทางด้านการบังคับบัญชาด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน^{๗๕} การสนับสนุนผู้ได้บังคับบัญชาให้ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งรวมทั้งการไม่คอยยอมรับฟังความคิดเห็นของพนักงาน

พิรัชย์ ศรีราม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบนผลการวิจัยพบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน ได้แก่ PIRAT MODEL ดังนี้^{๗๖}

(๑) Participation การมีส่วนร่วมของบุคลากรเทศบาลกับประชาชนในด้านการบริหาร การบริการและการสนับสนุนบุคลากรเทศบาลและประชาชนต้องมีธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลการบริหารงานที่ยึดมั่นในหลักการยึดมั่นในหลักคุณธรรมและการเสียสละเพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมาย

(๒) Importance ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กรในด้านการบริหารการบริการและการสนับสนุนบุคลากรเทศบาลและประชาชนวัฒนธรรมขององค์กรเป็นหัวใจสำคัญในการให้การบริการ สาธารณะเพราะเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนความคาดหวังและความพึงพอใจของ

ผู้รับบริการและผู้ให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) Responsibility ความรับผิดชอบร่วมกับระบบการบริหารในด้านการบริหารการบริการและการสนับสนุนบุคลากรเทศบาลและประชาชนเพราะเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นจะต้องดำเนินงานโดยรับผิดชอบต่อหลักกฎหมาย

(๔) Authority ปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านการบริหารการบริการและการสนับสนุนบุคลากรเทศบาลมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกรอบยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารเทศบาลปฏิบัติตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีธรรมาภิบาลการกำหนดเป้าหมายและทิศทางขององค์กรให้ชัดเจน

(๕) Transparency หลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมภาคสังคมในด้านการบริหารการบริการและการสนับสนุนบุคลากรให้มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ในการบริหารการบริการ ตลอดจนการสนับสนุนบุคลากรเทศบาลต้องยึดมั่นในหลักการยึดมั่นในหลักคุณธรรมและการเสียสละเพื่อการบริหารงานให้มีความโปร่งใสและเกิดประสิทธิผล

^{๗๕} ศรีพัชรา สิริกิจจาร แก้วพิจิตร. การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, **ดัชนีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑).

^{๗๖} พิรัชย์ ศรีราม, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องใช้หลักพุทธธรรมเป็นสิ่งที่นำทางในการกำหนดแนวทางและทิศทางในการจัดการเพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานหลักสาราณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่นำหลักธรรมไปปฏิบัติงานร่วมกันเป็นเหตุเป็นผลธรรมที่ระลึกถึงกันธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรหลักสาราณียธรรม ๖ ได้แก่เมตตามโนกรรมการคิดดีเมตตาวจีกรรมการพูดแต่สิ่งที่ดีงามเมตตาทายกรรมการทำความดีต่อกันสาธารณโภคีการรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม สีสสามัญญตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆอันจะนำมาซึ่งความสุขความสันติความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าทั้งหลายทั้งปวงเป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมถึงบุคคลที่เป็นผู้นำท้องถิ่นเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งๆขึ้นไป

ตารางที่ ๒.๑๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโฆ, (มีนุสรณ์) (๒๕๖๐)	ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมหลักการสาราณียธรรม๖ไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานด้านเมตตาทายกรรมเจ้าหน้าที่ไม่ควรเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการควรให้บริการตามลำดับในการมาใช้บริการเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้รับบริการเจ้าหน้าที่กล่าววาจาสุภาพต่อผู้มาใช้บริการด้านเมตตามโนกรรม เจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักถือผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตัวให้เกิดประโยชน์ประชาชนที่มาติดต่อและต้อนรับด้วยไมตรีจิตที่ยิ้มแย้มแจ่มใสด้านสาธารณโภคีเจ้าหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัล
พงษ์ศักดิ์ มณีเดช, (๒๕๕๐)	ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนนั้นแบ่งได้เป็น๒ปัจจัยคือปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในปัจจัยภายนอกได้แก่ครอบครัวความเป็นคนท้องถิ่นความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชนและปัจจัยภายในได้แก่ความต้องการการช่วยเหลือผู้อื่นความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนสามารถสรุปได้ดังนี้คือครองตนประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลเบญจธรรม สัมมาทิฐิอุบายมุขและสัพปุริสธรรม ๗ ครองคนประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔

ตารางที่ ๒.๑๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม (ต่อ)

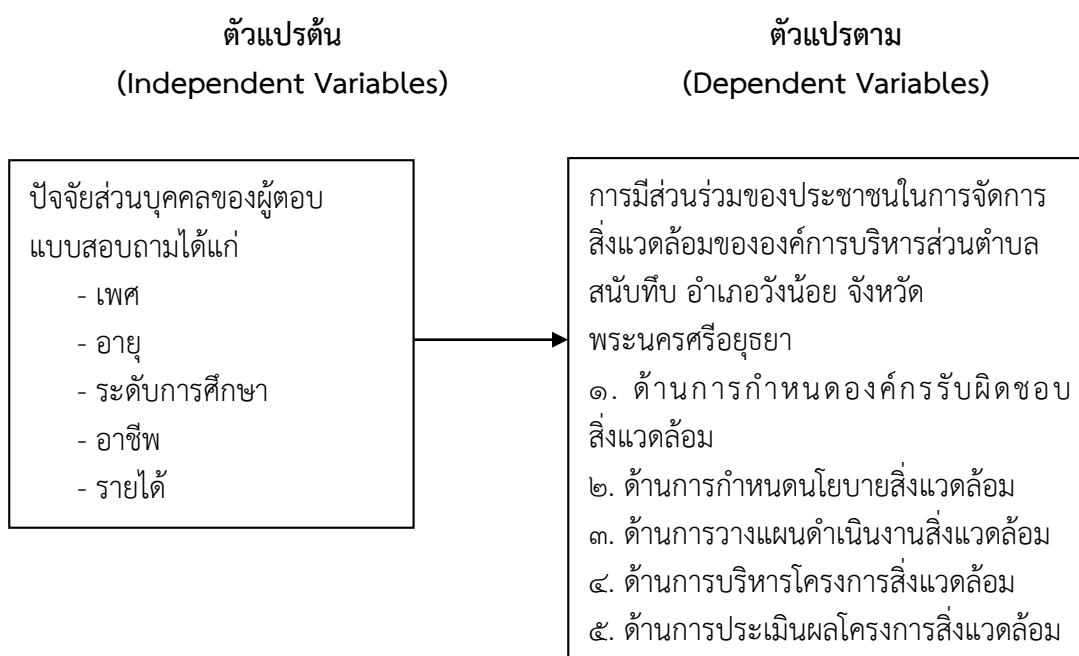
นักวิจัย	ผลการวิจัย
วนิดา ชูสังข์, (๒๕๕๒)	“การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนานั้นพระพุทธศาสนากล่าวว่าถึงภาวะผู้นำ ๒ ลักษณะด้วยกันคือลักษณะของธรรมราชาและลักษณะของเทวราชาหลักธรรมในพระไตรปิฎกที่ผู้นำควรมีและควรนำไปประยุกต์ใช้ได้แก่ทศพิธราชธรรมจักรวรรดิวัตร อธิปไตยสังคหวัตถุธรรมพรหมวิหารธรรมอคติสัปปุริสธรรมอปปริหานิยธรรมและสาราณียธรรมนอกจากนี้ผู้นำต้องรู้จักใช้หลักธรรมในการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ตนเองและผู้อื่นในผลการศึกษายังพบว่าผู้นำที่มีปัญหาในการบริหารงานกับผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากการขาดภาวะผู้นำที่ประกอบด้วยหลักธรรมดังกล่าวเป็นประการสำคัญ
ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, (๒๕๕๑)	“การใช้หลักธรรมมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การใช้หลักธรรมมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ ๑) หลักความรับผิดชอบ ๒) หลักนิติธรรมและเสมอภาค ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักความคุ้มค่า ๕) หลักความมั่นคง ๖) หลักความมีส่วนร่วม ๗) หลักคุณธรรม ๘) หลักการใช้อำนาจหน้าที่และ ๒. การใช้หลักธรรมมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบ มีความเหมาะสมเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับขอบข่ายการวิจัยหากแต่ยังคงมีบุคลากรและประชาชนเป็นบางส่วนที่ยังมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีความไม่เป็นกลางทางด้านการบังคับบัญชาด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ สุเทพ ธีระศาสตร์^{๗๗} ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน ๑.ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบสิ่งแวดล้อม ๒.ด้านการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม ๓.ด้านการวางแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ๔.ด้านการบริหารโครงการสิ่งแวดล้อม ๕.ด้านการประเมินผลโครงการสิ่งแวดล้อม

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดการวิจัย

^{๗๗} สุเทพ ธีระศาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๕๐), หน้า ๒.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลักซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview)

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งสิ้นจำนวน ๔,๔๒๗ คน^๑

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในการปกครองของการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) การคำนวณหาขนาด/จำนวนตัวอย่างในกรณีที่สามารถรู้จำนวนหรือปริมาณประชากรประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตการ

^๑ ข้อมูลจากทะเบียนราษฎรของ องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ณ.วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒), (อัดสำเนา) หน้า ๓.

ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน ๔,๔๒๗ คน^๒ การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) ได้ดังนี้

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (Allowable Error ๐.๐๕)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$\text{วิธีทำ } n = \frac{4,427}{1 + 4,427 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{4,427}{12.06}$$

$$n = 367.08$$

$$n = 367$$

กลุ่มตัวอย่างจำนวน $n = 367$ คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้นประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ “ชุมชน” เป็นระดับในการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม ๓๖๗ คน ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓.๑

^๒ Yamane, Taro, *Statistics: An Introductory Analysis. Third editions*, (New York: Harper and Row Publication, 1973),

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ในตำบลสนับทึบ)

ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑. หมู่ที่ ๑ บ้านคลองแขก	๑,๒๔๐	๑๐๔
๒. หมู่ที่ ๒ บ้านคลอง ๑๐	๒๘๗	๒๔
๓. หมู่ที่ ๓ บ้านคอตันคลอง ๑๐	๒๔๓	๒๐
๔. หมู่ที่ ๔ บ้านหนองโสน	๓๐๘	๒๕
๕. หมู่ที่ ๕ บ้านคลอง ๒๘	๒๖๐	๒๑
๖. หมู่ที่ ๖ บ้านคลอง ๒๖	๗๖๗	๖๓
๗. หมู่ที่ ๗ บ้านสหกรณ์	๑,๓๒๒	๑๐๙
รวม	๔,๔๒๗	๓๖๗

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่ม ตัวแทนภาครัฐจำนวน ๙ คน พระภิกษุสงฆ์จำนวน ๑ รูป และตัวแทนประชาชนในพื้นที่จำนวน ๒ คน รวมจำนวน ๑๒ รูป/คน

๑. นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
๒. นางรุ่งนภา นนทปัญญา	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
๓. นายไพฑูรย์ ศรีงาม	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
๔. นายเพียร ชนวิเศษ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
๕. นางสาวมลสุดา พึ่งทอง	หัวหน้าสำนักงานปลัด
๖. นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๗. นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์	นักวิชาการสาธารณสุข
๘. นายพรพรหม ต่อสติ	เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๙. พระครูโอภาสกลยาณธรรม	เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ตำบลสนับทึบ
๑๐. นายบรรจบ แจ่มเขตร์	กำนันตำบลสนับทึบ
๑๑. นายบุญเลิศ บุญรอด	ชาวบ้านตำบลสนับทึบ
๑๒. นายยม ยวงลำไย	ชาวบ้านตำบลสนับทึบ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑. แบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

๑) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

(๑) ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตารางและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

(๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

(๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

(๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อนำเสนอที่ปรึกษา

(๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงและนำไปแจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

(๘) รวบรวมแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์

๒) ลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เป็นไปตามกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอง่วงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบอำเภอง่วงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบอำเภอง่วงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบอำเภอง่วงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอง่วงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง ๕ ด้านๆ ละ ๖ ข้อ รวม ๓๐ ข้อ ได้แก่ ๑.ด้านการกำหนดองค์กร

รับผิดชอบ ๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔. ด้านการบริหารโครงการ ๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้ศึกษากำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕ หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ มาก

๓ หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ น้อย

๑ หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี (Open Ended Questionnaire)

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือดังนี้

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสารตารางและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์ การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ

๒) หาความเที่ยงตรง(Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๕ ท่านประกอบด้วย

๑. พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ดร.เชษฐณรงค์ อรชุน, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

๕. อ.กลอยใจ ชวนศรีไพบูลย์, ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.จันทบุรี เขต ๑ อาจารย์พิเศษภาคทดสอบและวิจัยทางการศึกษา, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๘-๑.๐ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๓๖๗ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๘๙ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้^๓

๔. นำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือบทความงานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทางที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒) ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามและหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือไปยังประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๖๗ คนในการแจกแบบสอบถามผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

^๓ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: บริษัททุนพัลลิสซิ่ง จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๙๑.

๔) ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก และการบันทึกเทป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓.๓ แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๒๑ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๔๑ – ๔.๒๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๖๑ – ๓.๔๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๘๑ – ๒.๖๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๘๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

๔. การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (T-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบ ค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕. ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดใช้ในแบบสอบถามปลายเปิดทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและการแจกแจงความถี่ (Frequency)

๖. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)^๔

^๔ ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, สถิติพื้นฐาน, ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๕, (ขอนแก่น: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๑๕.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๗ ชุดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๔ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๕ องค์ความรู้

๔.๖ องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

๔.๑ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๖๗ คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ แสดงด้วยวงกลมและร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

(n=๓๖๗)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม			
เพศ		จำนวน	ร้อยละ
ชาย		๑๙๑	๕๒.๐๐
หญิง		๑๗๖	๔๘.๐๐
รวม		๓๖๗	๑๐๐.๐๐
อายุ			
๑๘ ปี-๓๐ ปี		๓๙	๑๐.๖๐
๓๑ ปี- ๔๔ ปี		๘๗	๒๓.๗๐
๔๕ ปี- ๕๗ ปี		๑๕๖	๔๒.๕๐
มากกว่า ๕๗ ปี		๘๕	๒๓.๒๐
รวม		๓๖๗	๑๐๐.๐๐
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา		๙๕	๒๕.๙๐
มัธยมศึกษา / ปวช.		๗๖	๒๐.๗๐
อนุปริญญา / ปวส.		๓๘	๑๐.๔๐
ปริญญาตรี		๑๕๓	๔๑.๗๐
ปริญญาโท หรือสูงกว่า		๕	๑.๔๐
รวม		๓๖๗	๑๐๐.๐๐
อาชีพ			
เกษตรกร		๕๕	๑๕.๐๐
ค้าขาย		๗๑	๑๙.๓๐
รับราชการ		๑๓๙	๓๗.๙๐
รับจ้าง		๙๐	๒๔.๕๐
อื่นๆ		๑๒	๓.๓๐
รวม		๓๖๗	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

(n=๓๖๗)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๒๑	๓๓.๐๐
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๗๑	๑๙.๓๐
๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๑๔๑	๓๘.๔๐
๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓๐	๘.๒๐
ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๔	๑.๑๐
รวม	๓๖๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”จำแนกได้ดังนี้

เพศ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน ๑๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๐ ส่วนเพศหญิงจำนวน ๑๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๐

อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๐ มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๔ ปี มีจำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๐ มีอายุ ๔๕ ปี มีจำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕๐ และมีอายุระหว่าง ๕๗ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๐ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๐ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๐ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๐ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๐ และระดับการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๐ ตามลำดับ

อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีจำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๐ อาชีพค้าขาย มีจำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๐ อาชีพเกษตรกรมีจำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ อาชีพรับราชการ มีจำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๐ และอาชีพอื่นๆ มีจำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๐ ตามลำดับ

รายได้ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐๐ มีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๐ มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๐ มีรายได้ ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๐ และมีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีจำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔. ด้านการบริหารโครงการ ๕. ด้านการบริหารโครงการ

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ	๓.๓๒	๐.๙๑๓	ปานกลาง
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	๓.๓๔	๐.๘๙๕	ปานกลาง
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๓.๒๘	๐.๘๓๙	ปานกลาง
๔. ด้านการบริหารโครงการ	๓.๒๘	๐.๗๙๑	ปานกลาง
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	๓.๓๐	๐.๘๗๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๓๐	๐.๗๗๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๐$, S.D. = ๐.๗๗๗)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๓.๓๒$, S.D. = ๐.๙๑๓) อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{X} = ๓.๓๔$, S.D. = ๐.๘๙๕) ด้านการบริหารโครงการ ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D. = ๐.๗๙๑) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D. = ๐.๗๙๑) ด้านการประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = ๓.๓๐$, S.D. = ๐.๘๗๑) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์การได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	๓.๓๖	๐.๙๘๙	ปานกลาง
๒. ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	๓.๓๕	๐.๙๖๖	ปานกลาง
๓. ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๑	๑.๐๒๒	ปานกลาง
๔. ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพออย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน	๓.๒๙	๑.๐๔๖	ปานกลาง
๕. ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลอย่างเต็มที่	๓.๓๑	๑.๑๔๓	ปานกลาง
๖. ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๓	๑.๐๗๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๓๒	๐.๙๑๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๒, S.D. = ๐.๙๑๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดนโยบาย

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดนโยบาย	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.องค์การกำหนดแนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๕	๑.๐๔๗	ปานกลาง
๒.องค์การกำหนดนโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๓	๑.๐๒๓	ปานกลาง
๓.องค์การกำหนดนโยบายรณรงค์การแยกขยะต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๔	๑.๐๕๔	ปานกลาง
๔.องค์การกำหนดนโยบายด้านพื้นที่ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีอย่างชัดเจน	๓.๓๕	๑.๐๑๕	ปานกลาง
๕.องค์การกำหนดนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น กลุ่มน้ำลำตะคลอง เป็นต้น เพื่อสำหรับการอุปโภคและบริโภค	๓.๓๖	๑.๐๒๘	ปานกลาง
๖.องค์การกำหนดนโยบายในการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น	๓.๓๑	๐.๙๘๒	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๓๔	๐.๘๙๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการกำหนดนโยบาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.895)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการกำหนดนโยบายอยู่ในระดับปานกลางคือองค์การกำหนดแนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและองค์การกำหนดนโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์สมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผนดำเนินงาน

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์การจัดทำแผนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	๓.๓๒	๑.๐๑๖	ปานกลาง
๒. องค์การมีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างชัดเจน	๓.๒๙	๐.๙๗๗	ปานกลาง
๓. องค์การวางแผนดำเนินงานโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสั้นและยาวได้อย่างเหมาะสม	๓.๓๑	๐.๙๕๙	ปานกลาง
๔. องค์การมีการวางแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับประชาชน	๓.๒๔	๐.๙๓๙	ปานกลาง
๕. องค์การมีการวางแผนโครงการโดยเน้นการกำจัดมลภาวะสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๐	๐.๙๖๕	ปานกลาง
๖. องค์การมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	๓.๒๑	๐.๙๕๔	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๒๘	๐.๘๓๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการวางแผนดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๒๘, S.D. = ๐.๘๓๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผนดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารโครงการ

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์การมีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน	๓.๒๓	๐.๙๘๕	ปานกลาง
๒. องค์การมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม	๓.๒๖	๐.๙๓๗	ปานกลาง
๓. องค์การมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ	๓.๒๖	๐.๙๓๓	ปานกลาง
๔. องค์การมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม	๓.๒๙	๐.๙๐๑	ปานกลาง
๕. องค์การมีกระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจน	๓.๒๙	๐.๙๕๑	ปานกลาง
๖. องค์การมีการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๔	๐.๙๑๘	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๒๘	๐.๗๙๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D. = ๐.๗๙๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารโครงการอยู่ในระดับปานกลางคือองค์การมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอและองค์การมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลโครงการ

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์การมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม	๓.๒๗	๐.๙๗๐	ปานกลาง
๒. องค์การมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ ในการประเมินผล	๓.๓๕	๐.๙๕๑	ปานกลาง
๓. องค์การมีการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนด ไว้	๓.๓๑	๐.๙๕๙	ปานกลาง
๔. ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล กิจกรรม	๓.๓๕	๒.๒๘๕	ปานกลาง
๕. องค์การมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่าง เปิดเผย	๓.๒๖	๐.๙๓๙	ปานกลาง
๖. องค์การมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข	๓.๒๖	๐.๙๒๕	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๓๐	๐.๘๗๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการ
ประเมินผลโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๐, S.D. = ๐.๘๗๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการประเมินผลโครงการ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔.๒.๑ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๑๙๑ คน)		หญิง (๑๗๖คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการกำหนดองค์กร						
รับผิดชอบ	๓.๔๐	๐.๙๒๗	๓.๒๔	๐.๘๙๓	๑.๗๒๔	๐.๐๘๖
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	๓.๓๘	๐.๙๑๒	๓.๒๙	๐.๘๗๖	๐.๙๖๖	๐.๓๓๔
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๓.๓๒	๐.๘๔๘	๓.๒๔	๐.๘๒๙	๐.๙๔๔	๐.๓๔๖
๔. ด้านการบริหารโครงการ	๓.๓๖	๐.๘๒๒	๓.๒๐	๐.๗๕๐	๑.๙๕๔	๐.๐๕๑
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	๓.๓๘	๐.๙๔๘	๓.๒๑	๐.๗๗๑	๑.๘๗๖	๐.๐๖๑
รวม	๓.๓๗	๐.๘๐๗	๓.๒๔	๐.๗๔๐	๑.๖๕๐	๐.๑๐๐

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมจำแนกตามเพศพบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t = ๑.๖๕๐$, $Sig. = ๐.๑๐๐$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านการประเมินผลโครงการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๗๔๔	๓	๒.๒๔๘	๒.๗๓๓*	๐.๐๔๔
	ภายในกลุ่ม	๒๙๘.๕๒๔	๓๖๓	๐.๘๒๒		
	รวม	๓๐๕.๒๖๘	๓๖๖			
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๔.๗๘๙	๓			
	ภายในกลุ่ม	๒๘๘.๔๑๔	๓๖๓	๐.๘๙๖	๒.๐๐๙	๐.๑๑๒
	รวม	๒๙๓.๒๐๓	๓๖๖	๐.๗๙๕		
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	๑.๗๒๔	๓	๐.๕๗๕	๐.๘๑๖	๐.๔๘๖
	รวม	๒๕๕.๖๓๑	๓๖๓	๐.๗๐๔		
๔. ด้านการบริหารโครงการ	ระหว่างกลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	๓.๑๗๐	๓	๑.๐๕๗	๑.๖๙๗	๐.๑๖๗
	รวม	๒๒๖.๐๘๗	๓๖๓	๐.๖๒๓		
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	ระหว่างกลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	๕.๒๘๘	๓	๑.๗๖๓	๒.๓๕๑	๐.๐๗๒
	รวม	๒๗๒.๑๕๓	๓๖๓	๐.๗๕๐		
รวม	ระหว่างกลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	๓.๘๖๕	๓	๑.๒๘๘	๒.๑๕๔	๐.๐๙๓
	รวม	๒๑๗.๑๕๒	๓๖๓	๐.๕๙๘		
		๒๒๑.๐๑๗	๓๖๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมจำแนกตามอายุพบว่าไม่แตกต่างกัน ($F = ๒.๑๕๔$, $Sig. = ๐.๐๙๓$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันในด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ($F = ๒.๗๓๓$, $Sig. = ๐.๐๔๔$) ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างอย่างน้อยที่สำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) ในด้าน ดังตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างอย่างน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอายุ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

($n=๓๖๗$)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ปี-๓๐ปี	๓๑ ปี-๔๔ปี	๔๕ปี-๕๗ปี	มากกว่า ๕๗ ปี
		๓.๓๑	๓.๑๓	๓.๔๗	๓.๒๗
๑๘ปี-๓๐ปี	๓.๓๑	-	๐.๑๘๑	-๐.๑๖	๐.๐๔
๓๑ ปี-๔๔ปี	๓.๑๓	-	-	-๐.๓๔*	-๐.๑๔
๔๕ปี-๕๗ปี	๓.๔๗	-	-	-	๐.๒๐
มากกว่า ๕๗ ปี	๓.๒๗	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอายุ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

ประชาชนที่มีอายุ ๓๑ ปี-๔๔ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ ๔๕ปี-๕๗ ปี

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๒๓.๙๔๓	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๘๑.๓๒๕	๓๖๒	๕.๙๘๖	๗.๗๐๒**	๐.๐๐๐
	รวม	๓๐๕.๒๖๘	๓๖๖	๐.๗๗๗		
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๒๗๖	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๗๖.๙๒๗	๓๖๒	๔.๐๖๙	๕.๓๑๙**	๐.๐๐๐
	รวม	๒๙๓.๒๐๓	๓๖๖	๐.๗๖๕		
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๗๙๑	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๔๖.๕๖๔	๓๖๒	๒.๖๙๘	๓.๙๖๑**	๐.๐๐๔
	รวม	๒๕๗.๓๕๕	๓๖๖	๐.๖๘๑		
๔. ด้านการบริหารโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๐๒๔	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๑๙.๒๓๒	๓๖๒	๒.๕๐๖	๔.๑๓๘**	๐.๐๐๓
	รวม	๒๒๙.๒๕๗	๓๖๖	๐.๖๐๖		
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๗๘๙	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๖๔.๖๕๒	๓๖๒	๓.๑๙๗	๔.๓๗๓**	๐.๐๐๒
	รวม	๒๗๗.๔๔๑	๓๖๖	๐.๗๓๑		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๐๖๓	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๐๖.๙๕๔	๓๖๒	๓.๕๑๖	๖.๑๕๐**	๐.๐๐๐
	รวม	๒๒๑.๐๑๗	๓๖๖	๐.๕๗๒		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม จำแนกตามอายุพบว่า แตกต่างกัน ($F = ๖.๑๕๐$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันในทุกด้าน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างอย่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) ในด้านดังตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

จำแนกตาม ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	จำแนกตามระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท หรือ สูงกว่า
		๓.๑๙	๒.๙๘	๓.๑๘	๓.๖๑	๓.๕๐
ประถมศึกษา	๓.๑๙	-	๐.๒๑	๐.๐๑	-๐.๔๒*	-๐.๓๑
มัธยมศึกษา/ ปวช.	๒.๙๘	-	-	-๐.๒	-๐.๖๓*	-๐.๕๒
อนุปริญญา/ ปวส.	๓.๑๘	-	-	-	-๐.๔๓	-๐.๓๒
ปริญญาตรี	๓.๖๑	-	-	-	-	๐.๑๑
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๓.๕๐	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบน้อยกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบน้อยกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดนโยบาย

จำแนกตาม ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	จำแนกตามระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท หรือ สูงกว่า
		๓.๓๑	๓.๐๐	๓.๒๕	๓.๕๔	๓.๗๗
ประถมศึกษา	๓.๓๑	-	๐.๓๑*	๐.๐๖	-๐.๒๓*	-๐.๔๖
มัธยมศึกษา/ ปวช.	๓.๐๐	-	-	-๐.๒๕	-๐.๕๔*	-๐.๗๗
อนุปริญญา/ ปวส.	๓.๒๕	-	-	-	-๐.๒๙	-๐.๕๒
ปริญญาตรี	๓.๕๔	-	-	-	-	-๐.๒๓
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๓.๗๗	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดนโยบาย

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดนโยบายมากกว่ามัธยมศึกษา/ปวช.

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดนโยบายน้อยกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช.มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดนโยบายน้อยกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา
ด้านการวางแผนดำเนินงาน

จำแนกตาม ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	จำแนกตามระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท หรือ สูงกว่า
		๓.๒๕	๒.๙๙	๓.๒๔	๓.๔๕	๓.๔๗
ประถมศึกษา	๓.๒๕	-	๐.๒๖*	๐.๐๑	-๐.๒๐	-๐.๒๒
มัธยมศึกษา/ ปวช.	๒.๙๙	-	-	-๐.๒๕	-๐.๔๖*	-๐.๔๘
อนุปริญญา/ ปวส.	๓.๒๔	-	-	-	-๐.๒๑	-๐.๒๓
ปริญญาตรี	๓.๔๕	-	-	-	-	-๐.๐๒
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๓.๔๗	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด
ของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินงาน

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการ
จัดการสิ่งแวดล้อมด้านการวางแผนดำเนินงานมากกว่ามัธยมศึกษา/ปวช.

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช.มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการ
จัดการสิ่งแวดล้อมด้านการวางแผนดำเนินงานน้อยกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารโครงการ

จำแนกตาม ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	จำแนกตามระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท หรือ สูงกว่า
		๓.๒๑	๓.๐๕	๓.๑๙	๓.๔๔	๓.๗๓
ประถมศึกษา	๓.๒๑	-	๐.๑๖	๐.๐๒	-๐.๒๓*	-๐.๕๒
มัธยมศึกษา/ ปวช.	๓.๐๕	-	-	-๐.๑๔	-๐.๓๙*	-๐.๖๘
อนุปริญญา/ ปวส.	๓.๑๙	-	-	-	-๐.๒๕	-๐.๕๔
ปริญญาตรี	๓.๔๔	-	-	-	-	-๐.๒๙
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๓.๗๓	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารโครงการ

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารโครงการน้อยกว่าปริญญาตรี

มัธยมศึกษามีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารโครงการน้อยกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการประเมินผลโครงการ

จำแนกตาม ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	จำแนกตามระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท หรือ สูงกว่า
		๓.๒๐	๓.๐๔	๓.๒๓	๓.๕๐	๓.๖๗
ประถมศึกษา	๓.๒๐	-	๐.๑๖	๐.๐๓	-๐.๓*	-๐.๔๗
มัธยมศึกษา/ ปวช.	๓.๐๔	-	-	-๐.๑๙	-๐.๔๖*	-๐.๖๓
อนุปริญญา/ ปวส.	๓.๒๓	-	-	-	-๐.๒๗	-๐.๔๔
ปริญญาตรี	๓.๕๐	-	-	-	-	-๐.๑๗
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๓.๖๗	-	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการประเมินผลโครงการ

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการประเมินผลโครงการน้อยกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการประเมินผลโครงการน้อยกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านภาพรวม

(n=๓๖๗)

จำแนกตาม ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	จำแนกตามระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท หรือ สูงกว่า
		๓.๒๓	๓.๐๑	๓.๒๒	๓.๕๑	๓.๖๓
ประถมศึกษา	๓.๒๓	-	๐.๒๒	๐.๐๑	-๐.๒๘*	-๐.๔
มัธยมศึกษา/ ปวช.	๓.๐๑	-	-	-๐.๒๑	-๐.๕*	-๐.๖๒
อนุปริญญา/ ปวส.	๓.๒๒	-	-	-	-๐.๒๙*	-๐.๔๑
ปริญญาตรี	๓.๕๑	-	-	-	-	-๐.๑๒
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๓.๖๓	-	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด
ของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านภาพรวม

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการ
จัดการสิ่งแวดล้อมด้านภาพรมน้อยกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการ
จัดการสิ่งแวดล้อมด้านภาพรมน้อยกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ ปวส. มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการ
จัดการสิ่งแวดล้อมด้านภาพรมน้อยกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมการ จัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนด องค์การรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๓๐๓	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๙๒.๙๖๕	๓๖๒	๓.๐๗๖	๓.๘๐๑**	๐.๐๐๕
	รวม	๓๐๕.๒๖๘	๓๖๖	๐.๘๐๙		
๒. ด้านการกำหนด นโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๐๕๐	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๘๓.๑๕๒	๓๖๒	๒.๕๑๓	๓.๒๑๒*	๐.๐๑๓
	รวม	๒๙๓.๒๐๓	๓๖๖	๐.๗๘๒		
๓. ด้านการวางแผน ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๙.๔๙๙	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๔๗.๘๕๖	๓๖๒	๒.๓๗๕	๓.๔๖๘**	๐.๐๐๘
	รวม	๒๕๗.๓๕๕	๓๖๖	๐.๖๘๕		
๔. ด้านการบริหาร โครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๗.๒๔๑	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๒๒.๐๑๖	๓๖๒	๑.๘๑๐	๒.๙๕๒*	๐.๐๒๐
	รวม	๒๒๙.๒๕๗	๓๖๖	๐.๖๑๓		
๕. ด้านการประเมินผล โครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๙๐๔	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๖๘.๕๓๗	๓๖๒	๒.๒๒๖	๓.๐๐๑*	๐.๐๑๙
	รวม	๒๗๗.๔๔๑	๓๖๖	๐.๗๔๒		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๙.๓๓๕	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๑๑.๖๘๒	๓๖๒	๒.๓๓๔	๓.๙๙๑**	๐.๐๐๔
	รวม	๒๒๑.๐๑๗	๓๖๖	๐.๕๘๕		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพพบว่าแตกต่างกัน ($F = ๓.๙๙๑$, $Sig. = ๐.๐๐๔$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันในด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ($F = ๓.๘๐๑$, $Sig. = ๐.๐๐๕$) และด้านการวางแผนดำเนินงาน ($F = ๓.๔๖๘$, $Sig. = ๐.๐๐๘$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนในด้านการกำหนดนโยบาย ($F = ๓.๒๑๒$, $Sig. = ๐.๐๑๓$) ด้านการประเมินผลโครงการ ($F = ๓.๐๐๑$, $Sig. = ๐.๐๑๙$) และด้านการบริหารโครงการ ($F = ๒.๙๕๒$, $Sig. = ๐.๐๒๐$) แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างอย่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) ในด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ด้านการบริหารโครงการและด้านการประเมินผลโครงการ ดังตารางที่ ๔.๑๔-๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

(n=๓๖๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
		๓.๓๕	๓.๑๓	๓.๕๔	๓.๑๓	๓.๓๘
เกษตรกร	๓.๓๕	-	๐.๒๒	-๐.๑๙	-๐.๒๒	-๐.๐๓
ค้าขาย	๓.๑๓	-	-	-๐.๔๑*	๐	-๐.๒๕
รับราชการ	๓.๕๔	-	-	-	-๐.๔๑*	๐.๑๖
รับจ้าง	๓.๑๓	-	-	-	-	๐.๒๕
อื่นๆ	๓.๓๘	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบน้อยกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบน้อยกว่าอาชีพรับจ้าง

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการกำหนดนโยบาย

(n=๓๖๗)

อาชีพ		อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
	$\bar{X}$	๓.๔๒	๓.๑๖	๓.๕๒	๓.๑๖	๓.๓๖
เกษตรกร	๓.๔๒	-	๐.๒๖	-๐.๑	๐.๒๖	๐.๐๖
ค้าขาย	๓.๑๖	-	-	-๐.๓๖*	๐	-๐.๒
รับราชการ	๓.๕๒	-	-	-	๐.๓๖*	-๐.๑๖
รับจ้าง	๓.๑๖	-	-	-	-	-๐.๒
อื่นๆ	๓.๓๖	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการกำหนดนโยบาย

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารโครงการน้อยกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่าอาชีพรับจ้าง

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกอาชีพ ด้านการวางแผนดำเนินงาน
(n=๓๖๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
		๓.๔๒	๓.๑๒	๓.๔๓	๓.๐๙	๓.๒๑
เกษตรกร	๓.๔๒	-	๐.๓*	-๐.๐๑	๐.๓๓*	-๐.๒๑
ค้าขาย	๓.๑๒	-	-	-๐.๓๑*	๐.๐๓	-๐.๐๙
รับราชการ	๓.๔๓	-	-	-	๐.๓๔*	๐.๒๒
รับจ้าง	๓.๐๙	-	-	-	-	-๐.๑๒
อื่นๆ	๓.๒๑	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกอาชีพ ด้านการวางแผนดำเนินงาน

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการวางแผนดำเนินงานมากกว่าอาชีพค้าขายและอาชีพรับจ้าง

ประชาชนที่มีอาชีพอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่าอาชีพรับจ้าง

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารโครงการ

อาชีพ		อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
	$\bar{X}$	๓.๓๐	๓.๑๖	๓.๔๔	๓.๑๒	๓.๒๑
เกษตรกร	๓.๓๐	-	๐.๑๔	-๐.๑๔	๐.๑๘	๐.๐๙
ค้าขาย	๓.๑๖	-	-	-๐.๒๘*	๐.๐๔	-๐.๐๕
รับราชการ	๓.๔๔	-	-	-	๐.๓๒*	-๐.๒๓
รับจ้าง	๓.๑๒	-	-	-	-	-๐.๐๙
อื่นๆ	๓.๒๑	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารโครงการ

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารโครงการน้อยกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่าอาชีพรับจ้าง

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการประเมินผลโครงการ

อาชีพ		อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
	$\bar{X}$	๓.๓๘	๓.๑๗	๓.๔๖	๓.๑๐	๓.๓๒
เกษตรกร	๓.๓๘	-	๐.๒๑	-๐.๐๘	๐.๒๘	๐.๐๖
ค้าขาย	๓.๑๗	-	-	-๐.๒๙*	๐.๐๗	-๐.๑๕
รับราชการ	๓.๔๖	-	-	-	๐.๓๖*	๐.๑๔
รับจ้าง	๓.๑๐	-	-	-	-	-๐.๒๒
อื่นๆ	๓.๓๒	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านการประเมินผลโครงการ

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารโครงการน้อยกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่าอาชีพรับจ้าง

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านภาพรวม

อาชีพ		อาชีพ				
		เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
	$\bar{X}$	๓.๓๘	๓.๑๕	๓.๔๘	๓.๑๒	๓.๒๙
เกษตรกรรม	๓.๓๘	-	๐.๒๓	-๐.๑	๐.๒๖	๐.๐๙
ค้าขาย	๓.๑๕	-	-	-๐.๓๓*	๐.๐๓	-๐.๑๔
รับราชการ	๓.๔๘	-	-	-	๐.๓๖*	-๐.๑๙
รับจ้าง	๓.๑๒	-	-	-	-	-๐.๑๗
อื่นๆ	๓.๒๙	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามอาชีพ ด้านภาพรวม

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารโครงการน้อยกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่าอาชีพรับจ้าง

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้

(n=๓๖๗)

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๓๕	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๙๙.๕๓๓	๓๖๒	๐.๘๓๔	๑.๗๓๓	๐.๑๔๒
	รวม	๓๐๕.๒๖๘	๓๖๖	๐.๘๒๗		
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๘๑	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๘๙.๔๒๑	๓๖๒	๐.๘๔๕	๑.๑๘๒	๐.๓๑๘
	รวม	๒๙๓.๒๐๓	๓๖๖	๐.๘๐๐		
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๑๖	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๕๖.๔๓๙	๓๖๒	๐.๒๒๙	๐.๓๒๓	๐.๘๖๒
	รวม	๒๕๗.๓๕๕	๓๖๖	๐.๗๐๘		
๔. ด้านการบริหารโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๑๓	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๒๖.๒๔๓	๓๖๒	๐.๗๕๓	๑.๒๐๕	๐.๓๐๘
	รวม	๒๒๙.๒๕๗	๓๖๖	๐.๖๒๕		
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๘๒๐	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๖๒๑	๓๖๒	๑.๒๐๕	๑.๖๐๐	๐.๑๗๔
	รวม	๒๗๗.๔๔๑	๓๖๖	๐.๗๕๓		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๔๕	๔			
	ภายในกลุ่ม	๒๑๗.๙๗๓	๓๖๒	๐.๖๐๑	๑.๒๖๔	๐.๒๘๔
	รวม	๒๒๑.๐๑๗	๓๖๖	๐.๖๐๒		

จากตารางที่ ๔.๒๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้พบว่าไม่แตกต่างกันดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๒๖ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑-๕

(n=๓๖๗)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	การมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อม	๑.๖๕๐	-	๐.๑๐๐	-	✓
๒.	อายุ	การมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อม		๒.๑๕๔	๐.๐๙๓	✓	-
๓.	ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อม		๖.๑๕๐	๐.๐๐๐	✓	-
๔.	อาชีพ	การมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อม		๓.๙๙๑	๐.๐๐๔	✓	-
๕.	รายได้	การมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อม		๑.๒๖๔	๐.๒๘๔	-	✓

จากตารางที่ ๔.๒๖ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมแตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๗ - ๔.๓๖

ตารางที่ ๔.๒๗ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ผู้รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่	๓
๒.	ผู้รับผิดชอบยังมีเครื่องมือที่ไม่เพียงพอทำให้มีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า	๒
๓.	ผู้ปฏิบัติหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบงานหลายด้าน ผลทำให้งานล่าช้าผิดพลาด	๓

ตารางที่ ๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรเพิ่มผู้รับผิดชอบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดเป็นประสิทธิผลที่ดีมากอย่างที่พึงเป้าหมายไว้	๓
๒.	ควรจัดหาเครื่องมือให้เพียงพอจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่รวดเร็วมากขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	๒
๓.	ควรกำหนดเพิ่มผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นการกระจายหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น	๓

ตารางที่ ๔.๒๙ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดนโยบาย

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ประชาชนในท้องที่และนักท่องเที่ยบบางส่วนไม่ใส่ใจในนโยบายรณรงค์การคัดแยกขยะอย่างจริงจัง	๑
๒.	การกำหนดนโยบายด้านการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อสร้างความสมดุลของธรรมชาตินั้นยังมีการขาดด้านในการดูแลรักษาอย่างจริงจัง	๒
๓.	การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมยังขาดการประชาสัมพันธ์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	๓

ตารางที่ ๔.๓๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดนโยบาย

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องที่และนักท่องเที่ยวดูเห็นถึงประโยชน์ของการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง	๑
๒.	เมื่อกำหนดนโยบายแล้วควรที่จะติดตามผลของนโยบายนั้นๆ ควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	๒
๓.	ควรทำประชาพิจารณ์จากพื้นที่ชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓

ตารางที่ ๔.๓๑ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือน้อยมากในการจัดทำแผนดำเนินงาน	๓
๒.	ประชาชนไม่ได้รับข่าวสาร/องค์การไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนดำเนินการอย่างจริงจังจึงผลทำให้องค์การไม่ได้ทราบปัญหาที่แท้จริงจากประชาชนในพื้นที่	๓

ตารางที่ ๔.๓๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ประชาชนต้องให้ความร่วมมือในการลงพื้นที่สำรวจหรือการให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นจริง	๑
๒.	ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนเพื่อจะได้ร่วมกันกับองค์การในการวางแผนดำเนินงาน	๒
๓.	ควรสร้างเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการวางแผนดำเนินงาน	๑

ตารางที่ ๔.๓๓ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการบริหารโครงการ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการผลทำให้ปฏิบัติงานล่าช้า	๓
๒.	การบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการไม่เพียงพอ ทำให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานหลายด้านดูแลไม่ทั่วถึง	๒

ตารางที่ ๔.๓๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการบริหารโครงการ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการ	๓
๒.	ควรมีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการให้ชัดเจน	๒

ตารางที่ ๔.๓๕ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการประเมินผลโครงการ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงในการประเมินผลโครงการ	๑
๒.	ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานขององค์การ ผลทำให้ไม่สามารถประเมินความสำเร็จในการบริหารโครงการได้อย่างแท้จริง	๒
๓.	ไม่มีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงผลทำให้ไม่ได้ทราบความคิดเห็นของการประเมินผลจากประชาชนได้อย่างแท้จริง	๕

ตารางที่ ๔.๓๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ด้านการประเมินผลโครงการ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงในการประเมินผลโครงการ	๑
๒.	ควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงเช่นทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เป็นต้นเพื่อให้ประชาชนคนรุ่นใหม่ได้เข้าถึงการดำเนินงานโครงการต่างๆขององค์การได้สะดวกมากขึ้น	๗

๔.๔ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามกรอบแนวคิดของสุเทพ อิศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔. ด้านการบริหารโครงการ ๕. ด้านการประเมินผลโครงการ ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๑๒ คน ตามรายละเอียดดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ

๑) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบพบว่าองค์กรผู้รับผิดชอบกำหนดได้อย่างเหมาะสมลงตัวแล้วโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกองงานสาธารณสุขทั้งความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีดีแต่ยังพบปัญหาเรื่องเครื่องมือยังไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่บางช่วงเวลาโดยเฉพาะในฤดูแห่งการท่องเที่ยวแต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีและมีประสิทธิภาพ^๑

๒) ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้เป็นอย่างดีเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเรียกว่าทำงานร่วมกับประชาชนทุกวันแต่ถ้ามีการเพิ่มจำนวนเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นได้นั้น^๒

๓) ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญในโลกปัจจุบันซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของมนุษย์อันเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐานและความต้องการความสะดวกสบายในด้านต่างๆที่สำคัญงานด้านสิ่งแวดล้อมจะประสบผลสำเร็จคือได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน^๓

๔) การเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์จำเป็นต้องมีเรื่องเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับงานสิ่งแวดล้อมด้านขยะแต่ด้านอื่นๆเช่นด้านอากาศด้านทรัพยากรน้ำยังไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะนำมาตรวจวัดมลภาวะ^๔

^๑ สัมภาษณ์ นางสาวทิพย์วรรณคงแสงภักดิ์,นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ นางรุ่งนภา นนทปัญญา,รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ ศรีงาม,เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ นายเพียร ชนะวิเศษ,ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๕) เครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับงานสิ่งแวดล้อมแต่ด้านอื่นๆ เช่นปัญหาภัยธรรมชาติ วาตภัยและอุทกภัยความแข็งแรงด้านอากาศด้านทรัพยากรน้ำยังไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะนำมาตรวจวัดมลภาวะ^๕

๖) ในด้านเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับงานสิ่งแวดล้อมแต่ด้านอื่นๆ เช่นด้านอากาศด้านทรัพยากรน้ำจะต้องเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความต้องการยังไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะนำมาตรวจและทำให้สะอาดเป็นที่น่าพอใจ^๖

๗) มีการกำหนดองค์กรผู้รับผิดชอบเพิ่มจำนวนมากขึ้นและเน้นความร่วมมือจากประชาชนเปิดโอกาสประสานงานสื่อสารจะทำให้ผู้รับผิดชอบทำงานได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น^๗

๘) การทำงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างน่าพอใจแต่ก็ต้องเร่งปรับปรุงเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การวัดมลพิษทางอากาศมลพิษทางเสียงได้จะเป็นการดียิ่งขึ้น^๘

๙) ในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายทุกภาคส่วนจะต้องเข้าร่วมประชุมทุกครั้งจะได้เป็นกำลังใจต่อการสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้รับผิดชอบจะทำให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น^๙

๑๐) เมื่อได้เพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบมากขึ้นจะทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นประสิทธิผลมากขึ้นสามารถทำงานได้น่าพอใจอยู่แล้ว^{๑๐}

๑๑) ผู้รับผิดชอบได้เครื่องมือที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่นั้นควรส่งเสริมให้มีการนำเข้าเครื่องมือที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำการจัดการได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น^{๑๑}

๑๒) ดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นสิ่งสำคัญเพราะฉะนั้นผู้รับผิดชอบต้องมีอธยาศัยดีในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถมากกว่านี้จะทำให้เข้าใจเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนจะทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี^{๑๒}

^๕ สัมภาษณ์ นางสาวมลสุดา พึ่งทอง, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์, นักวิชาการสาธารณสุของค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

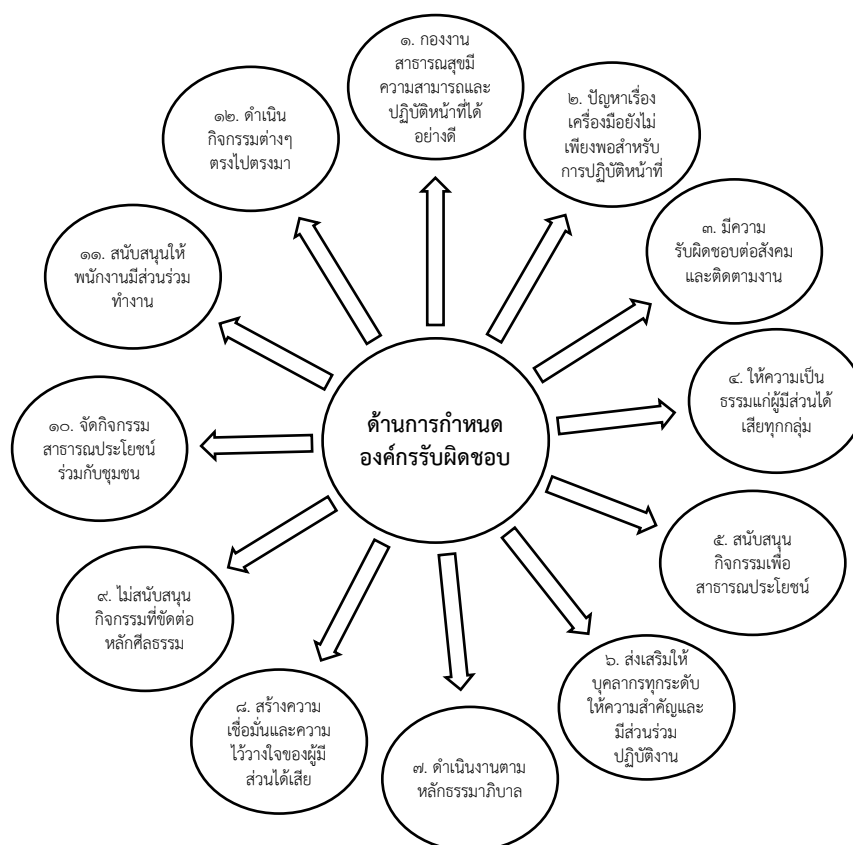
^๘ สัมภาษณ์นายพรพรหม ต่อสติ, เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๙ สัมภาษณ์ นายบรรจบ แจ่มเชษฐ์, กำนันตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ บุญรอด, ราษฎรหมู่ที่ ๗, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายยม ยวงลำไย, ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอดงขี้เหล็ก, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภาสกลญาณธรรม, ดร.เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิต ตำบลสนับทึบ, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑ ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

สรุป องค์กรผู้รับผิดชอบกำหนดได้อย่างเหมาะสมลงตัวแล้วทั้งความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพการจะปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมจะให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นผู้รับผิดชอบต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนด้วยจึงจะเกิดเป็นการมีส่วนร่วมและควรเน้นความร่วมมือจากประชาชนเปิดโอกาสประสานงานสื่อสารดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นสิ่งสำคัญผู้รับผิดชอบต้องมีอัธยาศัยในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถมากกว่านี้จะทำให้จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

๑) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการกำหนดนโยบายพบว่านโยบายรณรงค์การปลูกจิตสำนึกของประชาชนและนักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นทางองค์การจะเน้นมากเรื่องนี้โดยเริ่มจากการปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กๆ ในโรงเรียน^{๑๓}

๒) การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้นเช่นการเพิ่มขึ้นของที่พักอาศัยในแนวตั้งมากขึ้นหากขาดการวางแผน

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

จัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีจะก่อให้เกิดปัญหาความแออัดเป็นสำคัญโดยเฉพาะให้มีการรณรงค์ในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง^{๑๔}

๓) ปลุกจิตสำนึกของประชาชนและนักท่องเที่ยวตลอดจนถึงนโยบายด้านการปรับภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเมืองแห่งการท่องเที่ยวเพราะการท่องเที่ยวนั้นจะทำให้เกิดรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นและเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมจะทำให้เห็นการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นรูปธรรม^{๑๕}

๔) การกำหนดนโยบายหากจะเกิดเป็นประสิทธิผลมากขึ้นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะลงพื้นที่ทำประชาคมจากชุมชนจะทำให้เข้าใจปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงประเด็นโดยการเชิญผู้นำชุมชนต่างๆเข้ามาร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นบ่อยๆก็จะทำให้การกำหนดนโยบายง่ายขึ้น^{๑๖}

๕) การกำหนดนโยบายที่ดีควรได้รับประชาคมจากชุมชนต่างๆจะทำให้นโยบายแต่ละโครงการเป็นไปตามเป้าหมายเพราะแต่ละพื้นที่ก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไปแต่ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าด้วย^{๑๗}

๖) ขาดแคลนน้ำดื่มเกิดปัญหาขยะมูลฝอยและมลพิษต่างๆจนสมรรถนะการรองรับได้ในเมืองเมื่อเกิดการขาดแคลนจึงต้องมีการตั้งทรัพยากรจากชนบทเข้ามาตอบสนองความต้องการของคนในเมืองเป็นผลให้ทรัพยากรย่อยหรือเร็วขึ้นอีกประการหนึ่งเพื่อเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้สำหรับการคัดแยกขยะผลที่ได้คือจะส่งผลต่อการสร้างรายได้ให้ตนเอง^{๑๘}

๗) การกำหนดนโยบายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ส่วนหนึ่งคือ การได้รับความร่วมมือจากประชาชนจึงทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างชัดเจนทั้งประชาชนก็ให้การยอมรับและภูมิใจว่าได้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการสิ่งแวดล้อม^{๑๙}

๘) แต่ยังมีอุปสรรคในบางพื้นที่ที่ยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือในด้านการกำหนดนโยบายคือยังอาจไม่คำนึงถึงประโยชน์ในการให้ความคิดเห็นมากนักเนื่องจากไม่มีเวลาในการเข้าร่วมการลงประชาคมลงความเห็นในการกำหนดนโยบาย^{๒๐}

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางรุ่งนภา นนทปัญญา, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ ศรีงาม, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายเพียร ชนะวิเศษ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวมลสุดา พึ่งทอง, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์, นักวิชาการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

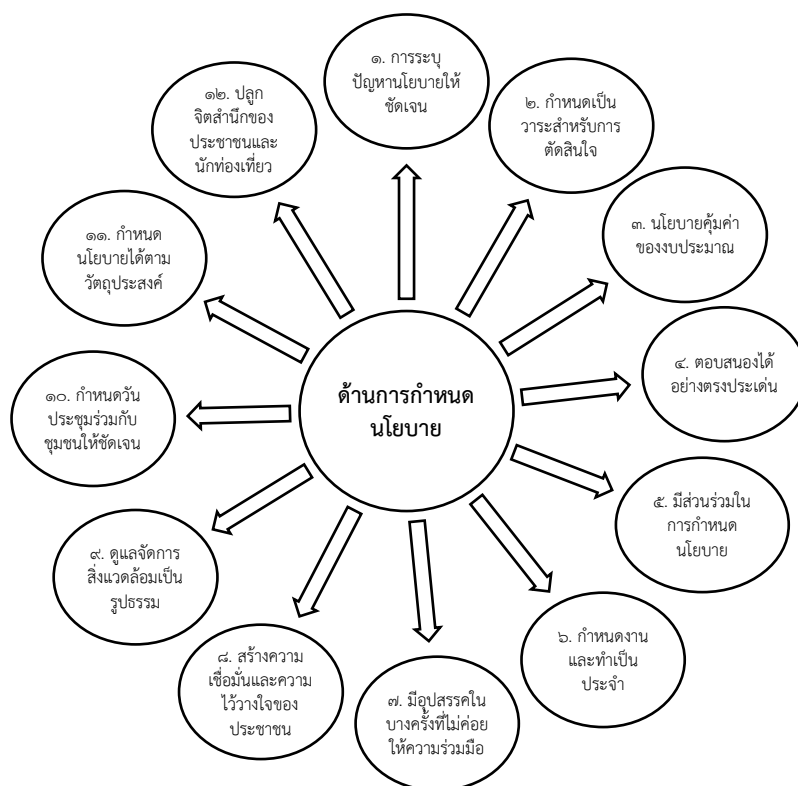
^{๒๐} สัมภาษณ์ นายพรพรม ต่อสติ, เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๙) นโยบายการปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับผิดชอบได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้นเนื่องจากผู้รับผิดชอบจะได้ไม่เสียเวลาในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง^{๒๑}

๑๐) นโยบายในการปลูกต้นไม้เพื่อทำให้พื้นที่มีธรรมชาติเกิดความสมดุลมากขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่ควรกำหนดและทำเป็นประจำแต่ในขณะเดียวกันเมื่อปลูกต้นไม้แล้วก็ควรคำนึงถึงการดูแลรักษาด้วยหรือกำหนดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมจะทำให้สิ่งแวดล้อมมีความร่มรื่นมากยิ่งขึ้นสมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวโดยแท้จริง^{๒๒}

๑๑) ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับฟังร่วมกำหนดนโยบายควรที่จะกำหนดวันเวลาในการกำหนดนโยบายในการลงพื้นที่ในการรับฟังนโยบายให้สอดคล้องกับวันเวลาที่ประชาชนสะดวกจะเป็นการดียิ่งขึ้น^{๒๓}

๑๒) นโยบายทุกนโยบายจะต้องมีการพูดคุยกับชาวบ้านอย่างต่อเนื่องจะเป็นประโยชน์และที่สำคัญหากมีการเชิญผู้ประกอบการทุกแห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้จริงจังกว่านี้จะดีมาก^{๒๔}

แผนภาพที่ ๔.๒ ด้านการกำหนดนโยบาย

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายบรรจบ แจ่มเขตร์, กำนันตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ บุญรอด, ราษฎรหมู่ที่ ๗, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายยม ยวงลำไย, ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอสว่าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูโสภาสกลญาณธรรม, ดร.เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิต ตำบลสนับทึบ, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

สรุป การกำหนดนโยบายควรคำนึงถึงคุณค่าของงบประมาณความสำเร็จผลที่ได้รับ และควรตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อมผู้รับผิดชอบควรลงพื้นที่ทำประชาคมจากชุมชนจะทำให้เข้าใจปัญหาความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงประเด็นเพราะแต่ละพื้นที่ก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไปประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับฟังร่วมกำหนดนโยบายและที่สำคัญควรนำผู้ประกอบการทุกแห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้นไป

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

๑) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการวางแผนดำเนินงานพบว่า การวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่าประสบผลสำเร็จเนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงานทั้งการกำหนดเป้าหมายระยะเวลา^{๒๕}

๒) ที่สามารถจัดทำแผนดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมแผนแต่ละแผนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมคือ การได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วมกำหนดแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อม^{๒๖}

๓) มีความเหมาะสมชัดเจนทั้งเป้าหมายวัตถุประสงค์ระยะเวลาดังได้เน้นในเรื่องการกำจัดการมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมและในอนาคตต้องมีการวางแผนกำหนดกรอบในการปฏิบัติให้จริงจังมากขึ้นจะทำให้แผนดำเนินงานเกิดประสิทธิผล^{๒๗}

๔) การปรับปรุงแผนดำเนินงานจะต้องมีความต่อเนื่องรวดเร็วไม่ทำให้เกิดปัญหาจนยากที่จะแก้ไขตามหลังหากมีนักวิชาการที่เพียงพอสำหรับการพิจารณาให้มากขึ้นเพราะแผนดำเนินงานอาจต้องมีการปรับปรุงแก้ไขตามสถานการณ์ได้ตลอดเวลา^{๒๘}

๕) การกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่ชัดเจนได้นั้น ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและการจัดการสิ่งแวดล้อมว่ามีผลกระทบมากนักน้อยเพียงใดการพิจารณาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องก็สิ่งที่สำคัญในการวางแผนดำเนินงาน^{๒๙}

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางรุ่งภา นันทปัญญา, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ ศรีงาม, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์นายเพียร ชนะวิเศษ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวมลสุดา พึ่งทอง, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๖) แผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้มีความชัดเจนดีแต่บางแผนงานโครงการมีวัตถุประสงค์และที่มาคลุมเครือไม่ชัดเจนหรือเกิดจากนโยบายที่ต้องการเห็นผลเร่งด่วนและได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนมาร่วมกำหนดแผนดำเนินงาน^{๓๐}

๗) ขาดการวิเคราะห์เรื่องคุณค่าและความคุ้มค่าการลงทุนทรัพยากรรวมทั้งผลกระทบสิ่งแวดล้อมองค์การมีการวางแผนร่วมกับประชาชนมาโดยตลอดและเป็นประจำจึงได้รับข้อมูลที่ไม่สมัยตลอดเวลาทำให้ดำเนินงานสิ่งแวดล้อมได้ไม่ดีเท่าที่ควร^{๓๑}

๘) แผนดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ส่วนหนึ่งคือได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นที่ทำให้ดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างเห็นได้ชัด^{๓๒}

๙) เอกสารวิเคราะห์ความเป็นไปได้บางโครงการนำเสนอโดยใช้ศัพท์เทคนิคเชิงวิชาการ มีเนื้อหาละเอียดขั้นตอนซับซ้อนเข้าใจยากและในบางครั้งก็ต้องการแก้ไขปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด^{๓๓}

๑๐) การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับฟังแผนดำเนินงานจะทำให้ประชาชนได้เห็นกระบวนการทำงานขององค์การได้อย่างชัดเจนมากขึ้นและจะส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี^{๓๔}

๑๑) ภาคประชาชนได้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการกำหนดแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อมเนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นจะเข้าใจปัญหาได้อย่างแท้จริงต้องได้รับความร่วมมือพอสมควร^{๓๕}

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์, นักวิชาการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

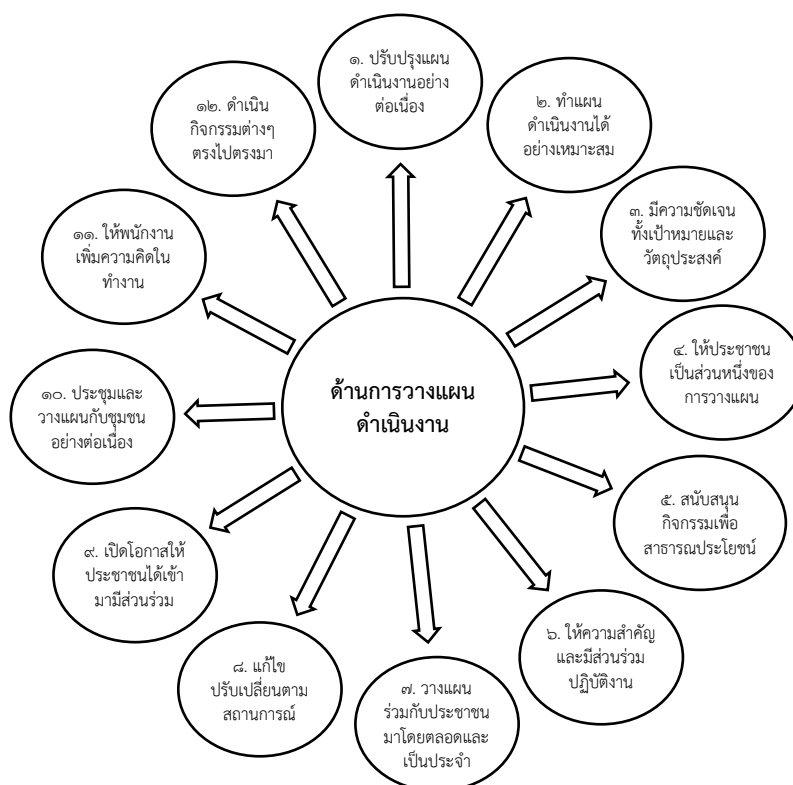
^{๓๒} สัมภาษณ์ นายพรพรหม ต่อสติ, เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายบรรจบ แจ่มเชตร, กำนันตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ บุญรอด, ราษฎรหมู่ที่ ๗, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายยม ยวงลำไย, ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๑๒) ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานโดยเฉพาะการเน้นเรื่อง การดำเนินงานด้านการกำจัดมลภาวะซึ่งก็ดำเนินการมาด้วยดีและสามารถมองเห็นการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นรูปธรรมสัมผัสได้^{๓๖}

แผนภาพที่ ๔.๓ ด้านการวางแผนดำเนินงาน

สรุป การวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่าประสบความสำเร็จในระดับที่พึงพอใจเนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงานสามารถจัดทำแผนได้และที่สามารถจัดทำแผนดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมคือ การได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วมกำหนดแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อม และในขณะเดียวกันก็ยังมี การปรับปรุงแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่องประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานถือได้ว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ

๔. ด้านการบริหารโครงการ

๑) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการบริหารโครงการพบว่าการบริหารโครงการ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเหมาะสมทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอเพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าแต่ถึงอย่างไรก็ยังมีปัญหา เรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเช่นด้านมลภาวะทาง

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระครูโสภาสกลญาณธรรม, ดร.เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิตตำบลสนับทึบ, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

อากาศทางน้ำเรายังไม่มีเครื่องในส่วนตรงนี้แต่ก็กำลังจะจัดเข้าทำแผนในการจัดซื้อเพื่อเติม เพื่อให้การดำเนินโครงการสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างที่ตั้งใจไว้^{๓๗}

๒) การจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการมีความเป็นไปอย่างเหมาะสมด้านการบริหารสามารถจัดหาผู้รับผิดชอบในการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจนเหมาะสมและมีการจัดการกระบวนการในการทำงานได้อย่างชัดเจน^{๓๘}

๓) ระยะเวลาในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจนกระบวนการในการทำงานมีความชัดเจนแต่ยังขาดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานยังมีจำนวนไม่เพียงพอในบางโครงการแต่ยังได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ^{๓๙}

๔) การจัดสรรงบประมาณค่อนข้างเพียงพอต่อการบริหารโครงการแต่ก็ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการบริหารโครงการแต่ก็สามารถบริหารโครงการไปได้อย่างไม่มีอุปสรรคใดๆเนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบด้วยดี^{๔๐}

๕) การจัดกิจกรรมรวมไปถึงการบริหารโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นอย่างดีไม่มีอุปสรรคใดๆในด้านการบริหารโครงการแต่จะต้องเร่งพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ผลตามที่ต้องการ^{๔๑}

๖) ทั้งกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามวัตถุประสงค์รวมทั้งงบประมาณในการบริหารโครงการไม่มีปัญหาอุปสรรคใดๆข้อเสนอแนะส่วนหนึ่งคือต้องจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อให้มีการดำเนินโครงการ^{๔๒}

๗) กระบวนการในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจนส่วนหนึ่งคือได้ได้ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารควบคุมสั่งการเป็นไปได้อย่างมีระบบตรวจสอบกระบวนการในการทำงานได้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเป็นอย่างดี^{๔๓}

๘) สิ่งสำคัญผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการบริหารโครงการมีความชัดเจน จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงไปตามแผนที่กำหนดไว้จะต้องเพิ่มบุคลากรให้มากกว่านี้จะได้มีการดำเนินงานที่เร็วกว่านี้^{๔๔}

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางรุ่งนภา นนทปัญญา, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ ศรีงาม, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายเพียร ชนะวิเศษ, ปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางสาวมลสุดา พึ่งทอง, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์, นักวิชาการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

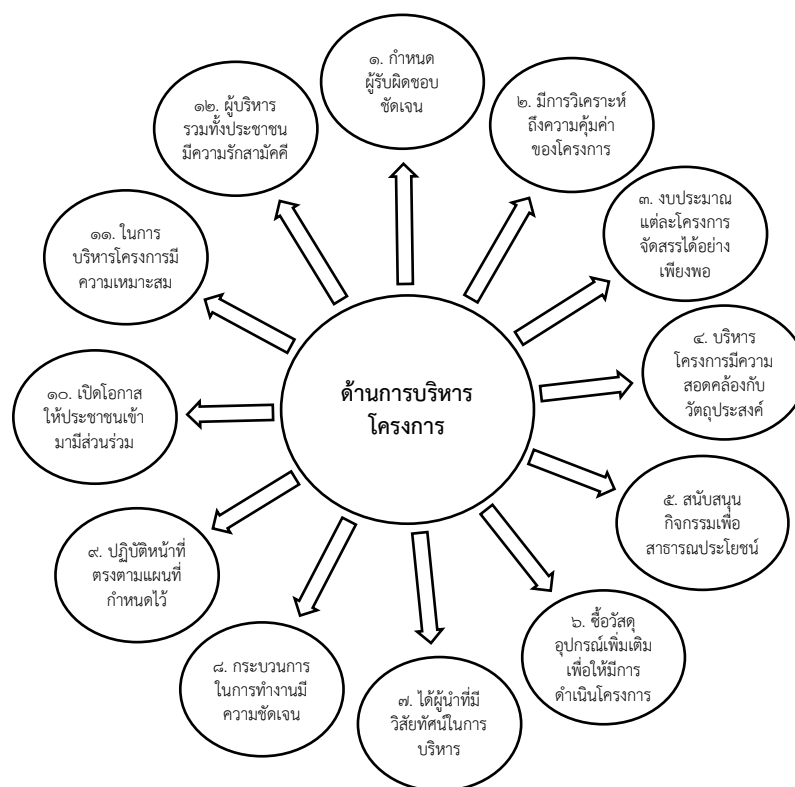
^{๔๔} สัมภาษณ์ นายพรพรม ต่อสติ, เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๙) สิ่งที่ทำหรือกระบวนการที่ชัดเจนทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้มีความสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ประชาชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดเป็นประสิทธิผลในการดำเนินการเป็นอย่างมากแต่ก็ต้องพัฒนาให้ต่อไป^{๔๕}

๑๐) องค์กรรับผิดชอบในการบริหารโครงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นที่น่าพึงพอใจในส่วนที่ประชาชนที่ไม่เข้าใจว่าจะได้รับผลประโยชน์มากนักเพียงใดจะต้องอธิบายให้เข้าใจ^{๔๖}

๑๑) ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจะทำให้ทั้งผู้บริหารผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งประชาชนมีความรักสามัคคีและภูมิใจในท้องถิ่นที่ตนอาศัยว่าได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการในการบริหารทำสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกิดความสมดุลมากขึ้น^{๔๗}

๑๒) วัสดุอุปกรณ์ถึงแม้ยังไม่เพียงพอแต่ทางผู้รับผิดชอบก็ดำเนินการบริหารโครงการได้อย่างเต็มความสามารถได้อย่างน่าพึงพอใจเป็นอย่างดี^{๔๘}

แผนภาพที่ ๔.๔ ด้านการบริหารโครงการ

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายบรรจบ แจ้งเซตร, กำนันตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ บุญรอด, ราษฎรหมู่ที่ ๗, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นายยม ยวงลำไย, ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์ พระครูโสภาสกลญาณธรรม, ดร.เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิตตำบลสนับทึบ, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

สรุป การบริหารโครงการมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเหมาะสมทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอเพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าแต่ถึงอย่างไรก็ยังประสบปัญหาเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานในบางเวลาส่วนระยะเวลาในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจนกระบวนการในการทำงานมีความชัดเจนแต่ถึงอย่างไรก็ยังได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามาร่วมในการดำเนินโครงการทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบด้วยดี

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

๑) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการประเมินผลโครงการพบว่าการจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบโดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถได้จริงรวมไปถึงมีการให้ประชาชนผู้นำชุมชนข้าราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลตรวจสอบทุกโครงการ^{๔๙}

๒) คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงานกระบวนการของการจัดการเป็นอย่างดีรวมถึงมีการจ้างมหาวิทยาลัยมาทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทุกๆปีเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายในปีต่อไป^{๕๐}

๓) บุคลากรในการตรวจสอบดำเนินการไปด้วยดีเนื่องจากประชาชนให้ข้อมูลให้ความร่วมมือในการบริหารโครงการนี้เป็นอย่างดีในระยะยาวส่วนของประชาชนเองจะต้องคอยตรวจสอบว่าทำงานถึงในแล้วเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่^{๕๑}

๔) คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาสามารถวัดผลประเมินผลผู้รับผิดชอบได้ง่ายขึ้นเนื่องจากมีการทำแผนที่ชัดเจนเหมาะสมทั้งเรื่องกรอบระยะเวลางบประมาณและประสิทธิผลที่สามารถสัมผัสได้^{๕๒}

๕) ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันและคณะกรรมการที่ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้กำหนดไว้ทุกโครงการพบว่าการบริหารโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างดี^{๕๓}

^{๔๙} สัมภาษณ์ นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางรุ่งนภา นนทปัญญา, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ ศรีงาม, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นายเพียร ชนะวิเศษ, ปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นางสาวมลสุดา พึ่งทอง, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๖) คณะกรรมการที่มาตรวจสอบวัดผลประเมินผลโครงการหรือการทำงานทำให้ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานและทำงานอย่างมีกระบวนการและยังชี้แนะแนวทางให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบโครงการได้ดี^{๕๔}

๗) ผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาทำให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีตลอดจนถึงมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อจัดทำแผนในการพัฒนาไปต่อไป^{๕๕}

๘) การแจ้งผลประเมินโครงการหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมองค์กรรับผิดชอบได้ปฏิบัติได้ดี โดยการนัดประชุมประชาคมตามชุมชนต่างๆก็จะนำผลประเมินแจ้งให้กับประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับข้อมูลอย่างเต็มที่^{๕๖}

๙) แต่ในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนหรือส่วนน้อยที่ไม่ได้รับข้อมูลหรือผลการประเมินเนื่องจากไม่ค่อยจะมีเวลาเพื่อเข้าไปทำการรับฟังข้อมูลทางองค์การจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และหาจุดที่ลงตัว^{๕๗}

๑๐) ประชาชนจำนวนมากมีความตื่นตัวและรู้สึกว่าการประเมินกิจกรรมต่างๆ ที่คณะกรรมการแจ้งให้ทราบทุกครั้งจึงมีความรู้สึกได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือโครงการต่างๆเพื่อจะได้เห็นการพัฒนาชุมชนของตนเอง^{๕๘}

๑๑) จากการที่ประชาชนได้รับข้อมูลจากการประเมินผลโครงการทำให้เกิดความภาคภูมิใจในองค์กรผู้รับผิดชอบโครงการที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ได้จึงทำให้รับทราบกระบวนการในการทำงานขององค์กรผู้รับผิดชอบได้^{๕๙}

^{๕๔} สัมภาษณ์ นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์, นักวิชาการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

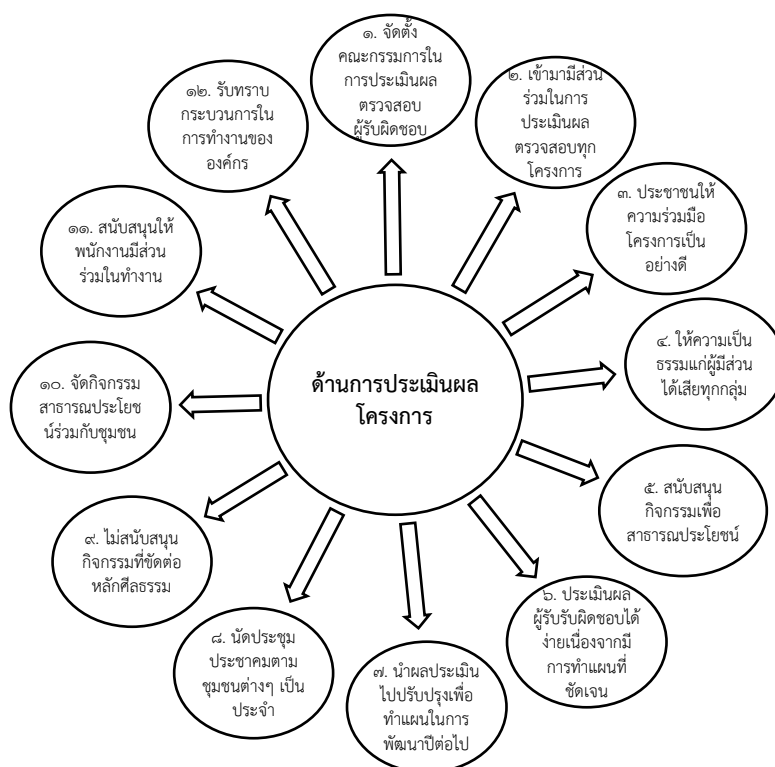
^{๕๖} สัมภาษณ์ นายพรพรหม ต่อสติ, เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นายบรรจบ แจ่มเขตร์, กำนันตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ บุญรอด, ราษฎรหมู่ที่ ๗, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายยม ยวงลำไย, ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอดงขี้เหล็ก, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๑๒) ประชาชนบางส่วนอาจไม่ได้รับข้อมูลในส่วนที่คณะกรรมการประเมินแล้วเนื่องจากไม่สะดวกในการที่จะเข้าไปรับฟังควรให้คณะกรรมการลงผลการประเมินหลายๆช่องทางจะให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึงและรับถึงการนำผลที่ประเมินไปปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนมากขึ้น^{๖๐}

แผนภาพที่ ๔.๕ ด้านการประเมินผลโครงการ

สรุป การจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบโดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงานและผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากการทำงานเพื่อประโยชน์ที่ดีต่อการทำงาน

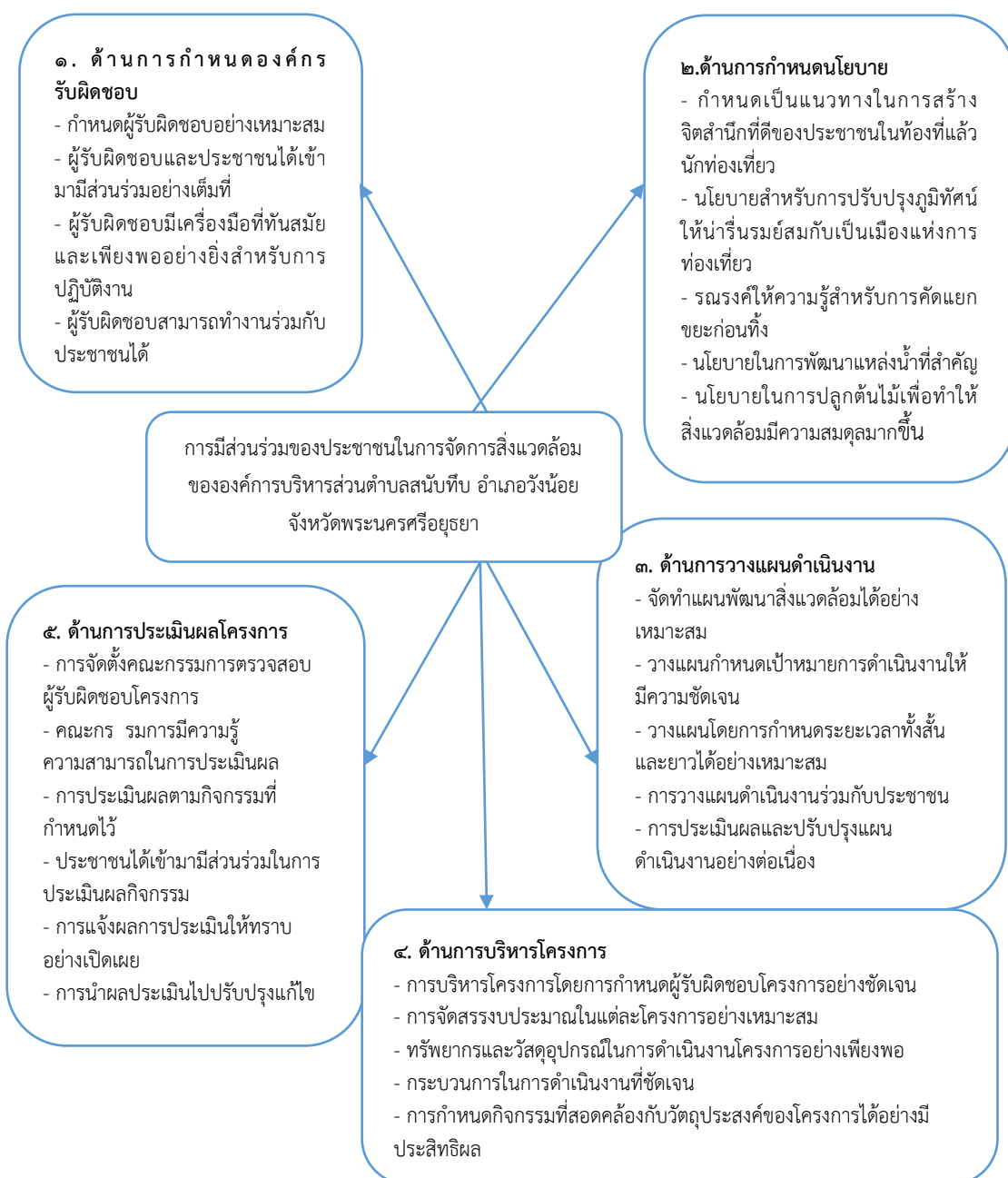
^{๖๐} สัมภาษณ์ พระครูโอภาสกลียาณธรรม,ดร.เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิต ตำบลสนับทึบ, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๔.๕ องค์ความรู้

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ดังนี้

๔.๕.๑ องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๖ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบไปด้วย ๕ ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ

กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมผู้รับผิดชอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถและมีมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานและสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้เป็นอย่างดี

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

กำหนดนโยบายโดยการลงพื้นที่รับฟังปัญหาแล้วนำมากำหนดนโยบายต้องคำนึงถึงความคุ้มค่ากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว นโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์รณรงค์ให้ความรู้สำหรับการคัดแยกขยะก่อนทิ้งจะทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานได้สะดวกมากขึ้นนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญเพื่อสำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภคและนโยบายในการปลูกต้นไม้เพื่อให้สิ่งแวดล้อมที่ดี

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

จัดทำแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้มีความชัดเจนวางแผนโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสั้นและยาวได้อย่างเหมาะสมมีการวางแผนดำเนินงานร่วมกับประชาชนต้องมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. ด้านการบริหารโครงการ

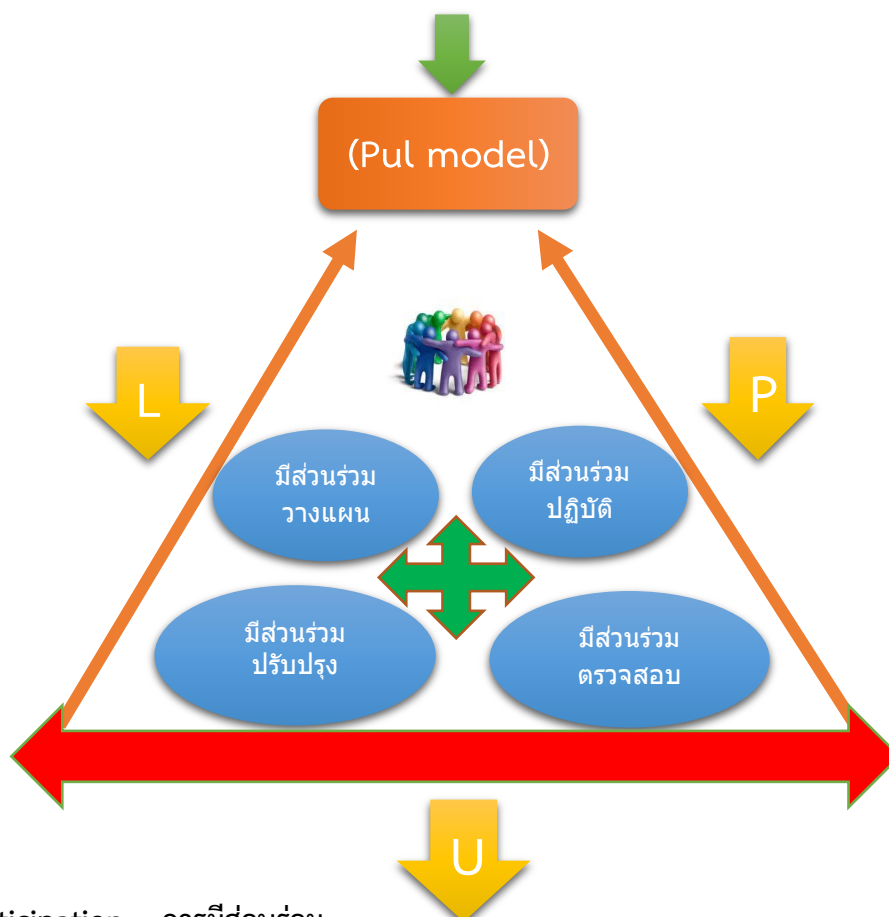
มีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจนการจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสมมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอมีกระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจนและการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างดีและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลว่าการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไรประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมและมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่างเปิดเผยมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อประโยชน์วัดผลสำเร็จในการประเมินโครงการ

๔.๕.๒ องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๗ ดังนี้

P = participation = การมีส่วนร่วม

U = unit = ทำงานอย่างสร้างสรรค์ = เป็น ๑ เดียว

L = Learn and development = เรียนรู้และพัฒนา

เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาการมีส่วนร่วมและเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานประกอบด้วย การวางแผน - ปฏิบัติ - ตรวจสอบ - ปรับปรุงการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม P-D-C-A อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนเรื่อยๆ ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ ๔.๗ องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

ที่มา: จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๗ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไปเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน ๑๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐ มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖ มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗ อาชีพรับจ้าง จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕ และมีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐

๕.๑.๒ ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๐$, S.D. = ๐.๗๗๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๒$, S.D. = ๐.๙๑๓)

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๔$, S.D. = ๐.๘๙๕)

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D. = ๐.๘๓๙)

๔. ด้านการบริหารโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$, S.D. = ๐.๗๙๑)

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๐$, S.D. = ๐.๘๗๑)

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนับทีบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน (Sig.= ๐.๑๐๐) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนับทีบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๙๓) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนับทีบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน (Sig. = ๐.๐๐๐) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนับทีบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๐๔) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนับทีบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๒๘๔) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ สรุปแบบสัมภาษณ์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล นับทีบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบ ๕ ด้านดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ องค์การผู้รับผิดชอบกำหนดได้อย่างเหมาะสม ลงตัวแล้วทั้งความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างตรงเป้าหมายการจะปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม จะให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพได้นั้นผู้รับผิดชอบต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนด้วยและ ควรเน้นความร่วมมือจากประชาชนเปิดโอกาสประสานงานสื่อสารดังนั้นการได้รับความร่วมมือจาก ประชาชนเป็นสิ่งสำคัญผู้รับผิดชอบต้องมีอธยาศัยในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถมากกว่านี้ จะทำให้จัดการได้อย่างตรงเป้าหมาย

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบายควรคำนึงถึงความคุ้มค่าของ งบประมาณความสำเร็จผลที่ได้รับและควรตระหนักถึงการรักษาสีสิ่งแวดล้อมผู้รับผิดชอบควรลง พื้นที่ทำประชาคมจากชุมชนจะทำให้เข้าใจปัญหาความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการ ได้อย่างตรงประเด็นเพราะแต่ละพื้นที่ก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไปประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าถึง นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับฟังร่วมกำหนดนโยบายและที่สำคัญ ควรนำผู้ประกอบการทุกแห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน การวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่า ประสบผลสำเร็จในระดับที่พึงพอใจเนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงานสามารถจัดทำแผนได้และที่สามารถจัดทำแผน ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมคือการได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วม กำหนดแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันก็ยังมีปรับปรุงแผนดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่องประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานถือได้ว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์

๔. ด้านการบริหารโครงการ การบริหารโครงการมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเหมาะสมทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอ เพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าแต่ถึงอย่างไรก็ยังประสบปัญหาเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานในบางเวลาส่วนระยะเวลาในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจนกระบวนการในการทำงานมีความชัดเจนแต่ถึงอย่างไรก็ได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีความชัดเจนเนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบด้วยดี

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ การจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบ โดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถได้จริง คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงานผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาทำให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีตลอดจนถึงการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อจัดเข้าในแผนการพัฒนาท้องถิ่นในปีต่อไปการแจ้งผลประเมินโครงการหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมผู้รับผิดชอบได้นำประชุมประชาคมตามชุมชนต่างๆเพื่อนำผลประเมินแจ้งให้กับประชาชนในท้องที่ที่ได้รับข้อมูลอย่างเต็มที่เพื่อให้กระบวนการในการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเป้าหมายมากขึ้นไป

๕.๑.๕ สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ผู้รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังไม่เป็นประสิทธิภาพอย่างที่ดั่งเป้าหมายไว้

๒. ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ไม่เพียงพอ มีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่เกิดความล่าช้า

๓. ประชาชนในพื้นที่บางส่วนและนักท่องเที่ยวยังขาดความร่วมมือในนโยบายการปลูกจิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อมทำให้ผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติหน้าที่ลำบากมากขึ้น

๔. ผู้ปฏิบัติหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบงานหลายด้านผลทำให้งานล่าช้าผิดพลาด

๕. การวางแผนดำเนินงานที่จะปฏิบัติมีขั้นตอนที่ซับซ้อนหลายขั้นตอนมากเกินไปผลทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า

๖. คณะกรรมการที่องค์การจัดตั้งขึ้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควรผลทำให้ได้ผลประเมินที่ยังไม่ชัดเจน

๗. การแจ้งผลประเมินยังไม่เปิดเผยให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงผลทำให้ประชาชนบางส่วนไม่เข้าใจในกระบวนการทำงานขององค์การ

ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ควรเพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้
๒. ควรจัดหาเครื่องมือให้เพียงพอจะทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วมากขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
๓. ควรมีการวางแผนงานที่จะปฏิบัติงานเวลาที่เหมาะสมลดขั้นตอนถูกกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน
๔. ควรกำหนดเพิ่มผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นการกระจายหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น
๕. ควรวางแผนดำเนินงานที่จะปฏิบัติให้มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนหลายขั้นตอนมากเกินไปจะทำให้การปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว
๖. ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมจะทำให้ได้ผลประโยชน์ที่ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
๗. ควรแจ้งผลประโยชน์ให้ทราบอย่าเปิดเผยในหลายช่องทางเช่นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจในกระบวนการทำงานขององค์การ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยรวมทั้ง ๕ ด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน เมื่อพิจารณาผลรายด้านสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลางได้เกิดความร่วมมือพอสมควรแต่ก็ต้องเร่งพัฒนาทั้งมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการตลอดจนถึงได้รับความร่วมมือจากประชาชนสำหรับในการดำเนินโครงการต่างๆเพื่อเป็นไปตามเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด เปี่ยมคล้าย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนเหมาะสมในระดับปานกลางโดยปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจมีผลทำให้พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระดับที่ ๐.๐๕ มีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ปัญหาขยะ

มูลฝอยกลิ่นเหม็นรบกวนอากาศเสียจากฝุ่นละอองและควันโดยปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนประชาชนเห็นว่าสาเหตุมาจากการขาดความร่วมมือและการขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของประชาชน^๑

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางในด้านนโยบายยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการขาดงบประมาณขาดความคิดริเริ่มและขาดการประชาสัมพันธ์เลยทำให้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรคงต้องเพิ่มนโยบายใหม่ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุกฤษฎ์พงษ์ วัชรเจตย์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่านอำเภอกะลันดา จังหวัดกระบี่” พบว่าปัญหาโดยตรงที่ประชาชนได้รับได้แก่กลิ่นเหม็นแมลงวันรบกวนทัศนียภาพของเมืองท่องเที่ยวขาดความสวยงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงมีการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยด้วยวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งและการจัดตั้งจุดรับซื้อขยะรีไซเคิลในหมู่บ้านพบว่าปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดในครัวเรือนเฉลี่ยลดลงปัจจัยที่มีผลให้ขยะมูลฝอยในครัวเรือนเปลี่ยนแปลงดังนี้พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด การใช้รูปแบบทางสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่มาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยคือการคัดแยกขยะมูลฝอยและการจัดตั้งกลุ่มรับซื้อขยะรีไซเคิลการสนับสนุนของ อบต. ในด้านการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การให้คำแนะนำ^๒ และความรู้แก่ประชาชนการเป็นแบบอย่างให้กับประชาชนการมีกลไกเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยจัดตั้งกลุ่มแกนนำขึ้นในชุมชน

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางการวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่าอยู่ในระดับที่พึงพอใจเนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆ ที่เป็นประโยชน์การวางแผนดำเนินงานสามารถจัดทำแผนได้และที่สามารถจัดทำแผนดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมคือการได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วมกำหนดแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันก็มีการปรับปรุงแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่องประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กานดา จินตามงคล** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดลำพูน” ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษาพบว่าระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง^๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔. ด้านการบริหารโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

^๑ สมคิด เปี้ยมคล้า, “พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๐).

^๒ สุกฤษฎ์พงษ์ วัชรเจตย์, “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันดา จังหวัดกระบี่”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี** **วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**, (คณะวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑).

อยู่ในระดับปานกลางการบริหารโครงการมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการได้พอสมควรทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอเพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าแต่ถึงอย่างไรก็ยังประสบปัญหาเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานในบางเวลาส่วนระยะเวลาในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมบางโครงการเท่านั้นแต่ถึงอย่างไรก็ยังได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามาร่วมในการดำเนินโครงการทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีความชัดเจนเนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ญาดาจี ระเบียบกุล** ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่าด้านการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าระดับความเข้มแข็งของประชาชนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวม^๔ แตกต่างไปตามที่ตั้งที่พิกที่อาศัยและบทบาทที่มีต่อชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการกำหนดนโยบายอยู่ในระดับปานกลางการจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบโดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถได้จริง คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงานผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาทำให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ได้พอสมควรการแจ้งผลประเมินโครงการหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมผู้รับผิดชอบได้นำประชุมประชาคมตามชุมชนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สิริพัฒน์ ลาภจิตร** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านบุคคลปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์การอบต.มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานอบต.ซึ่งหากระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมใดสูงก็จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมอื่นสูงตามกันด้วยการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในขณะที่การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในขณะที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕

^๓ กานดา จินตมณฑล, “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน”, **การค้นคว้าอิสระ**, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น, ๒๕๕๘).

^๔ ญาดาจี ระเบียบกุล, “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา: ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓).

^๕ สิริพัฒน์ ลาภจิตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันจำแนกได้ดังนี้

ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบอำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รามิล พัฒนามงคลเชษ** ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาได้แก่อาชีพระดับการศึกษาระยะเวลาที่อาศัยอยู่รายได้การเป็นสมาชิกกลุ่มการรับรู้ข่าวสาร^๖ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันทำให้รู้ว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบอำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุของประชาชน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วนิดา ชูสังข์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนาผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธศาสนากล่าวถึงภาวะผู้นำ ๒ ลักษณะด้วยกันคือลักษณะของธรรมราชาและลักษณะของ

^๖ รามิล พัฒนามงคลเชษ, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕).

^๗ วนิดา ชูสังข์, การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

เทวราชาหลักธรรมในพระไตรปิฎก^๗ ที่ผู้นำควรมีและควรนำไปประยุกต์ใช้ได้แก่ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตรอริปไตย สังคหัตถุธรรมพรหมวิหารธรรมอคติสัปปริสธรรมอปริหานิยธรรมและสาราณียธรรมนอกจากนี้ผู้นำต้องรู้จักใช้หลักธรรมในการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ตนเองและผู้อื่นในผลการศึกษายังพบว่าผู้นำที่มีปัญหาในการบริหารงานกับผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากการขาดภาวะผู้นำที่ประกอบด้วยหลักธรรมดังกล่าวเป็นประการสำคัญไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกันทำให้รู้วาระระดับการศึกษาไม่มีผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชนซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พงษ์ศักดิ์ มณีเดช** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนของนางทองดี โพธิยอง จากมุมมองของพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนนั้นแบ่งได้เป็น ๒ ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในปัจจัยภายนอกได้แก่ครอบครัวความเป็นคนท้องถิ่นความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชนและปัจจัยภายในได้แก่ความต้องการการช่วยเหลือผู้อื่น^๘

ประชาชนที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันทำให้รู้วาระอาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การขึ้นอยู่กับอาชีพของประชาชน

ประชาชนที่มี รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันทำให้รู้วาระรายได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับรายได้ของประชาชนซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูนนทวิวัฒน์ วีรธมโม (มีนุสรณ์)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตาม หลักสาราณียธรรมทั้ง ๖ ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความคิดเป็นแตกต่างกันตามเพศและอายุประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันแนวทางการนำหลักการ สาราณียธรรม ๖ “ไปประยุกต์ใช้สำหรับการ

^๗ พงษ์ศักดิ์ มณีเดช, “การวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนของนางทองดีโพธิยองจากมุมมองของพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐).

^๘ พระครูนนทวิวัฒน์ วีรธมโม (มีนุสรณ์), “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

บริหารงาน ด้านเมตตากายกรรมเจ้าหน้าที่ไม่ควรเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการควรให้บริการตามลำดับในการมาใช้บริการเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้รับบริการด้านเมตตาวจีกรรมเจ้าหน้าที่กล่าววจาสุภาพต่อผู้มาใช้บริการด้านเมตตามโนกรรมเจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักถือผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตนให้เกียรติประชาชนที่มาติดต่อและต้อนรับด้วยไมตรีจิตที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ด้านสาธารณโภคเจ้าหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัลบริการด้วยความเต็มใจและมีความรับผิดชอบด้าน ศีลสามัญญตา ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตไม่เห็นแก่พวกพ้องสำคัญกว่าประเทศหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ด้านทฎฐิสามัญญตา ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำมาแก้ไขปรับปรุงตามสภาพจริง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการจัดการโดยอาจจะดำเนินการโดยการประชุมร่วมกับประชาชนในท้องที่ส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนดำเนินงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและตรงเป้าหมาย

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ของการดำเนินงานขององค์การตลอดถึงประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การในรูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรงในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการร่วมกันในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบของโครงการและกิจกรรม

๓. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขผลดำเนินงานที่ไม่มีผลตรงเป้าหรือไม่สำเร็จจากการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เพื่อวางแผนในการจัดการให้ตรงจุดอย่างจริงจังและถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ขององค์การควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับรู้และรับทราบถึงแผนหรือขั้นตอนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การโดยประชาชนสามารถเสนอโครงการให้กับองค์การเพื่อพิจารณากำหนดแผนในการดำเนินการขององค์การ

๒. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของทางองค์การหรือช่างรับเหมาในการดำเนินงานควรดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่องและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการตามที่มีการจัดจ้างและจัดกิจกรรมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานขององค์การซึ่งควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับมลภาวะสถานการณ์สภาพปัญหาและการแก้ไขให้กับประชาชนเพื่อจะได้รับรู้แล้วทำโครงการร่วมกันในการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อมของตนเอง

๓. องค์การควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใสและให้บริการประชาชนด้วยความเป็นธรรมเพื่อสร้างความรู้สึกว่าองค์การและเจ้าหน้าที่ของประชาชนเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นที่ร่วมกับประชาชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาวิจัยที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การ
๒. ศึกษาวิจัยในแนวการส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมด้วยโดยไม่ปล่อยให้องค์การแก้ไขปัญหาอยู่ฝ่ายเดียวโดยประชาชนไม่ให้ความสนใจ
๓. การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะให้ควบคู่กันไปด้วยเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและให้ผลดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์
๔. ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การเพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างรัฐประศาสนศาสตร์กับพระพุทธศาสนา
๕. นำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในองค์การเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายขององค์การต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

๑. ภาษาบาลี-ไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

เกษม จันทรแก้ว. การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๙.

_____. เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑.

โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักงานวิญญูชนจำกัด, ๒๕๕๐.

_____. การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, ๒๕๕๘.

จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๕.

_____. เคมีประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: ไอเอสพรีนติ้งเฮาส์, ๒๕๕๙.

จำรูญ ยาสมุทร. อนามัยสิ่งแวดล้อมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย. เชียงใหม่: กองทุนเผยแพร่วิชาการด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข, ๒๕๕๕.

จุฑา เทียนไทย. การจัดการมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร: แมคกรอฮิล, ๒๕๕๘.

ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์. สถิติพื้นฐาน. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๕. ขอนแก่น: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.

ทวีทอง พิริยุตม์ วรรณพฤกษ์. ตอบโจทย์สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น: แนวทางการจัดการขยะและน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๓.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข, ๒๕๕๓.

ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ. การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. ๑๐๐ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐ - ๒๕๔๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คบไฟ, ๒๕๕๔.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทำสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร: บิซิเนส อาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธิดารัตน์ โพธิามกะ และคณะ. **ชีวิตและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: โครงการศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕.
- ธีรกานต์ คงด้วง. **การวิเคราะห์และสังเคราะห์การใกล้เคียงข้อพิพาทในพระพุทธศาสนา**, นรินทรชัย พัฒนพงศา. **การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๗
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. **กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท**. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สังกัดสภาการพิมพ์, ๒๕๕๗.
- ประยูร วงศ์จันทร์. **วิชาการสิ่งแวดล้อม**. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๕.
- แปลโดยศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์. **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของชุมชนนทบุรี**: ศูนย์สันติวิธีเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย, ๒๕๕๓.
- พงษ์วุฒิ สิทธิพล. **การจัดการสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๗.
- พวงเพชร ธนสิน. **การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔.
- พวงรัตน์ ขจิตวิยานกุล. **นาโนเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๗.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน**. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สังกัดสภาการพิมพ์, ๒๕๒๗.
- มนัส สุวรรณ. **การจัดการสิ่งแวดล้อม: หลักการและแนวคิด**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๙.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๔.
- วรุณศิริ ฝืนคำอ้าย. **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. เชียงใหม่: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๖.
- วิเชียร วิทยอุดม. **ทฤษฎีองค์การฉบับใหม่**. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์, ๒๕๕๔.
- _____. **การจัดการสมัยใหม่**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนัชการพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๔.
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. **การพัฒนาต้องมาจากประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๕.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. **สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๖.
- ศศิณา ภารา. **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ทจำกัด, ๒๕๕๐.
- สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, ๒๕๓๕.
- สนธิ จรอนันต์. **ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา, ๒๕๕๙.
- สมคิด บางโม. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิทยพัฒน์, ๒๕๕๖.
- สมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ. **อบต.ในอุดมคติ**. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย, ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบี๊ยะ,๒๕๕๑.
- สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์.หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น ๒๕๕๐.
- สุเทพ อีรสาสตร์.ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม.กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น,๒๕๕๐.
- โสภารัตน์ จารุสมบัติ.นโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อม.กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและสิ่งพิมพ์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๕๑.
- อนิวัช แก้วจางค์.หลักการจัดการ,พิมพ์ครั้งที่ ๕. สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณาจำกัด,๒๕๕๗.
- อารีย์ แผ้วสกุลพันธ์.การจัดการเชิงกลยุทธ์,กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ,๒๕๕๔.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์.การมีส่วนร่วมของประชาชนและการปกครองส่วนท้องถิ่น.พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๕๓.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และรายงานวิจัย:

- กริชกมล เหล่าอรรคะ.“บทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น”.การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, , บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.
- กฤษฎากรณ์ ยุงทอง.“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางั่ว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางั่ว”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์.คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๕.
- กานดา จินตามงคล.“การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน”,การค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น, ๒๕๕๘.
- ญาดาจี ระเปี้ยบกุล.“ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา: ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”.วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร,๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทวนธง ครุฑจ้อน.ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในทัศนะของประชาชนอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช”.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๕.
- ทวีทอง วิไลพร.คู่วัฒนา.ภาวะผู้นำของหัวหน้าหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาองค์กร: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำปลายมาศ. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๕๒.
- เทเวศ อร่ามเรือง.“การนำนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี” .การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. การปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- ธีรกานต์ คงด้วง,“การวิเคราะห์และสังเคราะห์การใกล้เคียงข้อพิพาทในพระพุทธศาสนา ” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พงษ์ศักดิ์ มณีเดช,“การวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนของนางทองดีโพธิ์องจากมุ่มมองของพุทธศาสนา ” ,วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.
- พระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโน (มีนุสรณ์).“การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม ๖ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- พระมหาสุติภัก อภินนโท แหมทอง.“มนุษย์สัมพันธ์ในพระสูตรตันตปิฎก” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พิรัชย์ ศรีราม. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักพุทธธรรมในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”.วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- รามิล พัฒนามงคลเชษ.“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรกอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕.
- วนิดา ชูสังข์.“การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วลัยลักษณ์ พักแก้ว. “การมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา” **การศึกษาศรีรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๓.**
- วีระชัย คำลาน. “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” **รายงานการศึกษาศรีรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐.**
- ศรียุทธา สิริทักขิ. แก้วพิจิตร. “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”. **ดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑.**
- สมคิด เปลี่ยมกล้า. “พฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๐.**
- สอนชัย ผาติวงศ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองในเขตเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์” **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖.**
- สิริพัฒน์ ลากจิตร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน” **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.**
- สุกฤษฎีพงษ์ วัชรเจตีย์. “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” **วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. คณะวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.**
- สุทธิชัย จรูญเนตร. “ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี” **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.**
- อภิสิทธิ์ หนูนักดี. “ธรรมาภิบาลในองค์การภาคประชาสังคม.” **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒.**

(๓) วารสาร:

- ทักษิณ ชินวัตร. “นโยบายการบริหารจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา” **วารสารดำรงราชานุภาพ. ปีที่ ๒ (๔ มกราคม ๒๕๕๕): ๖-๗.**
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. **การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ. วารสารราชบัณฑิตยสถาน, ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ (๒ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๔): หน้า ๒๗.**

บรรณานุกรม (ต่อ)

สิทธิพงษ์ ตีลภณช. “อำนาจการเมืองกับการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม”,วารสารนิเวศวิทยา.
ฉบับที่ (๒๗ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๓): หน้า ๔๘

(๔) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่นๆ:

ถวิลวดี บุรีกุล.การมีส่วนร่วม: แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการเอกสารประกอบการศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน .
วุฒิสภา. วันอังคารที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ ณ สถาบันพระปกเกล้า,(เอกสารอัดสำเนา)
องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ.แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) องค์การบริหารส่วนตำบล
สนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา,๒๕๖๒,หน้า ๒.(อัดสำเนา)

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,ยุทธศาสตร์กระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, [ออนไลน์],แหล่งที่มา : <http://www.mnre.go.th/about/content/1086> [๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑].

ชูเกียรติ เนื้อไม้.แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ, [ออนไลน์],แหล่งที่มา: <http://adisony.blogspot.com/>
[๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑].

วิชัย นาคสิงห์. หลักการจัดการ. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/348311>
[๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒].

ศิริ ไชยข้อฟ้า.การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน.ออนไลน์,แหล่งที่มา:
<https://www.gotoknow.org/posts/313991>

สามารถ เลิศชาย.การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://wirotsriherun1.blogspot.com/2015/08/1-luther-gulick.html> [๑๒ ก.พ. ๒๕๖๒].

สุภาภรณ์ สามารถ และสุนิสา วิสุทธิรัตน์.แนวคิดและทฤษฎีLuther Gulick. [ออนไลน์],
แหล่งที่มา: <https://webkuacth/schoolnet/snet6/ern1/ern1-1.htm> [๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒]

(๖) สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์: นางสาวทิพย์วรรณคงแสงภักดิ์.นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ,
๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

นางรุ่งนภา นนทปัญญา.รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ,
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัมภาษณ์: นายไพฑูรย์ ศรีงาม.เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นายเพียร ชนะวิเศษ.ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ,๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นางสาวมลสุดา พึ่งทอง.หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นางสาวสุทธินันท์ ฉาบทอง.นักวิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นางสาวศิริมณี พันธุ์พยัคฆ์.นักวิชาการสาธารณสุขของค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นายพรพรม ต่อสติ.เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นายบรรจบ แจ้เงตร.กำนันตำบลสนับทึบ,๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นายบุญเลิศ บุญรอด.ราษฎรหมู่ที่ ๗, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- นายยม ยวงลำไย.ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.
- พระครูโสภาสกลญาณธรรม.ดร.เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิตตำบลสนับทึบ, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

(๗) ภาษาอังกฤษ:

- Dale, Ernest. Management: **Theory and Practice**. New York: Mc Graw – Hill Book Co, 1993.
- Hutechinson, John G. **Organiztion: Theory and Classical Concepts**. New York: Holt. Ginchart and Winston, 1996,
- United Nation, **Report of the Meeting for the Adhoc Group of Expert**. New York, United Nation, 1991.
- Yamane, Taro, **Statistics: An Introductory Analysis**. Third editions. New York: Harper and Row Publication, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๕๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ๘๐๘๐๐๕.๒/๑๐๓๓ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย พระสุริโย สุโขโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลนันทบุรี อำเภอนันทบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่า พระคุณท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์พระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุโขโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๑๒

๐๓๐๑๑๖๖
พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร.

บันทึกข้อความ

สำนักงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๕๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ๘๐๕๐๐๕.๒/๑๐๓๗ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล เย็นใจมา อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย พระสุริโย สุธิโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุธิโต

โทร. ๐๔๘-๖๕๓๗๔๑๒

หม่อมราชวงศ์... (Signature)

... (Signature)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๕๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ๘๐๙๐๐๕.๒/๐๐๓๗ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

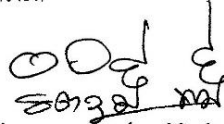
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

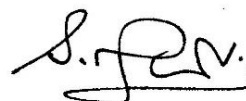
เนื่องด้วย พระสุริโย สุธิโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ หมั่นมี)
เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจ ครี้งษ์อักษรวิเศษ

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุธิโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๐๗๙๑๒

(ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
๓/๑๐.๒๕๖๒

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๐๕๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์
เรียน อาจารย์ ดร. เชษฐนริช อรชุน อาจารย์ประจำวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
จังหวัดจันทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย สุธิโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจ
แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้ว
นี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุธิโต

โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๔๑๒

๑๖/๑๐/๖๒

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ ๐๕๙)

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหฺตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์
เรียน อาจารย์ถวิลใจ ขวณศรีไพบุลย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย สุโขโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจ
แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้ว
นี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุโขโต

โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๑๒

๒๖๐๑๔๔๐

๐๖๐๖๖๖๐๐/๐๖๐๖๖๖๐๐

๑๕๑.๑.๕๖

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

นางสาว

๗๖๗๑/๒๕๖๑

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ

(Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน

ตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

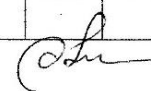
ผู้วิจัย พระสุริโย สุชีโต (รุ่งเรือง)

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

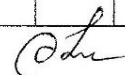
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ								
๑.	องค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพออย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเต็มที่	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

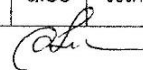
ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน ตำบลนับทบ อำเภอน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย									
๑.	องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดแนวทาง ดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของ ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดนโยบาย สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดนโยบาย รณรงค์การแยกขยะต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดนโยบาย ด้านพื้นที่ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและ เกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีอย่างชัดเจน	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดนโยบายใน การพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ลุ่มลำน้ำ เป็นต้น เพื่อสำหรับใช้ในการอุปโภคและ บริโภค	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดนโยบายใน การปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อทำให้สิ่งแวดล้อม มีความสมดุลมากขึ้น	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน ตำบลนับทบ อำเภอวังน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน								
๑.	องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนในการ พัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างชัดเจน	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	องค์การบริหารส่วนตำบลวางแผน ดำเนินงานโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสิ้น และยาวได้อย่างเหมาะสม	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้
๔.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผน ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับประชาชน	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผน โครงการโดยเน้นการกำจัดมลภาวะ สิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินผล และปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้
	๔. ด้านการบริหารโครงการ								
๑.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหาร โครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบ โครงการอย่างชัดเจน	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรร งบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีทรัพยากรและ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่าง เพียงพอ	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้
๔.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนด ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่าง เหมาะสม	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการระบุนการใน การดำเนินงานที่ชัดเจน	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนด กิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้

ร.ร.	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอรังษีจันทน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๕. ด้านการประเมินผลโครงการ								
๑.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผล	๐	+	+	+	+	๔	๐.๘	ใช้ได้
๓.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนดไว้	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่างเปิดเผย	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข	+	+	+	+	+	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ อว ๘๐๐๕๒/๐๓๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรียน นายประสิทธิ์ ไพรสมพงษ์ นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ดำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย สุโขโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุโขโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

(นายประสิทธิ์ ไพรสมพงษ์)
นายกเทศมนตรีตำบลไผ่ดำ
5 พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน
ตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัย พระสุริโย สุชีโต (รุ่งเรือง)
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's

Alpha	N of Items
.989	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	172.07	1009.099	.858	.988
a2	171.97	1015.620	.816	.988
a3	172.20	1019.476	.783	.988
a4	172.23	1021.978	.814	.988
a5	172.03	1017.826	.825	.988
a6	172.23	1020.461	.799	.988
b1	172.40	1011.559	.915	.988
b2	172.27	1020.133	.726	.988
b3	172.33	1018.989	.683	.989
b4	172.17	1017.385	.830	.988
b5	172.40	1020.938	.741	.988
b6	172.20	1020.303	.809	.988

c1	172.17	1005.316	.864	.988
c2	172.10	1007.955	.836	.988
c3	172.30	1018.976	.867	.988
c4	172.10	1016.369	.828	.988
c5	172.23	1015.013	.822	.988
c6	172.30	1011.321	.880	.988
d1	172.17	1031.937	.527	.989
d2	172.20	1026.855	.769	.988
d3	172.17	1025.592	.711	.988
d4	172.27	1022.133	.761	.988
d5	172.13	1017.775	.757	.988
d6	172.30	1019.803	.850	.988
e1	172.30	1019.872	.802	.988
e2	172.13	1016.809	.774	.988
e3	172.20	1023.959	.780	.988
e4	172.30	1026.148	.823	.988
e5	172.13	1018.326	.782	.988
e6	172.10	1021.679	.811	.988

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

ที่ อว ๘๐๐๕๒/๑๑๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิติศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิติ ๖๑๐๑๒๐๕๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๑๐

(นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์)

นายก อบจ. ลำทะเมนชัย

27 พ.ย. 62

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก (key Informants)

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ก ๐๖๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำไญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(นางสาวทิพย์วรรณ คงแสงภักดิ์)
นายก อบจ. ลำไญ
๒๗ พ.ย. ๖๒

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๑๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง 8 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางรุ่งนภา นนทปัญญา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุจิตฺโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตเผยแพร่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุจิตฺโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

ขอรับทราบ
นางรุ่งนภา นนทปัญญา
28/11/62

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายไพฑูรย์ ศรีงาม เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รักษประจักษ์วันนิต ๒๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘๖-๖๕๙๗๙๐๒

วิมล วัฒนคุณ/นาง
สมใจ นิล
(นางสมใจ นิล)
นางสมใจ นิล

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายเพียร ชนวิเศษ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต

โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

19 ✓
ยื่นขอความอนุเคราะห์
นายเพียร ชนวิเศษ
ปลัด อบต.สนับทึบ
19 พ.ย. 62

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๑๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวมลสุดา พึ่งทอง หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

ผลิตให้ตามอนุมัติ
(นางสาว มลสุดา พึ่งทอง)
หัวหน้าสำนักงานปลัด
19 พ.ย. 62

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวสุทธีรัตน์ ฉาบทอง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุจิตฺ รัชสประจําตัวนํสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬ
าลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุจิตฺ

โทร. ๐๙๔๘-๖๕๐๗๙๐๒๒

ยื่นต่อผู้อำนวยการ:

(นางสาวสุทธีรัตน์ ฉาบทอง ผู้ขอรับ)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน อําเภอลํา
ลูกกา
19.11.62

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวศิริมณี พันธุ์ยศ นักวิชาการสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๖

๑4 ✓
รับทราบ ขอความอนุเคราะห์
อ.ศิริมณี
(นางสาวศิริมณี พันธุ์ยศ)
นักวิชาการสาธารณสุข
๑๒ พ.ย. ๖๒

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๖ ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายพรพรม ต่อสติ เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘๘-๖๕๓๗๙๐๒

ฉันได้ให้ความอนุเคราะห์

(นายพรพรม ต่อสติ)

เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

19 ม.ย. 62

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูโสภาสกลญาณธรรม, ดร. เจ้าอาวาสวัดสหกรณ์ธรรมนิมิต
ตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุจิตฺโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

กราบนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย ฉายา
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

ยื่นขอให้ความอนุเคราะห์
พระครูโสภาสกลญาณธรรม, ดร.
๑๘ พ.ย ๒๕๖๒

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายบรรจบ แจ่มเชตร กำนันตำบลสนับทึบ อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุชีโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุชีโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

รับทราบ
นายบรรจบ แจ่มเชตร

นายบรรจบ แจ่มเชตร

กำนัน ๗ สนับทึบ

๑๘/๑๑/๖๒

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอมวกเหล็ก
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายบุญเลิศ บุญรอด ราษฎรหมู่ที่ ๗ ตำบลสนับทึบ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุจิตฺโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุจิตฺโต

โทร. ๐๙๘๘-๖๕๓๗๙๐๖

ฉันได้อ่านความอนุเคราะห์
นาย บุญเลิศ บุญรอด
18 พ.ย. 2562

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายณม ยวงลำไย ราษฎรหมู่ที่ ๖ ตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระสุริโย ฉายา สุโขโต รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๑๙ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ
อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระสุริโย สุโขโต
โทร. ๐๙๘-๖๕๓๗๙๐๒

ผลิตได้ความพอใจ
นายณม ยวงลำไย
18 พย 2562

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน
ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง :

๑. ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เปรียบเทียบปัจจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลที่ได้จะแปลผลของการวิจัยในภาพรวมผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยนี้เท่านั้นจะไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

๒. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

โดยมีเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ผล และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

พระสุริโย สุชีโต (รุ่งเรือง)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: โปรดตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงสภาพความเป็นจริงของท่านเพียงข้อเดียว

๑. เพศ

☐ ชาย☐ หญิง

๒. อายุ

☐ ๑๘ - ๓๐ ปี☐ ๓๑ - ๔๔ ปี☐ ๔๕ - ๕๗ ปี☐ มากกว่า ๕๗ ปี

๓. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา☐ มัธยมศึกษา / ปวช.☐ อนุปริญญา / ปวส.☐ ปริญญาตรี☐ ปริญญาโท หรือสูงกว่า

๔. อาชีพ

☐ เกษตรกรรม☐ ค้าขาย☐ รับราชการ☐ รับจ้าง☐ อื่นๆ (ระบุ).....

๕. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท☐ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท☐ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท☐ ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท☐ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง: โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย ✓ ภายใน □ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้อง หรือตรงความเป็นจริงมากที่สุด (Rating Scale) โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ						
๑.	องค์การได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม					
๒.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ					
๓.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๔.	ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพออย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติงาน					
๕.	ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การอย่างเต็มที่					
๖.	ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย						
๑.	องค์การกำหนดแนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๒.	องค์การกำหนดนโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล สนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๓.	องค์การกำหนดนโยบายรณรงค์การแยกขยะ ต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๔.	องค์การกำหนดนโยบายด้านพื้นที่ที่ตั้งโรงงาน อุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี อย่างชัดเจน					
๕.	องค์การกำหนดนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่ สำคัญ เช่น ลุ่มน้ำลำคลอง เป็นต้น เพื่อสำหรับใช้ ในการอุปโภคและบริโภค					
๖.	องค์การกำหนดนโยบายในการปลูกต้นไม้ ทดแทนเพื่อให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุล มากขึ้น					
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน						
๑.	องค์การจัดทำแผนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้ อย่างเหมาะสม					
๒.	องค์การมีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการ ดำเนินงานอย่างชัดเจน					
๓.	องค์การวางแผนดำเนินงานโดยการกำหนด ระยะเวลาทั้งสั้นและยาวได้อย่างเหมาะสม					
๔.	องค์การมีการวางแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ร่วมกับประชาชน					
๕.	องค์การมีการวางแผนโครงการโดยเน้นการกำ จัดมลภาวะสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๖.	องค์การมีการประเมินผลและปรับปรุงแผน ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
๔. ด้านการบริหารงาน						
๑.	องค์การมีการบริหารโครงการโดยการกำหนด ผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน					
๒.	องค์การมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละ โครงการอย่างเหมาะสม					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล สนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๓.	องค์การมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการ ดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ					
๔.	องค์การมีการกำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม					
๕.	องค์การมีกระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจน					
๖.	องค์การมีการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๕. ด้านการประเมินผลงาน						
๑.	องค์การมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม					
๒.	องค์การมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ ในการประเมินผล					
๓.	องค์การมีการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนด ไว้					
๔.	ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล กิจกรรม					
๕.	องค์การมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่าง เปิดเผย					
๖.	องค์การมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง: ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ผลและ
ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล
สนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

๔. ด้านการบริหารงาน

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

๕. ด้านการประเมินผลงาน

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

ขอเจริญพร/ขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วน
ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ”

ตอนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

วัน/เดือน/ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ ข้อมูลการสัมภาษณ์

คำชี้แจง: ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

๔. ด้านการบริหารงาน

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

๕. ด้านการประเมินผลงาน

ปัญหา อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านในความกรุณาสำหรับการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้

พระสุริโย สุขีโต

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	: พระสุริโย สุขิโต (รุ่งเรือง) : PHRASURIYO SUKITO (RUNGRUEANG)
ว/ด/ป/เกิด	: วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๙
สถานที่เกิด	: ๑๐๗ หมู่ที่ ๕ ต.ชุมแสง อ.จอมพระ จ.สุรินทร์ ๓๒๑๘๐
อุปสมบท	: วันศุกร์ที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
การศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๕๘ นักธรรมชั้นเอก : พ.ศ. ๒๕๖๑ พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ) คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์
ปีที่เข้าศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๖๑
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๖๓
ผลงานทางวิชาการ	: บทความทางวิชาการ “บริหารจัดการคณะสงฆ์ ไทยอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ”วารสารสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑
ศึกษาดูงาน	: ศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์ราชการ คณะกรรมการการ เลือกตั้ง วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ : ศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ ประเทศไต้หวัน ระหว่าง วันที่ ๘ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒
สังกัดวัด	: วัดสหกรณ์ธรรมนิมิต ต.สนับทึบ อำเภอบึงนาราง จังหวัด พิจิตร
ตำแหน่ง ที่อยู่ปัจจุบัน	: คณะกรรมการบริหารวัดฝ่ายบรรพชิต : วัดสหกรณ์ธรรมนิมิต ต.สนับทึบ อำเภอบึงนาราง จังหวัด พิจิตร ๓๖๑๐
เบอร์โทรศัพท์	: ๐๙๘-๖๕๓-๗๙๐๒ , ๐๙๐-๘๓๖๕-๒๙๐